

ΠΡΩΤΑΓΟΡΑΣ

ΕΤΑΙΡΟΣ ΣΩΚΡΑΤΗΣ

St. I
p.309

ΕΤ. Πόθεν, ὦ Σώκρατες, φαίνη; ἢ δήλα δὴ ὅτι ἀπὸ **a**
 κυνηγεσίου τοῦ περὶ τὴν Ἀλκιβιάδου ὥραν; καὶ μὴν μοι
 καὶ πρόην ἰδόντι καλὸς μὲν ἐφαίνετο ἀνὴρ ἔτι, ἀνὴρ μέντοι,
 ὦ Σώκρατες, ὡς γ' ἐν αὐτοῖς ἡμῖν εἰρήσθαι, καὶ πώγωνος
 ἤδη ὑποπιμπλάμενος. **5**

ΣΩ. Εἶτα τί τοῦτο; οὐ σὺ μέντοι Ὀμήρου ἐπαινέτης εἶ,
 ὃς ἔφη χαριστάτην ἤβην εἶναι τοῦ (πρώτου) ὑπηγήτου, ἦν **b**
 νῦν Ἀλκιβιάδης ἔχει;

ΕΤ. Τί οὖν τὰ νῦν; ἢ παρ' ἐκείνου φαίνη; καὶ πῶς
 πρὸς σε ὁ νεανίας διάκειται;

ΣΩ. Εὖ, ἔμοιγε ἔδοξεν, οὐχ ἤκιστα δὲ καὶ τῇ νῦν ἡμέρα· **5**
 καὶ γὰρ πολλὰ ὑπὲρ ἐμοῦ εἶπε βοηθῶν ἐμοί, καὶ οὖν καὶ
 ἄρτι ἀπ' ἐκείνου ἔρχομαι. ἄτοπον μέντοι τί σοι ἐθέλω
 εἰπεῖν· παρόντος γὰρ ἐκείνου, οὔτε προσεῖχον τὸν νοῦν,
 ἐπελανθανόμην τε αὐτοῦ θαμά.

ΕΤ. Καὶ τί ἂν γεγονὸς εἶη περὶ σὲ κάκεινον τοσοῦτον **c**
 πρᾶγμα; οὐ γὰρ δήπου τιμὴ καλλίονι ἐνέτυχες ἄλλῳ ἔν γε
 τῆδε τῇ πόλει.

ΣΩ. Καὶ πολὺ γε.

ΕΤ. Τί φήσ; ἀστῶ ἢ ξένω;

ΣΩ. Ξένω. **5**

a 3 prius ἀνὴρ] δ ἀνὴρ Athenaeus : ἀνὴρ Bekker a 4 αὐτοῖς
 ἡμῖν] ἡμῖν αὐτοῖς Athenaeus b 1 τοῦ] τὴν τοῦ corr. Ven. 189
 πρώτου add. Hirschig sec. schol. B (qui tamen τὸ πρώτος ὑπηγήτης, ut
 α' pro πρώτον habuisse videtur) b 7 ἔρχομαι W : ἄρχομαι B T

ΕΤ. Ποδαπῶ;

ΣΩ. Ἀβδηρίτη.

ΕΤ. Καὶ οὕτω καλὸς τις ὁ ξένος ἔδοξέν σοι εἶναι, ὥστε
10 τοῦ Κλεινίου υἱέος καλλίων σοι φανήναι;

ΣΩ. Πῶς δ' οὐ μέλλει, ὦ μακάριε, τὸ σοφώτατον κάλλιον φαίνεσθαι;

ΕΤ. Ἄλλ' ἢ σοφῶ τινι ἡμῖν, ὦ Σώκρατες, ἐντυχὼν πάρει;

d ΣΩ. Σοφωτάτῳ μὲν οὖν δήπου τῶν γε νῦν, εἴ σοι δοκεῖ σοφώτατος εἶναι Πρωταγόρας.

ΕΤ. ὦ τί λέγεις; Πρωταγόρας ἐπιειδέημην;

ΣΩ. Τρίτην γε ἤδη ἡμέραν.

5 ΕΤ. Καὶ ἄρτι ἄρα ἐκείνῳ συγγεγώνως ἦκεις;

310 ΣΩ. Πάνυ γε, πολλὰ καὶ εἰπὼν καὶ ἀκούσας.

ΕΤ. Τί οὖν οὐ διηγῆσω ἡμῖν τὴν συνουσίαν, εἰ μὴ σέ τι κωλύει, καθεζόμενος ἐνταυθί, ἔξαναστησας τὸν παῖδα τουτονί;

5 ΣΩ. Πάνυ μὲν οὖν· καὶ χάριν γε εἶσομαι, ἔαν ἀκούητε.

ΕΤ. Καὶ μὴν καὶ ἡμεῖς σοί, ἔαν λέγῃς.

ΣΩ. Διπλῆ ἂν εἴη ἡ χάρις. ἀλλ' οὖν ἀκούετε.

Τῆς γὰρ παρελθούσης νυκτὸς ταυτησί, ἔτι βαθέος ὄρθρου, Ἴπποκράτης, ὁ Ἀπολλοδώρου υἱὸς Φάσωνος δὲ ἀδελφός, τὴν
b θύραν τῆ βακτηρία πάνυ σφόδρα ἔκρουε, καὶ ἐπειδὴ αὐτῷ ἀνέφξέ τις, εὐθὺς εἶσω ἦει ἐπειγόμενος, καὶ τῆ φωνῆ μέγα λέγων, “ὦ Σώκρατες,” ἔφη, “ἐγρήγορας ἢ καθεύδεις;” Καὶ ἐγὼ τὴν φωνὴν γνοὺς αὐτοῦ, “Ἴπποκράτης,” ἔφην,
5 “οὗτος· μὴ τι νεώτερον ἀγγέλλεις;” “Οὐδέν γ’,” ἢ δ' ὅς, “εἰ μὴ ἀγαθὰ γε.” “Εὖ ἂν λέγοις,” ἦν δ' ἐγώ· “ἔστι δὲ
{ τί, καὶ τοῦ ἔνεκα τηρικὰδε ἀφίκου;” “Πρωταγόρας,” ἔφη, “ἦκει,” στὰς παρ' ἐμοί. “Πρῆμην,” ἔφην ἐγώ· “σὺ δὲ

c 8 ἀβδηρίτη W: ἀβδηρείτη B T c 11 σοφώτατον] σοφώτερον
Heindorf e Ficino (*quod sapientius est*) a 3 καθεζόμενος Laur.
lxxxv. 6: καθιζόμενος B T W a 7 διπλῆ B: διπλῆ T: διπλῆ
γ' Sauppe a 8 γὰρ Didymus: om. B T W a 9 υἱὸς
T W: υἱέος B

ἄρτι πέπυσαι;” “Νῆ τοὺς θεοὺς,” ἔφη, “ἐσπέρας γε.”
 Καὶ ἅμα ἐπιψηλαφήσας τοῦ σκίμποδος ἐκαθέζετο παρὰ τοὺς c
 πόδας μου, καὶ εἶπεν· “Ἐσπέρας δῆτα, μάλα γε ὀψὲ ἀφι-
 κόμενος ἐξ Οἰνός. ὁ γάρ τοι παῖς με ὁ Σάτυρος ἀπέδρα·
 καὶ δῆτα μέλλων σοι φράζειν ὅτι διωξοίμην αὐτόν, ὑπό τινος
 ἄλλου ἐπελαθόμεν. ἐπειδὴ δὲ ἦλθον καὶ δεδειπνηκότες ἡμεῖς 5
 καὶ ἐμέλλομεν ἀναπαύεσθαι, τότε μοι ἀδελφὸς λέγει ὅτι
 ἦκει Πρωταγόρας. καὶ ἔτι μὲν ἐνεχείρησα εὐθὺς παρὰ σὲ
 ἰέναι, ἔπειτά μοι λίαν πόρρω ἔδοξε τῶν νυκτῶν εἶναι· ἐπειδὴ
 δὲ τάχιστα με ἐκ τοῦ κόπου ὁ ὕπνος ἀνήκεν, εὐθὺς ἀναστὰς d
 οὕτω δεῦρο ἐπορευόμεν.” Καὶ ἐγὼ γιγνώσκων αὐτοῦ τὴν
 ἀνδρείαν καὶ τὴν πτοίησιν, “Τί οὖν σοι,” ἦν δ’ ἐγώ,
 “τοῦτο; μῶν τί σε ἀδικεῖ Πρωταγόρας;” Καὶ ὃς γελάσας,
 “Νῆ τοὺς θεοὺς,” ἔφη, “ὦ Σώκρατες, ὅτι γε μόνος ἐστὶ 5
 σοφός, ἐμὲ δὲ οὐ ποιεῖ.” “Ἄλλὰ ναὶ μὰ Δία,” ἔφην ἐγώ,
 “ἂν αὐτῷ διδώσῃ ἀργύριον καὶ πείθῃς ἐκείνουν, ποιήσει καὶ
 σὲ σοφόν.” “Εἰ γάρ,” ἦ δ’ ὃς, “ὦ Ζεῦ καὶ θεοί, ἐν
 τούτῳ εἶη· ὡς οὗτ’ ἂν τῶν ἐμῶν ἐπιλίποισι οὐδὲν οὔτε τῶν e
 φίλων· ἀλλ’ αὐτὰ ταῦτα καὶ νῦν ἦκω παρὰ σέ, ἵνα ὑπὲρ
 ἐμοῦ διαλεχθῆς αὐτῷ. ἐγὼ γὰρ ἅμα μὲν καὶ νεώτερός εἰμι,
 ἅμα δὲ οὐδὲ ἐώρακα Πρωταγόραν πρότε οὐδ’ ἀκήκοα οὐδέν·
 ἔτι γὰρ παῖς ἦ ὅτε τὸ πρότερον ἐπεδήμησε. ἀλλὰ γάρ, ὦ 5
 Σώκρατες, πάντες τὸν ἄνδρα ἐπαινοῦσιν καὶ φασιν σοφώ-
 τατον εἶναι λέγειν· ἀλλὰ τί οὐ βαδίζομεν παρ’ αὐτόν, ἵνα
 ἔνδον καταλάβωμεν; καταλύει δ’, ὡς ἐγὼ ἤκουσα, παρὰ 311
 Καλλία τῷ Ἴππονίκου· ἀλλ’ ἴωμεν.” Καὶ ἐγὼ εἶπον·
 “Μήπω, ἀγαθέ, ἐκείσε ἴωμεν—πρῶ γάρ ἐστιν—ἀλλὰ δεῦρο
 ἕξαναστῶμεν εἰς τὴν αὐλήν, καὶ περιούντες αὐτοῦ διατρί-
 ψωμεν ἕως ἂν φῶς γένηται· εἴτα ἴωμεν. καὶ γὰρ τὰ πολλὰ 5

c 6 ἀδελφὸς Heindorf: ἀδελφὸς B T W: ὁ ἀδελφὸς Ven. 189 corr.
 Coisl. d 7 καὶ πείθῃς ἐκείνουν secl. Cobet e 1 εἶη B:
 τοι T e 5 ἦ B²: ἦ B T W a 3 μήπω ἀγαθέ B T W: μήπω
 ἀγαθέ corr. Coisl.: μήπω γε, ὦ γαθέ Hirschig: μήπω γ’, ἀγαθέ Cobet
 (secl. mox ἐκείσε ἴωμεν) ἴωμεν T: ἴωμεν B

Πρωταγόρας ἔνδον διατρίβει, ὥστε, θάρρει, καταληψόμεθα αὐτόν, ὡς τὸ εἰκός, ἔνδον.”

- Μετὰ ταῦτα ἀναστάντες εἰς τὴν αὐλὴν περιήμεν· καὶ ἐγὼ
- b ἀποπειρώμενος τοῦ Ἴπποκράτους τῆς ῥώμης διεσκόπου αὐτόν καὶ ἠρώτων, Εἰπέ μοι, ἔφην ἐγώ, ὦ Ἴππόκρατες, παρὰ Πρωταγόραν νῦν ἐπιχειρεῖς λέναι, ἀργύριον τελῶν ἐκείνῳ μισθὸν ὑπὲρ σεαυτοῦ, ὡς παρὰ τίνα ἀφιζόμενος καὶ τίς
- 5 γενησόμενος; ὥσπερ ἂν εἰ ἐπενόεις παρὰ τὸν σεαυτοῦ ὁμόνυμον ἐλθὼν Ἴπποκράτη τὸν Κῶον, τὸν τῶν Ἀσκληπιαδῶν, ἀργύριον τελεῖν ὑπὲρ σεαυτοῦ μισθὸν ἐκείνῳ, εἴ τίς σε ἤρετο· “Εἰπέ μοι, μέλλεις τελεῖν, ὦ Ἴππόκρατες, Ἴπποκράτει
- c μισθὸν ὡς τίνι ὄντι;” τί ἂν ἀπεκρίνω;—Εἶπον ἄν, ἔφη, ὅτι ὡς ἱατρῷ.—“Ὡς τίς γενησόμενος;”—“Ὡς ἱατρός, ἔφη.— Εἰ δὲ παρὰ Πολύκλειτον τὸν Ἀργεῖον ἢ Φειδίαν τὸν Ἀθηναῖον ἐπενόεις ἀφικόμενος μισθὸν ὑπὲρ σεαυτοῦ τελεῖν ἐκεί-
- 5 νοις, εἴ τίς σε ἤρετο· “Τελεῖν τοῦτο τὸ ἀργύριον ὡς τίνι ὄντι ἐν νῷ ἔχεις Πολυκλείτῳ τε καὶ Φειδίᾳ;” τί ἂν ἀπεκρίνω;—Εἶπον ἂν ὡς ἀγαλματοποιοῖς.—“Ὡς τίς δὲ γενησόμενος αὐτός;”—Δῆλον ὅτι ἀγαλματοποιός.—Εἶεν, ἦν δ’ ἐγώ·
- d παρὰ δὲ δὴ Πρωταγόραν νῦν ἀφικόμενοι ἐγώ τε καὶ σὺ ἀργύριον ἐκείνῳ μισθὸν ἕτοιμοι ἐσόμεθα τελεῖν ὑπὲρ σοῦ, ἂν μὲν ἐξικυῖται τὰ ἡμέτερα χρήματα καὶ τούτοις πείθωμεν αὐτόν, εἰ δὲ μή, καὶ τὰ τῶν φίλων προσαναλίσκοντες. εἰ
- 5 οὖν τις ἡμᾶς περὶ ταῦτα οὕτω σφόδρα σπουδάζοντας ἔροιτο· “Εἰπέ μοι, ὦ Σώκρατες τε καὶ Ἴππόκρατες, ὡς τίνι ὄντι τῷ Πρωταγόρᾳ ἐν νῷ ἔχετε χρήματα τελεῖν;” τί ἂν αὐτῷ
- e ἀποκριναίμεθα; τί ὄνομα ἄλλο γε λεγόμενον περὶ Πρωταγόρου ἀκούομεν; ὥσπερ περὶ Φειδίου ἀγαλματοποιὸν καὶ περὶ Ὀμήρου ποιητὴν, τί τοιοῦτον περὶ Πρωταγόρου ἀκούομεν;—Σοφιστὴν δὴ τοι ὀνομάζουσί γε, ὦ Σώκρατες, τὸν
- 5 ἄνδρα εἶναι, ἔφη.—Ὡς σοφιστῇ ἄρα ἐρχόμεθα τελούντες τὰ

ε 1 ἀποκριναίμεθα W : ἀπεκριναιμεθα BT γε secl. Cobet e 3 τί . . . ἀκούομεν secl. Cobet ἀκούομεν corr. Coisl. : ἠκούομεν BT W c 5 εἶναι, ἔφη] εἶεν, ἔφην Cobet Socrati tribuens

χρήματα;—Μάλιστα.—Εἰ οὖν καὶ τοῦτό τίς σε προσέροιτο·
 “Αὐτὸς δὲ δὴ ὡς τίς γενησόμενος ἔρχη παρὰ τὸν Πρωτα- 312
 γόραν;”—Καὶ ὃς εἶπεν ἐρυθριάσας—ἤδη γὰρ ὑπέφαινέν τι
 ἡμέρας, ὥστε καταφανῆ αὐτὸν γενέσθαι.—Εἰ μὲν τι τοῖς
 ἔμπροσθεν ἕοικεν, δῆλον ὅτι σοφιστῆς γενησόμενος.—Σὺ δέ,
 ἦν δ' ἐγώ, πρὸς θεῶν, οὐκ ἂν αἰσχύνουιο εἰς τοὺς Ἑλληνας 5
 σαυτὸν σοφιστὴν παρέχων;—Νῆ τὸν Δία, ὦ Σώκρατες, εἶπερ
 γε ἂ διανοοῦμαι χρῆ λέγειν.—'Ἄλλ' ἄρα, ὦ Ἰππόκρατες, μὴ
 οὐ τοιαύτην ὑπολαμβάνεις σου τὴν παρὰ Πρωταγόρου μά-
 θησιω ἔσεσθαι, ἀλλ' οἷαπερ ἢ παρὰ τοῦ γραμματιστοῦ ἐγένετο b
 καὶ κιθαριστοῦ καὶ παιδοτρίβου; τούτων γὰρ σὺ ἐκάστην
 οὐκ ἐπὶ τέχνῃ ἔμαθες, ὡς δημιουργὸς ἐσόμενος, ἀλλ' ἐπὶ
 παιδείᾳ, ὡς τὸν ἰδιώτην καὶ τὸν ἐλεύθερον πρέπει.—Πάνυ
 μὲν οὖν μοι δοκεῖ, ἔφη, τοιαύτη μᾶλλον εἶναι ἢ παρὰ 5
 Πρωταγόρου μάθησις.

Οἶσθα οὖν ὃ μέλλεις νῦν πράττειν, ἢ σε λανθάνει; ἦν δ'
 ἐγώ.—Τοῦ πέρι;—“Οτι μέλλεις τὴν ψυχὴν τὴν σαυτοῦ παρα-
 σχεῖν θεραπεῦσαι ἀνδρὶ, ὡς φῆς, σοφιστῆ· ὅτι δὲ ποτε ὁ σοφι- c
 στῆς ἐστιν, θαυμάζοιμ' ἂν εἰ οἶσθα. καίτοι εἰ τοῦτ' ἀγνοεῖς,
 οὐδὲ ὄτῳ παραδίδως τὴν ψυχὴν οἶσθα, οὔτ' εἰ ἀγαθῶ οὔτ' εἰ
 κακῶ πράγματι.—Οἶμαί γ', ἔφη, εἰδέναί.—Λέγε δὴ, τί ἡγῆ
 εἶναι τὸν σοφιστὴν;—'Εγὼ μὲν, ἦ δ' ὃς, ὥσπερ τοῦνομα λέγει, 5
 τοῦτον εἶναι τὸν τῶν σοφῶν ἐπιστήμονα.—Οὐκοῦν, ἦν δ'
 ἐγώ, τοῦτο μὲν ἔξεστι λέγειν καὶ περὶ ζωγράφων καὶ περὶ
 τεκτόνων; ὅτι οὐτοὶ εἰσιν οἱ τῶν σοφῶν ἐπιστήμονες· ἀλλ'
 εἴ τις ἔροιτο ἡμᾶς, “Τῶν τί σοφῶν εἰσιν οἱ ζωγράφοι ἐπι- d
 στήμονες;” εἴποιμεν ἂν που αὐτῶ ὅτι τῶν πρὸς τὴν ἀπεργα-
 σίαν τὴν τῶν εἰκόνων, καὶ τᾶλλα οὕτως. εἰ δὲ τις ἐκείνου
 ἔροιτο, “Ὁ δὲ σοφιστῆς τῶν τί σοφῶν ἐστιν;” τί ἂν

α6 σαυτὸν scr. rec. : αὐτὸν B T W α8 ὑπολαμβάνεις B :
 ὑπολαμβάνης T β1 οἷαπερ ἢ παρὰ T W : οἷα περὶ B : οἷα
 παρὰ Hermann β8 παρασχεῖν] παρέχειν Cobet ε6 σο-
 φῶν T : σοφιστῶν B (sed ιστ erasum) δ4 σοφῶν] σοφῶν ἐπι-
 στήμων ci. Heusde

- 5 ἀποκρивоίμεθα αὐτῷ; ποίας ἐργασίας ἐπιστάτης;—Τί ἂν εἵπομεν αὐτὸν εἶναι, ὦ Σώκρατες, ἢ ἐπιστάτην τοῦ ποιῆσαι δεινὸν λέγειν;—Ἴσως ἂν, ἦν δ' ἐγώ, ἀληθῆ λέγομεν, οὐ μέντοι ἰκανῶς γε· ἐρωτήσεως γὰρ ἔτι ἢ ἀπόκρισις ἡμῖν δεῖται, περὶ οὗτου ὁ σοφιστῆς δεινὸν ποιεῖ λέγειν· ὥσπερ ὁ κιθα-
e ριστῆς δεινὸν δήπου ποιεῖ λέγειν περὶ οὐπερ καὶ ἐπιστήμονα, περὶ κιθαρίσεως· ἢ γάρ;—Ναί.—Εἶπεν· ὁ δὲ δὴ σοφιστῆς περὶ τίνος δεινὸν ποιεῖ λέγειν;—Δῆλον ὅτι περὶ οὐπερ καὶ ἐπίστασθαι;—Εἰκός γε. τί δὴ ἔστω τοῦτο περὶ οὗ αὐτός τε
5 ἐπιστήμων ἔστιν ὁ σοφιστῆς καὶ τὸν μαθητὴν ποιεῖ;—Μὰ Δί', ἔφη, οὐκέτι ἔχω σοι λέγειν.
- 313 Καὶ ἐγὼ εἶπον μετὰ τοῦτο· Τί οὖν; οἴσθα εἰς οἶόν τινα κίνδυνον ἔρχη ὑπόθεσων τὴν ψυχὴν; ἢ εἰ μὲν τὸ σῶμα ἐπιτρέπειν σε ἔδει τῷ διακινδυνεύοντα ἢ χρηστὸν αὐτὸ γενέσθαι ἢ πονηρόν, πολλὰ ἂν περιεσκεψώ εἴτ' ἐπιτρεπτόν
5 εἶτε οὐ, καὶ εἰς συμβουλήν τοὺς τε φίλους ἂν παρεκάλεις καὶ τοὺς οἰκείους σκοπούμενος ἡμέρας συχνάς· ὁ δὲ περὶ πλείονος τοῦ σώματος ἡγῆ, τὴν ψυχὴν, καὶ ἐν ᾧ πάντ' ἔστιν τὰ σὰ ἢ εὔ ἢ κακῶς πράττειν, χρηστοῦ ἢ πονηροῦ αὐτοῦ γενομένου, περὶ δὲ τούτου οὔτε τῷ πατρὶ οὔτε τῷ ἀδελφῷ
b ἐπεκουώσω οὔτε ἡμῶν τῶν ἐταίρων οὐδενί, εἴτ' ἐπιτρεπτόν εἶτε καὶ οὐ τῷ ἀφικομένῳ τούτῳ ξένῳ τὴν σὴν ψυχὴν, ἀλλ' ἐσπέρας ἀκούσας, ὡς φῆς, ὄρθριος ἦκων περὶ μὲν τούτου οὐδένα λόγον οὐδὲ συμβουλήν ποιῆ, εἶτε χρὴ ἐπιτρέπειν
5 σαυτὸν αὐτῷ εἶτε μή, ἕτοιμος δ' εἶ ἀναλίσκειν τά τε σαυτοῦ καὶ τὰ τῶν φίλων χρήματα, ὡς ἦδη διεγνωκῶς ὅτι πάντως συνεστέον Πρωταγόρα, ὃν οὔτε γινώσκεις, ὡς φῆς, οὔτε
c διείλεξαι οὐδεπώποτε, σοφιστὴν δ' ὀνομάζεις, τὸν δὲ σοφι-

d 5 ἀποκρивоίμεθα Bekker d 6 εἵπομεν] (εἰ) εἵπομεν Schanz
(et mox om. ἢ cum B T) ἢ W : om. B T τοῦ W t : τοῦ τὸ B T
d 8 μέντοι T : μέντοι γε B ἢ ἀπόκρισις T : ἢ ἀποκρίσεως B
e 1 δήπου T : δ' εἴ που B καὶ ἐπιστήμονα . . . e 3 οὐπερ T W :
om. B e 3 (ἢ) δῆλον Heindorf Socrati tribuens e 4 ἐπί-
στασθαι Stahl : ἐπίσταται B T W a 3 τῷ T : το B a 5 παρε-
κάλεις T : παρακαλεῖς B b 3 ὄρθριος corr. Coisl. : ὄρθριον B T :
ὄρθριος W c 1 διείλεξαι T W : διήλεξαι B

στὴν ὅτι ποτ' ἔστιν φαίνη ἀγνοῶν, ᾧ μέλλεις σαυτὸν ἐπιτρέ-
 πειν;—Καὶ ὅς ἀκούσας, Ἔοικεν, ἔφη, ᾧ Σώκρατες, ἐξ ὧν.
 σὺ λέγεις.—Ἄρ' οὖν, ᾧ Ἰππόκратες, ὁ σοφιστὴς τυγχάνει
 ὧν ἔμπορός τις ἢ κάπηλος τῶν ἀγωγίμων, ἀφ' ὧν ψυχὴ 5
 τρέφεται; φαίνεται γὰρ ἔμοιγε τοιοῦτός τις.—Τρέφεται δέ,
 ᾧ Σώκρατες, ψυχὴ τίνι;—Μαθήμασιν δῆπου, ἦν δ' ἐγώ. καὶ
 ὅπως γε μή, ᾧ ἑταῖρε, ὁ σοφιστὴς ἐπαινῶν ἂ πωλεῖ ἔξα-
 πατήσῃ ἡμᾶς, ὥσπερ οἱ περὶ τὴν τοῦ σώματος τροφήν, ὁ
 ἔμπορός τε καὶ κάπηλος. καὶ γὰρ οὗτοί που ὧν ἄγουσιν d
 ἀγωγίμων οὔτε αὐτοὶ ἴσασιw ὅτι χρηστὸν ἢ πονηρὸν περὶ τὸ
 σῶμα, ἐπαινοῦσιw δὲ πάντα πωλοῦντες, οὔτε οἱ ὠνούμενοι
 παρ' αὐτῶν, ἔαν μή τις τύχη γυμναστικὸς ἢ ἱατρὸς ὧν.
 οὕτω δὲ καὶ οἱ τὰ μαθήματα περιάγοντες κατὰ τὰς πόλεις 5
 καὶ πωλοῦντες καὶ καπηλεύοντες τῷ ἀεὶ ἐπιθυμοῦντι ἐπαι-
 νοῦσιw μὲν πάντα ἂ πωλοῦσιw, τάχα δ' ἂν τινες, ᾧ ἄριστε,
 καὶ τούτων ἀγνοοῖεν ὧν πωλοῦσιw ὅτι χρηστὸν ἢ πονηρὸν
 πρὸς τὴν ψυχὴν· ὡς δ' αὐτως καὶ οἱ ὠνούμενοι παρ' αὐτῶν, e
 ἔαν μή τις τύχη περὶ τὴν ψυχὴν αὐτῶν ἱατρικὸς ὧν // εἰ
 μὲν οὖν σὺ τυγχάνεις ἐπιστήμων τούτων τί χρηστὸν καὶ
 πονηρὸν, ἀσφαλές σοι ὠνεῖσθαι μαθήματα καὶ παρὰ Πρω-
 ταγόρου καὶ παρ' ἄλλου ὄτουσιν· εἰ δὲ μή, ὄρα, ᾧ μακάριε, 5
 μὴ περὶ τοῖς φιλτάτοις κυβεύῃς τε καὶ κινδυνεύῃς. καὶ γὰρ 314
 δὴ καὶ πολὺ μείζων κίνδυνος ἐν τῇ τῶν μαθημάτων ὠνῇ ἢ
 ἐν τῇ τῶν σιτίων. σιτία μὲν γὰρ καὶ ποτὰ πριάμενον παρὰ
 τοῦ καπήλου καὶ ἐμποροῦ ἔξεστιw ἐν ἄλλοις ἀγγείοις ἀπο-
 φέρειw, καὶ πρὶν δέξασθαι αὐτὰ εἰς τὸ σῶμα πίνοντα ἢ 5
 φαγόντα, καταθέμενον οἴκαδε ἔξεστιw συμβουλευέσασθαι,

c 2 ᾧ . . . ἐπιτρέπειw secl. Cobet c 7 μαθήμασι T: μάθησιν B:
 μαθήσει W c 8 ἔξαπατήσει Bekker d 1 που T: ποι B
 d 2 περὶ] πρὸς Hirschig περὶ τὸ σῶμα secl. Cobet e 1 πρὸς τὴν
 ψυχὴν secl. Cobet e 3 ὧν post ἐπιστήμων add. Heindorf τί . . .
 πονηρὸν secl. Cobet a 1 τε καὶ κινδυνεύῃς secl. Cobet a 3 παρὰ
 τοῦ B: παρὰ του T παρὰ . . . ἐμποροῦ secl. Hirschig: καπήλου καὶ
 ἐμποροῦ secl. Hermann (qui παρὰ του): καὶ ἐμπορὸν secl. Sauppe
 a 5 πίνοντα ἢ φαγόντα secl. Cobet a 6 ἔξεστιw secl. Cobet

παρακαλέσαντα τὸν ἐπαίοντα, ὅτι τε ἐδεστέον ἢ ποτέον καὶ ὅτι μὴ, καὶ ὀπόσον καὶ ὀπότε· ὥστε ἐν τῇ ὠνῇ οὐ μέγας ὁ κίνδυνος. μαθήματα δὲ οὐκ ἔστιν ἐν ἄλλῳ ἀγγελῷ ἀπενεγκεῖν, ἀλλ' ἀνάγκη καταθέντα τὴν τιμὴν τὸ μάθημα ἐν αὐτῇ τῇ ψυχῇ λαβόντα καὶ μαθόντα ἀπιέναι ἢ βεβλαμμένον ἢ ὠφελημένον. ταῦτα οὖν σκοπώμεθα καὶ μετὰ τῶν πρεσβυτέρων ἡμῶν· ἡμεῖς γὰρ ἔτι νέοι ὥστε τοσοῦτον πρᾶγμα διελέσθαι. νῦν μέντοι, ὥσπερ ὠρμήσαμεν, ἴωμεν καὶ ἀκούσωμεν τοῦ ἀνδρός, ἔπειτα ἀκούσαντες καὶ ἄλλοις ἀνακρινώσωμεθα· καὶ γὰρ οὐ μόνος Πρωταγόρας αὐτόθι ἐστίν, ἀλλὰ καὶ Ἰππίας ὁ Ἡλείος—οἴμαι δὲ καὶ Πρόδικον τὸν Κεῖον—καὶ ἄλλοι πολλοὶ καὶ σοφοί.

Δόξαν ἡμῖν ταῦτα ἐπορευόμεθα· ἐπειδὴ δὲ ἐν τῷ προθύρῳ ἐγενόμεθα, ἐπιστάντες περὶ τινος λόγου διελεγόμεθα, ὃς ἡμῖν κατὰ τὴν ὁδὸν ἐνέπεσεν· ἴν' οὖν μὴ ἀτελεῖς γένοιτο, ἀλλὰ διαπερανάμενοι οὕτως ἐσίοιμεν, στάντες ἐν τῷ προθύρῳ διελεγόμεθα ἕως συνωμολογήσαμεν ἀλλήλοις. δοκεῖ οὖν μοι, ὁ θυρωρός, εὐνοῦχος τις, κατήκουεν ἡμῶν, κωδυνεύει δὲ διὰ τὸ πλήθος τῶν σοφιστῶν ἄχθεσθαι τοῖς φοιτῶσι εἰς τὴν οἰκίαν· ἐπειδὴ γοῦν ἐκρούσαμεν τὴν θύραν, ἀνοίξας καὶ ἰδὼν ἡμᾶς, “Ἐα,” ἔφη, “σοφισταί τινες· οὐ σχολὴ αὐτῷ.” καὶ ἅμα ἀμφοῖν τοῖν χερσίν τὴν θύραν πάνυ προθύμως ὡς οἶός τ' ἦν ἐπήραξεν. καὶ ἡμεῖς πάλιν ἐκρούομεν, καὶ ὃς ἐγκεκλημένης τῆς θύρας ἀποκρινόμενος εἶπεν, “ᾠ ἄνθρωποι,” ἔφη, “οὐκ ἀκηκόατε ὅτι οὐ σχολὴ αὐτῷ;” “Ἄλλ' ὠγαθέ,” ἔφην ἐγώ, “οὔτε παρὰ Καλλίαν ἤκομεν οὔτε σοφισταί ἐσμεν. ἀλλὰ θάρρει· Πρωταγόραν γὰρ τοι δεόμενοι ἰδεῖν ἤλθομεν· εἰσάγγειλον οὖν.” μόγις οὖν ποτε ἡμῖν ἄνθρωπος ἀνέφξεν τὴν θύραν.

b 3 καὶ μαθόντα secl. Deuschle b 6 καὶ ἀκούσωμεν] ἀκουσόμενοι
 ci. Cobet b 7 ἄλλοις] τοῖς ἄλλοις Ast c 2 κείον (sic) W:
 κιον B: κῖον T c 6 στάντες TW: ἐστάντες B: ἐπιστάντες
 Schanz: ἐστῶτες Cobet d 4 τοῖν B: ταῖν TW d 5 ἐγκε-
 κλημένης Bekker: ἐγκεκλειμένης B: ἐγκεκλεισμένης TW e 1 τοι
 scr. recc.: τι BTW e 2 ἄνθρωπος Bekker: ἄνθρωπος BTW:
 ὁ ἄνθρωπος Ven. 189 et corr. Coisl.

Ἐπειδὴ δὲ εἰσήλθομεν, κατελάβομεν Πρωταγόραν ἐν τῷ
 προστώφ περιπατοῦντα, ἐξῆς δ' αὐτῷ συμπεριεπάτουν ἐκ μὲν
 τοῦ ἐπὶ θάτερα Καλλίας ὁ Ἴππονίκου καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ 5
 ὁ ὁμομήτριος, Πάραλος ὁ Περικλέους, καὶ Χαρμίδης ὁ Γλαύ- 315
 κωνος, ἐκ δὲ τοῦ ἐπὶ θάτερα ὁ ἕτερος τῶν Περικλέους
 Ξάνθιππος, καὶ Φιλιππίδης ὁ Φιλομήλου καὶ Ἀντίμοιρος ὁ
 Μενδαῖος, ὅσπερ εὐδοκιμεῖ μάλιστα τῶν Πρωταγόρου μαθη-
 τῶν καὶ ἐπὶ τέχνη μαθάνει, ὡς σοφιστὴς ἐσόμενος. τούτων 5
 δὲ οἱ ὄπισθεν ἠκολούθουν ἐπακούοντες τῶν λεγομένων τὸ
 μὲν πολλὸν ξένοι ἐφαίνοντο—οὗς ἄγει ἐξ ἐκάστων τῶν πόλεων
 ὁ Πρωταγόρας, δι' ὧν διεξέρχεται, κηλῶν τῇ φωνῇ ὥσπερ
 Ὀρφεύς, οἱ δὲ κατὰ τὴν φωνὴν ἔπονται κεκλημένοι— b
 ἦσαν δὲ τινες καὶ τῶν ἐπιχωρίων ἐν τῷ χορῷ. τούτου τὸν
 χορὸν μάλιστα ἐγωγεῖ ἰδὼν ἦσθην, ὡς καλῶς ἠύλαβοντο
 μηδέποτε ἐμποδῶν ἐν τῷ πρόσθεν εἶναι Πρωταγόρου, ἀλλ'
 ἐπειδὴ αὐτὸς ἀναστρέφοι καὶ οἱ μετ' ἐκείνου, εὖ πῶς καὶ ἐν 5
 κόσμῳ περιεσχίζοντο οὗτοι οἱ ἐπήκοοι ἔνθεν καὶ ἔνθεν,
 καὶ ἐν κύκλῳ περιούντες αἰεὶ εἰς τὸ ὄπισθεν καθίσταντο
 κάλλιστα.

Τὸν δὲ μετ' εἰσενόησα, ἔφη Ὀμηρος, Ἴππῖαν τὸν
 Ἥλειον, καθήμενον ἐν τῷ κατ' ἀντικρὺ προστώφ ἐν θρόνῳ· c
 περὶ αὐτὸν δ' ἐκάθητο ἐπὶ βάθρων Ἐρυξίμαχός τε ὁ
 Ἄκουμενοῦ καὶ Φαῖδρος ὁ Μυρρινούσιος καὶ Ἄνδρων ὁ
 Ἄνδροτίωνος καὶ τῶν ξένων πολῖται τε αὐτοῦ καὶ ἄλλοι
 τινές. ἐφαίνοντο δὲ περὶ φύσεώς τε καὶ τῶν μετεώρων 5
 ἀστρονομικὰ ἅττα διερωτῶν τὸν Ἴππῖαν, ὁ δ' ἐν θρόνῳ καθί-
 μενος ἐκάστοις αὐτῶν διέκρινεν καὶ διεξήγει τὰ ἐρωτώμενα.

a 1 πάραλος Bt: παράλλος T a 2 ἐταῖρος B T W (sed ε supra
 a1 W) a 4 εὐδοκιμεῖ Heindorf: εὐδοκίμει B T W μαθητῶν
 T W: μαθημάτων B a 6 οἱ Laur. lxxxv. 6: om. B T W
 a 7 ἐξ ἐκάστων T W: εξακοστων B τῶν B: om. T b 4 ἐν
 τῷ πρόσθεν secl. Cobet πρόσθεν B: ἔμπροσθεν T b 9 ἔφη
 Ὀμηρος secl. Schleiermacher c 4 ἀνδροτίωνος T: ἀριστίωνος B
 (sed, v. Gorg. 487 c) c 6 ἀστρονομικὰ secl. Schanz ἐν θρόνῳ
 καθήμενος secl. Herwerden c 7 καὶ διεξήγει secl. Cobet

Καὶ μὲν δὴ καὶ Τάνταλόν γε εἰσείδον—ἐπεδήμει
 d γὰρ ἄρα καὶ Πρόδικος ὁ Κεῖος—ἦν δὲ ἐν οἰκῆματί τινι, ἧ
 πρὸ τοῦ μὲν ὡς ταμείῳ ἐχρήτο Ἴππόδικος, νῦν δὲ ὑπὸ τοῦ
 πλήθους τῶν καταλυόντων ὁ Καλλίας καὶ τοῦτος ἐκκενώσας
 ξένοις κατάλυσιν πεποίηκεν. ὁ μὲν οὖν Πρόδικος ἔτι κατέ-
 5 κειτο, ἐγκεκαλυμμένος ἐν κωδίοις τισὶν καὶ στρώμασιν καὶ
 μάλα πολλοῖς, ὡς ἐφαίνετο· παρεκάθηντο δὲ αὐτῷ ἐπὶ ταῖς
 πλησίον κλίμαις Πausανίας τε ὁ ἐκ Κεραμέων καὶ μετὰ
 Πausανίου νέον τι ἔτι μεῖράκιον, ὡς μὲν ἐγῶμαι καλόν τε
 e κάγαθον τὴν φύσιν, τὴν δ' οὖν ἰδέαν πάνυ καλός. ἔδοξα
 ἀκούσαι ὄνομα αὐτῷ εἶναι Ἀγάθωνα, καὶ οὐκ ἂν θαυμάζοιμι
 εἰ παιδικὰ Πausανίου τυγχάνει ὦν. τοῦτό τ' ἦν τὸ μεῖρά-
 κιον, καὶ τῷ Ἀδειμάντῳ ἀμφοτέρῳ, ὃ τε Κήπιδος καὶ ὁ
 5 Λευκολοφίδου, καὶ ἄλλοι τινὲς ἐφαίνοντο· περὶ δὲ ὧν διελέ-
 γοντο οὐκ ἔδυνάμην ἔγωγε μαθεῖν ἕξωθεν, καίπερ λιπαρῶς
 ἔχων ἀκούειν τοῦ Προδίκου—πάσσοφος γάρ μοι δοκεῖ ἀνὴρ
 316 εἶναι καὶ θεῖος—ἀλλὰ διὰ τὴν βαρύτητα τῆς φωνῆς βόμβος
 τις ἐν τῷ οἰκῆματι γιγνόμενος ἀσαφῆ ἐποίει τὰ λεγόμενα.

Καὶ ἡμεῖς μὲν ἄρτι εἰσεληλύθεμεν, κατόπιω δὲ ἡμῶν
 ἐπεισηλθον Ἀλκιβιάδης τε ὁ καλός, ὡς φῆς σὺ καὶ ἐγὼ
 5 πείθομαι, καὶ Κριτίας ὁ Καλλαίσχρου.

Ἡμεῖς οὖν ὡς εἰσήλθομεν, ἔτι σμίκρ' ἄττα διατρίψαντες
 καὶ ταῦτα διαθεασάμενοι προσῆμεν πρὸς τὸν Πρωταγόραν,
 b καὶ ἐγὼ εἶπον· ὦ Πρωταγόρα, πρὸς σέ τοι ἦλθομεν ἐγὼ τε
 καὶ Ἴπποκράτης οὗτος.

Πότερον, ἔφη, μόνῳ βουλόμενοι διαλεχθῆναι ἢ καὶ μετὰ
 τῶν ἄλλων;

5 Ἡμῖν μὲν, ἦν δ' ἐγώ, οὐδὲν διαφέρει· ἀκούσας δὲ οὐ
 ἔνεκα ἦλθομεν, αὐτὸς σκέψαι.

c 8 εἰσείδον W : εἰσιδον B T ἐπιδημεῖ Heindorf d 1 ἄρα
 καὶ W² : καὶ B : ἄρα T κεῖος W : κίος B : κίος T d 2 ὡς
 secl. Dobree e 1 καλὸς T : καλῶς B e 3 τοῦτό τ' W : τοῦτ'
 B T e 7 ἀνὴρ Bekker : ὁ ἀνὴρ W : ἀνὴρ B T a 4 τε T W :
 om. B b 1 τοι scr. recc. : τι B T W b 3 μόνῳ] μόνου μόνῳ
 Cobet

Τί οὖν δή ἐστίν, ἔφη, οὗ ἕνεκα ἤκετε;

Ἰπποκράτης ὅδε ἐστίν μὲν τῶν ἐπιχωρίων, Ἀπολλοδώρου
 υἱός, οἰκίας μεγάλης τε καὶ εὐδαίμονος, αὐτὸς δὲ τὴν φύσιν
 δοκεῖ ἐνάμιλλος εἶναι τοῖς ἡλικιώταις. ἐπιθυμῶν δέ μοι 10
 δοκεῖ ἑλλόγιμος γενέσθαι ἐν τῇ πόλει, τοῦτο δὲ οἶεται οἱ c
 μάλιστ' ἀ(ν) γενέσθαι, εἰ σοὶ συγγένοιτο· ταῦτ' οὖν ἤδη σὺ
 σκόπει, πότερον περὶ αὐτῶν μόνος οἶει δεῖν διαλέγεσθαι πρὸς
 μόνους, ἢ μετ' ἄλλων.

Ἵορθῶς, ἔφη, προμηθῆ, ὦ Σώκρατες, ὑπὲρ ἐμοῦ. ξένον 5
 γὰρ ἄνδρα καὶ ἰόντα εἰς πόλεις μεγάλας, καὶ ἐν ταύταις
 πείθοντα τῶν νέων τοὺς βελτίστους ἀπολείποντας τὰς τῶν
 ἄλλων συνουσίας, καὶ οἰκείων καὶ ὀθνείων, καὶ πρεσβυτέρων
 καὶ νεωτέρων, ἑαυτῷ συνεῖναι ὡς βελτίους ἐσομένους διὰ
 τὴν ἑαυτοῦ συνουσίαν, χρὴ εὐλαβεῖσθαι τὸν ταῦτα πράτ- d
 τόντα· οὐ γὰρ σμικροὶ περὶ αὐτὰ φθόνοι τε γίνονται καὶ
 ἄλλαι δυσμένειαι τε καὶ ἐπιβουλαί. ἐγὼ δὲ τὴν σοφιστικὴν
 τέχνην φημί μὲν εἶναι παλαιάν, τοὺς δὲ μεταχειριζομένους
 αὐτὴν τῶν παλαιῶν ἀνδρῶν, φοβουμένους τὸ ἐπαχθὲς αὐτῆς, 5
 πρόσχημα ποιεῖσθαι καὶ προκαλύπτεσθαι, τοὺς μὲν ποίησιν,
 οἷον Ὅμηρον τε καὶ Ἡσίοδον καὶ Σιμωνίδην, τοὺς δὲ αὖ
 τελετάς τε καὶ χρησμοφῆδίας, τοὺς ἀμφί τε Ὀρφέα καὶ Μου-
 σαίου· ἐνίοις δὲ τινας ἡσθημαὶ καὶ γυμναστικὴν, οἷον Ἴκκος
 τε ὁ Ταραντῖνος καὶ ὁ νῦν ἔτι ὢν οὐδενὸς ἡττων σοφιστῆς 10
 Ἡρόδικος ὁ Σηλυμβριανός, τὸ δὲ ἀρχαῖον Μεγαρεύς· μου- e
 σικὴν δὲ Ἀγαθοκλῆς τε ὁ ὑμέτερος πρόσχημα ἐποιήσατο,
 μέγας ὢν σοφιστής, καὶ Πυθοκλείδης ὁ Κείος καὶ ἄλλοι πολ-
 λοί. οὗτοι πάντες, ὥσπερ λέγω, φοβηθέντες τὸν φθόνον ταῖς
 τέχναις ταύταις παραπετάσμασιν ἐχρήσαντο. ἐγὼ δὲ τούτοις 5
 ἕπασιν κατὰ τοῦτο εἶναι οὐ συμφέρομαι· ἡγοῦμαι γὰρ αὐτοὺς 317

c 2 μάλιστ' ἐν Hirschig (μάλιστα ἐν Stephanus): μάλιστα BTW
 c 6 καὶ ἰόντα BTW: κατιόντα in marg. T c 7 ἀπολείποντας]
 ἀπολιπόντας Themistius (cf. Apol. 20 a, 1 Theag. 128 a, 5) d 6 πρό-
 σχημα ποιεῖσθαι καὶ secl. Herwerden καὶ προκαλύπτεσθαι secl.
 Cobet e 3 κείος W: κίος B: κίος T a 1 κατὰ] τὸ κατὰ Ast

οὐ τι διαπράξασθαι ὁ ἐβουλήθησαν—οὐ γὰρ λαθεῖν τῶν
 ἀνθρώπων τοὺς δυναμένους ἐν ταῖς πόλεσι πράττειν, ὧν περ
 ἕνεκα ταῦτ' ἐστὶν τὰ προσχήματα· ἐπεὶ οἳ γε πολλοὶ ὡς
 5 ἔπος εἰπεῖν οὐδὲν αἰσθάνονται, ἀλλ' ἄττ' ἂν οὗτοι διαγγέλλωσι,
 ταῦτα ὑμνοῦσιν—τὸ οὖν ἀποδιδράσκοντα μὴ δύνασθαι
 ἀποδρᾶναι, ἀλλὰ καταφανῆ εἶναι, πολλὴ μωρία καὶ τοῦ ἐπι-
 b χειρήματος, καὶ πολὺν δυσμενεστέρους παρέχεσθαι ἀνάγκη
 τοὺς ἀνθρώπους· ἡγοῦνται γὰρ τὸν τοιοῦτον πρὸς τοῖς ἄλλοις
 καὶ πανούργον εἶναι. ἐγὼ οὖν τούτων τὴν ἐναντίαν ἄπασαν
 ὁδὸν ἐλήλυθα, καὶ ὁμολογῶ τε σοφιστῆς εἶναι καὶ παιδεύειν
 5 ἀνθρώπους, καὶ εὐλάβειαν ταύτην οἶμαι βελτίω ἐκείνης εἶναι,
 τὸ ὁμολογεῖν μᾶλλον ἢ ἔξαρνον εἶναι· καὶ ἄλλας πρὸς ταύτην
 ἔσκεμμαι, ὥστε, σὺν θεῷ εἰπεῖν, μηδὲν δεινὸν πάσχειν διὰ
 c τὸ ὁμολογεῖν σοφιστῆς εἶναι. καίτοι πολλά γε ἔτη ἤδη εἰμι
 ἐν τῇ τέχνῃ· καὶ γὰρ καὶ τὰ σύμπαντα πολλά μοί ἐστιν—
 οὐδενὸς ὅτου οὐ πάντων ἂν ὑμῶν καθ' ἡλικίαν πατήρ εἴην
 —ὥστε πολὺ μοι ἡδιστόν ἐστιν, εἴ τι βούλεσθε, περὶ τούτων
 5 ἀπάντων ἐναντίον τῶν ἔνδον ὄντων τὸν λόγον ποιεῖσθαι.

Καὶ ἐγὼ—ὑπόπτουσα γὰρ βούλεσθαι αὐτὸν τῷ τε Προδίκῳ
 καὶ τῷ Ἰππία ἐνδείξασθαι καὶ καλλωπίσασθαι ὅτι ἐρασταὶ
 d αὐτοῦ ἀφιγμένοι εἴμεν—Τί οὖν, ἔφη ἐγώ, οὐ καὶ Πρό-
 δικον καὶ Ἰππίαν ἐκαλέσαμεν καὶ τοὺς μετ' αὐτῶν, ἵνα
 ἐπακούσωσιν ἡμῶν;

Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη ὁ Πρωταγόρας.

5 Βούλεσθε οὖν, ὁ Καλλίας ἔφη, συνέδριον κατασκευάσωμεν,
 ἵνα καθεζόμενοι διαλέγησθε;

Ἐδόκει χρῆναι· ἄσμενοι δὲ πάντες ἡμεῖς, ὡς ἀκουσόμενοι
 ἀνδρῶν σοφῶν, καὶ αὐτοὶ τε ἀντιλαβόμενοι τῶν βάθρων
 καὶ τῶν κλιῶν κατεσκευάζομεν παρὰ τῷ Ἰππία—ἐκεῖ γὰρ

a 6 τὸ scr. Ven. 184: τὸν BTW a 7 πολλὴ μωρία B: πολλῆ
 μωρία Γ W c 1 εἰμι Γ W: εἰ μὴ B c 3 πάντων secl. Cobet
 c 4 εἴ τι Γ W: εἴτε B d 1 εἴμεν Β T d 6 καθεζόμενοι Γ:
 καθιζόμενοι B d 8 τε del. corr. Coisl.: fort. τότε Kral d 9 τῷ
 ἰππία B: τὸν ἰππίαν T

προϋπήρχε τὰ βάθρα—ἐν δὲ τούτῳ Καλλίας τε καὶ Ἄλκι- 10
βιάδης ἠκέτην ἄγοντε τὸν Προδίκου, ἀναστήσαντες ἐκ τῆς e
κλίνης, καὶ τοὺς μετὰ τοῦ Προδίκου.

Ἐπεὶ δὲ πάντες συνεκαθεζόμεθα, ὁ Πρωταγόρας, Νῦν δὴ
ἄν, ἔφη, λέγοις, ὦ Σώκρατες, ἐπειδὴ καὶ οἶδε πάρεισι, περὶ
ὧν ὀλίγου πρότερον μείλιαν ἐποιοῦ πρὸς ἐμὲ ὑπὲρ τοῦ 5
νεανίσκου.

Καὶ ἐγὼ εἶπον ὅτι Ἡ αὐτὴ μοι ἀρχὴ ἐστὼ, ὦ Πρωταγόρα, 318
ἥπερ ἄρτι, περὶ ὧν ἀφικόμην. Ἴπποκράτης γὰρ ὅδε τυγχάνει
ἐν ἐπιθυμίᾳ ὧν τῆς σῆς συνουσίας· ὅτι οὖν αὐτῷ ἀποβήσεται,
ἐάν σοι συνῆ, ἠδέως ἄν φησι πυθέσθαι. τοσοῦτος ὁ γε
ἡμέτερος λόγος. 5

Ἵπολαβὼν οὖν ὁ Πρωταγόρας εἶπεν· ὦ νεανίσκε, ἔσται
τοίνυν σοι, ἐὰν ἐμοὶ συνῆς, ἢ ἂν ἡμέρᾳ ἐμοὶ συγγένη, ἀπιέναι
οἴκαδε βελτίονι γεγονότι, καὶ ἐν τῇ ὑστεραίᾳ ταῦτά ταῦτα·
καὶ ἐκάστης ἡμέρας αἰεὶ ἐπὶ τὸ βέλτιον ἐπιδιδόναι.

Καὶ ἐγὼ ἀκούσας εἶπον· ὦ Πρωταγόρα, τοῦτο μὲν οὐδὲν b
θαυμαστὸν λέγεις, ἀλλὰ εἰκός, ἐπεὶ κἂν σύ, καίπερ τηλι-
κούτος ὦν καὶ οὕτως σοφός, εἴ τίς σε διδάξειεν ὃ μὴ τυγ-
χάνοις ἐπιστάμενος, βελτίων ἂν γένοιο. ἀλλὰ μὴ οὕτως,
ἀλλ' ὥσπερ ἂν εἰ αὐτίκα μάλα μεταβαλὼν τὴν ἐπιθυμίαν 5
Ἴπποκράτης ὅδε ἐπιθυμήσειεν τῆς συνουσίας τούτου τοῦ
νεανίσκου τοῦ νῦν νεωστὶ ἐπιδημοῦντος, Ζευξίππου τοῦ
Ἡρακλεώτου, καὶ ἀφικόμενος παρ' αὐτόν, ὥσπερ παρὰ σὲ
νῦν, ἀκούσειεν αὐτοῦ ταῦτά ταῦτα ἄπερ σοῦ, ὅτι ἐκάστης c
ἡμέρας συνὼν αὐτῷ βελτίων ἔσται καὶ ἐπιδώσει, εἰ αὐτόν
ἐπανέροιτο· “Τί δὴ φῆς βελτίω ἔσεσθαι καὶ εἰς τί ἐπιδώ-
σει;” εἶποι ἂν αὐτῷ ὁ Ζεύξιππος ὅτι πρὸς γραφικὴν· κἂν
εἰ Ὀρθαγόρα τῷ Θηβαίῳ συγγενόμενος, ἀκούσας ἐκείνου 5
ταῦτά ταῦτα ἄπερ σοῦ, ἐπανέροιτο· αὐτόν εἰς ὅτι βελτίων
καθ' ἡμέραν ἔσται συγγιγνόμενος ἐκείνῳ, εἶποι ἂν ὅτι εἰς

d 10 Καλλίας] Κριτίας Hermann a 8 ἐν secl. Hirschig
b 3 τυγχάνοις Bekker: τυγχάνεις B (cum vitii nota) T b 7 ζευξίπ-
που B: ζεύξιππος T c 3 ἐπιδώσειν T W: ἐπίδοσιν B

αὐλησιw· οὕτω δὴ καὶ σὺ εἶπε τῷ νεανίσκῳ καὶ ἐμοὶ ὑπὲρ
 d τούτου ἐρωτῶντι, Ἴπποκράτης ὄδε Πρωταγόρα συγγενόμενος,
 ἢ ἂν αὐτῷ ἡμέρα συγγένηται, βελτίων ἄπεισι γενόμενος
 καὶ τῶν ἄλλων ἡμερῶν ἐκάστης οὕτως ἐπιδώσει εἰς τί, ὦ
 Πρωταγόρα, καὶ περὶ τοῦ;

5 Καὶ ὁ Πρωταγόρας ἐμοῦ ταῦτα ἀκούσας, Σὺ τε καλῶς
 ἐρωτᾶς, ἔφη, ὦ Σώκρατες, καὶ ἐγὼ τοῖς καλῶς ἐρωτῶσι
 χαίρω ἀποκρινόμενος. Ἴπποκράτης γὰρ παρ' ἐμὲ ἀφικό-
 μενος οὐ πείσεται ἄπερ ἂν ἔπαθεν ἄλλῳ τῷ συγγενόμενος
 τῶν σοφιστῶν. οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι λωβῶνται τοὺς νέους·
 e τὰς γὰρ τέχνας αὐτοὺς πεφευγότας ἀκουτας πάλιν αὐτῶν ἄγοντες
 ἐμβάλλουσιν εἰς τέχνας, λογισμούς τε καὶ ἀστρονομίαν καὶ
 γεωμετρίαν καὶ μουσικὴν διδάσκοντες—καὶ ἅμα εἰς τὸν
 Ἴππίαν ἀπέβλεψεν—παρὰ δ' ἐμὲ ἀφικόμενος μαθήσεται οὐ
 5 περὶ ἄλλου τοῦ ἢ περὶ οὗ ἦκει. τὸ δὲ μάθημά ἐστιν εὐβουλία
 περὶ τῶν οἰκείων, ὅπως ἂν ἄριστα τὴν αὐτοῦ οἰκίαν διοικῶι,
 319 καὶ περὶ τῶν τῆς πόλεως, ὅπως τὰ τῆς πόλεως δυνατώτατος
 ἂν εἴη καὶ πράττειν καὶ λέγειν.

Ἄρα, ἔφη ἐγώ, ἔπομαί σου τῷ λόγῳ; δοκεῖς γάρ μοι
 λέγειν τὴν πολιτικὴν τέχνην καὶ ὑπίσχνεῖσθαι ποιεῖν ἄνδρας
 5 ἀγαθοὺς πολίτας.

Αὐτὸ μὲν οὖν τοῦτό ἐστιν, ἔφη, ὦ Σώκρατες, τὸ ἐπάγγελμα
 ὃ ἐπαγγέλλομαι.

Ἦ καλόν, ἦν δ' ἐγώ, τέχνημα ἄρα κέκτησαι, εἴπερ
 κέκτησαι· οὐ γάρ τι ἄλλο πρὸς γε σὲ εἰρήσεται ἢ ἄπερ
 10 νοῶ. ἐγὼ γὰρ τοῦτο, ὦ Πρωταγόρα, οὐκ ὤμην διδακτὸν
 b εἶναι, σοὶ δὲ λέγουσι οὐκ ἔχω ὅπως [ἂν] ἀπιστῶ. ὅθεν δὲ
 αὐτὸ ἠγοῦμαι οὐ διδακτὸν εἶναι μηδ' ὑπ' ἀνθρώπων παρα-
 σκευαστὸν ἀνθρώποις, δίκαιός εἰμι εἰπεῖν. ἐγὼ γὰρ Ἀθη-
 ναίους, ὥσπερ καὶ οἱ ἄλλοι Ἕλληνες, φημι σοφοὺς εἶναι.
 5 ὁρῶ οὖν, ὅταν συλλεγῶμεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ἐπειδὴν μὲν

e 8 δὴ] δὲ Heindorf
 e 6 περὶ BT: περὶ τε t
 b 1 ἂν secl. Heindorf

d 3 ἐπιδώσει scr. rec. : ἐπιδώσει BTW
 a 8 ἄρα post εἴπερ transp. Cobet

περὶ οἰκοδομίας τι δέη πράξαι τὴν πόλιν, τοὺς οἰκοδόμους μεταπεμπομένους συμβούλους περὶ τῶν οἰκοδομημάτων, ὅταν δὲ περὶ ναυπηγίας, τοὺς ναυπηγούς, καὶ τὰλλα πάντα οὕτως, ὅσα ἡγούνται μαθητά τε καὶ διδασκὰ εἶναι· ἐὰν δέ τις ἄλλος c ἐπιχειρῆ αὐτοῖς συμβουλευεῖν ὃν ἐκείνοι μὴ οἴονται δημιουργὸν εἶναι, κἂν πάνυ καλὸς ἦ καὶ πλούσιος καὶ τῶν γενναίων, οὐδέν τι μᾶλλον ἀποδέχονται, ἀλλὰ καταγελώσι καὶ θορυβοῦσι, ἕως ἂν ἡ αὐτὸς ἀποστῆ ὁ ἐπιχειρῶν λέγειν 5 καταθορυβηθεῖς, ἢ οἱ τοξόται αὐτὸν ἀφελκύσωσι ἢ ἐξάρωνται κελυόντων τῶν πρυτάνεων. περὶ μὲν οὖν ὧν οἴονται ἐν τέχνῃ εἶναι, οὕτω διαπράττονται· ἐπειδὴν δέ τι περὶ τῶν τῆς πόλεως διοικήσεως δέη βουλευσασθαι, συμβουλευεῖ αὐτοῖς d ἀνιστάμενος περὶ τούτων ὁμοίως μὲν τέκτων, ὁμοίως δὲ χαλκεὺς σκυτοτόμος, ἔμπορος ναύκληρος, πλούσιος πένης, γενναῖος ἀγεννής, καὶ τούτοις οὐδεὶς τοῦτο ἐπιπλήττει ὥσπερ τοῖς πρότερον, ὅτι οὐδαμόθεν μαθῶν, οὐδὲ ὄντος διδασκάλου 5 οὐδενὸς αὐτῷ, ἐπειτα συμβουλευεῖν ἐπιχειρεῖ· δηλὸν γὰρ ὅτι οὐχ ἡγούνται διδασκὸν εἶναι. μὴ τοῖνυν ὅτι τὸ κοινὸν τῆς πόλεως οὕτως ἔχει, ἀλλὰ ἰδίᾳ ἡμῖν οἱ σοφώτατοι καὶ ἄριστοι e τῶν πολιτῶν ταύτην τὴν ἀρετὴν ἦν ἔχουσι οὐχ οἰοί τε ἄλλοις παραδιδόναι· ~~ἐπεὶ~~ Περικλῆς, ὁ τουτωνὶ τῶν νεανίσκων πατήρ, τούτους ἂ μὲν διδασκάλων εἶχετο καλῶς καὶ εὖ ἐπαίδευσεν, ἂ δὲ αὐτὸς σοφὸς ἐστὶν οὔτε αὐτὸς παιδεύει οὔτε τῷ ἄλλῳ 320 παραδίδωσιν, ἀλλ' αὐτοὶ περιούντες νέμονται ὥσπερ ἄφεται, ἐάν που αὐτόματοι περιτύχῃσιν τῇ ἀρετῇ. εἰ δὲ βούλει, Κλεινίαν, τὸν Ἀλκιβιάδου τουτουῦ νεώτερον ἀδελφόν, ἐπιτροπέων ὁ αὐτὸς οὗτος ἀνὴρ Περικλῆς, δεδιὼς περὶ αὐτοῦ μὴ 5 διαφθαρῆ δὴ ὑπὸ Ἀλκιβιάδου, ἀποσπάσας ἀπὸ τούτου, κατα-

b 6 τι ante περὶ transp. Cobet b 8 οὕτως ὅσα T W: οὕτως o** B
 c 1 μαθητά T W: μαθήματά B c 6 ἐξάρωνται Bekker: ἐξάιρωνται
 T W: ἐξέρωνται B (ἢ ἐξάρωνται secl. Cobet) c 7 ἐν τέχνῃ] ἐντεχνα
 Badham c 8 περὶ τῶν] τῶν περὶ Kroschel τῶν punctis notavit t
 d 1 πόλεως secl. ci. Král (coll. Dem. 24. 102; Isocr. 4. 41): διοική-
 σεως secl. Schanz (alterum σ puncto notavit B²) e 4 ἐπαίδευσεν
 B: ἐπαίδευσεν T a 5 Περικλῆς secl. Cobet

θέμενος ἐν Ἀρίφρονος ἐπαίδευε¹ καὶ πρὶν ἕξ μῆνας γεγονέναι,
 b ἀπέδωκε τούτῳ οὐκ ἔχων ὅτι χρήσαιτο αὐτῷ. καὶ ἄλλους σοι
 παμπόλλους ἔχω λέγειν, οἳ αὐτοὶ ἀγαθοὶ ὄντες οὐδένα πώποτε
 βελτίω ἐποίησαν οὔτε τῶν οἰκείων οὔτε τῶν ἀλλοτριῶν.
 ἐγὼ οὖν, ὦ Πρωταγόρα, εἰς ταῦτα ἀποβλέπων οὐχ ἡγοῦμαι
 5 διδακτὸν εἶναι ἀρετῆν· ἐπειδὴ δέ σου ἀκούω ταῦτα λέγοντος,
 κάμπτομαι καὶ οἶμαι τί σε λέγειν διὰ τὸ ἡγείσθαι σε πολλῶν
 μὲν ἔμπειρον γεγονέναι, πολλὰ δὲ μεμαθηκέναι, τὰ δὲ αὐτὸν
 ἐξηρηκέναι. εἰ οὖν ἔχεις ἐναργέστερον ἡμῖν ἐπιδείξαι ὡς
 c διδακτὸν ἔστιν ἡ ἀρετῆ, μὴ φθονήσης ἀλλ' ἐπίδειξον.

Ἄλλ', ὦ Σώκρατες, ἔφη, οὐ φθονήσω· ἀλλὰ πότερον ὑμῖν,
 ὡς πρεσβύτερος νεωτέροις, μῦθον λέγων ἐπιδείξω ἢ λόγῳ
 διεξελθῶν;

5 Πολλοὶ οὖν αὐτῷ ὑπέλαβον τῶν παρακαθημένων ὀποτέρως
 βούλοιο οὕτως διεξιέναι. Δοκεῖ τοίνυν μοι, ἔφη, χαριέ-
 στερον εἶναι μῦθον ὑμῖν λέγειν.

Ἦν γάρ ποτε χρόνος ὅτε θεοὶ μὲν ἦσαν, θνητὰ δὲ γένη
 d οὐκ ἦν. ἐπειδὴ δὲ καὶ τούτοις χρόνος ἦλθεν εἰμαρμένως
 γενέσεως, τυποῦσιν αὐτὰ θεοὶ γῆς ἔνδον ἐκ γῆς καὶ πυρὸς
 μίξαντες καὶ τῶν ὅσα πυρὶ καὶ γῆ κεράννυνται. ἐπειδὴ δ'
 ἄγειν αὐτὰ πρὸς φῶς ἔμελλον, προσέταξαν Προμηθεὶ καὶ
 5 Ἐπιμηθεὶ κοσμήσαι τε καὶ νεῖμαι δυνάμεις ἐκάστοις ὡς
 πρέπει. Προμηθεὰ δὲ παραιτεῖται Ἐπιμηθεὺς αὐτὸς νεῖμαι,
 “Νείμαντος δέ μου,” ἔφη, “ἐπίσκεψαι.” καὶ οὕτω πείσας
 νέμει. νέμων δὲ τοῖς μὲν ἰσχὺν ἄνευ τάχους προσήπτευ,
 e τοῖς δ' ἀσθενεστέροις τάχει ἐκόσμει· τοῖς δὲ ὤπλιζε, τοῖς
 δ' ἄοπλον διδοὺς φύσιν ἄλλην τιν' αὐτοῖς ἐμηχανάτο δύναμιν
 εἰς σωτηρίαν. ἃ μὲν γὰρ αὐτῶν σμικρότητι ἡμπισχευ, πτηνὸν
 φυγῆν ἢ κατάγειον οἴκησιν ἔνεμεν· ἃ δὲ ἤθεξε μεγέθει, τῷδε

a 7 ἀρίφρονος T: ἀερίφρονος B καὶ (ὄς) πρὶν Cobet b 1 τούτῳ]
 οὗτος vel αὐτῷ vel τοῦτον ci. Heindorf c 2 πότερον BT sed p in
 marg. B c 3 ἢ λόγῳ διεξελθῶν BT: γρ. ἢ ὡς νεωτέροις λόγον
 διεξέλθω t: ἢ λόγῳ διεξέλθω Cobet d 8 νέμει TW: νεῖμαι B
 e 1 τοῖς δ' ἀσθενεστέροις . . . τοῖς δὲ . . . BT: τὰ δ' ἀσθενέστερα . . .
 τὰ δὲ . . . scr. recc. e 4 μεγέθει TW: μεγέθει B

αὐτῷ αὐτὰ ἔσωζεν· καὶ τὰλλα οὕτως ἐπανισῶν ἔνεμεν. ταῦτα 321
 δὲ ἐμηχανᾶτο εὐλάβειαν ἔχων μὴ τι γένος αἰστωθείη· ἐπειδὴ
 δὲ αὐτοῖς ἀλληλοφθοριῶν διαφυγὰς ἐπήρκεσε, πρὸς τὰς ἐκ
 Διὸς ὥρας εὐμάρειαν ἐμηχανᾶτο ἀμφιεννύς αὐτὰ πυκναῖς
 τε θριξίν καὶ στερεοῖς δέρμασιν, ἱκανοῖς μὲν ἀμῦναι χειμῶνα, 5
 δυνατοῖς δὲ καὶ καύματα, καὶ εἰς εὐνάς ἰούσιν ὅπως ὑπάρχοι
 τὰ αὐτὰ ταῦτα στρωμνῇ οἰκεία τε καὶ αὐτοφυῆς ἐκάστῳ· καὶ
 ὑποδῶν τὰ μὲν ὄπλαῖς, τὰ δὲ [θριξίν καὶ] δέρμασιν στερεοῖς b
 καὶ ἀναίμοις. τὸν τεύθεν τροφὰς ἄλλοις ἄλλας ἐξεπόριζεν,
 τοῖς μὲν ἐκ γῆς βοτάνην, ἄλλοις δὲ δένδρων καρπούς, τοῖς δὲ
 ρίζας· ἔστι δ' οἷς ἔδωκεν εἶναι τροφήν ζώων ἄλλων βοράν·
 καὶ τοῖς μὲν ὀλιγογονίαν προσῆψε, τοῖς δ' ἀναλισκομένοις 5
 ὑπὸ τούτων πολυγονίαν, σωτηρίαν τῷ γένει πορίζων. ἄτε
 δὴ οὖν οὐ πᾶν τι σοφὸς ὦν ὁ Ἐπιμηθεὺς ἔλαθεν αὐτὸν
 καταναλώσας τὰς δυνάμεις εἰς τὰ ἄλογα· λοιπὸν δὴ ἀκό- c
 σμητον ἔτι αὐτῷ ἦν τὸ ἀνθρώπων γένος, καὶ ἠπόρει ὅτι
 χρῆσαιτο. ἀποροῦντι δὲ αὐτῷ ἔρχεται Προμηθεὺς ἐπισκεψό-
 μενος τὴν νομήν, καὶ ὄρᾳ τὰ μὲν ἄλλα ζῶα ἐμμελῶς πάντων
 ἔχοντα, τὸν δὲ ἀνθρωπον γυμνόν τε καὶ ἀνυπόδητον καὶ 5
 ἄστρωτον καὶ ἄοπλον· ἤδη δὲ καὶ ἡ εἰμαρμένη ἡμέρα παρήν,
 ἐν ἣ ἔδει καὶ ἀνθρωπον ἐξιέναι ἐκ γῆς εἰς φῶς. ἀπορία οὖν
 σχόμενος ὁ Προμηθεὺς ἦν τινα σωτηρίαν τῷ ἀνθρώπῳ εὔροι,
 κλέπτει Ἡφαίστου καὶ Ἀθηνᾶς τὴν ἔντεχνον σοφίαν σὺν d
 πυρί—ἀμήχανον γὰρ ἦν ἄνευ πυρὸς αὐτὴν κτητὴν τῷ ἡ
 χρησίμην γενέσθαι—καὶ οὕτω δὴ δωρεῖται ἀνθρώπῳ. τὴν
 μὲν οὖν περὶ τὸν βίον σοφίαν ἀνθρωπος ταύτη ἔσχεν, τὴν δὲ
 πολιτικὴν οὐκ εἶχεν· ἦν γὰρ παρὰ τῷ Δίῳ. τῷ δὲ Προμηθεῖ 5

a 4 εὐμάρειαν W: εὐμαρίαν BT a 5 χειμῶνας Kroschel
 a 6 ὑπάρχοι BT: ὑπάρχη W (sed oi supra ηι) a 7 οικεία W:
 οικεία T: οἰκία B b 1 ὑποδῶν Cobet (ὑποδέων coniecerat Bad-
 ham): ὑπὸ ποδῶν BTW θριξίν καὶ secl. Ast: ὄνυξι καὶ Baiter:
 ἄθριξι Orelli δέρμασιν στερεοῖς glossema putat Kroschel (ad τύλοις
 σκληροῖς vel tale quid) b 2 ἄλλοις T: ἀλλήλοισ B b 7 δῆ]
 δὲ Kroschel c 1 εἰς τὰ ἄλογα TW: om. B δῆ ἀκόσμητον
 TW: διακοσμητῶν B, c 6 παρήν T: παρῆ B c 8 σχόμενος
 B: ἐχόμενος T d 2 τῷ BT sed oi suprascr. T

εἰς μὲν τὴν ἀκρόπολιν τὴν τοῦ Διὸς οἴκησιν οὐκέτι ἐνεχώρει
 εἰσελθεῖν—πρὸς δὲ καὶ αἱ Διὸς φυλακαὶ φοβεραὶ ἦσαν—εἰς
 δὲ τὸ τῆς Ἀθηνᾶς καὶ Ἡφαίστου οἴκημα τὸ κοινόν, ἐν ᾧ
 e ἐφιλοτεχνεῖται, λαθῶν εἰσέρχεται, καὶ κλέψας τὴν τε ἔμπυρον
 τέχνην τὴν τοῦ Ἡφαίστου καὶ τὴν ἄλλην τὴν τῆς Ἀθηνᾶς
 διδῶσιν ἀνθρώπῳ, καὶ ἐκ τούτου εὐπορία μὲν ἀνθρώπῳ τοῦ
 322 βίου γίνεται, Προμηθεῖα δὲ δι' Ἐπιμηθεῖα ὑστερον, ἤπερ
 λέγεται, κλοπῆς δίκη μετῆλθεν.

Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἄνθρωπος θέλας μετέσχε μοίρας, πρῶτον μὲν
 διὰ τὴν τοῦ θεοῦ συγγένειαν ζῶν μόνον θεοὺς ἐνόμισεν, καὶ
 5 ἐπεχείρει βωμούς τε ἰδρῦεσθαι καὶ ἀγάλματα θεῶν· ἔπειτα
 φωνὴν καὶ ὀνόματα ταχὺ διηθρῶσατο τῇ τέχνῃ, καὶ οἰκήσεις
 καὶ ἐσθήτας καὶ ὑποδέσεις καὶ στρωμνὰς καὶ τὰς ἐκ γῆς
 τροφὰς ἤϋρετο. οὕτω δὴ παρεσκευασμένοι κατ' ἀρχὰς
 b ἄνθρωποι ᾤκουν σποράδην, πόλεις δὲ οὐκ ἦσαν· ἀπώλλυντο
 οὖν ὑπὸ τῶν θηρίων διὰ τὸ πανταχῇ αὐτῶν ἀσθενέστεροι
 εἶναι, καὶ ἡ δημιουργικὴ τέχνη αὐτοῖς πρὸς μὲν τροφήν
 ἱκανὴ βοηθὸς ἦν, πρὸς δὲ τὸν τῶν θηρίων πόλεμον ἐνδεής
 5 —πολιτικὴν γὰρ τέχνην οὐπω εἶχον, ἧς μέρος πολεμική—
 ἐζήτουν δὴ ἀθροίζεσθαι καὶ σφῆζεσθαι κτίζοντες πόλεις· ὅτ'
 οὖν ἀθροισθεῖεν, ἠδίκουν ἀλλήλους ἅτε οὐκ ἔχοντες τὴν
 πολιτικὴν τέχνην, ὥστε πάλιν σκεδαννύμενοι διεφθείροντο.
 c Ζεὺς οὖν δείσας περὶ τῷ γένει ἡμῶν μὴ ἀπόλοιτο πᾶν,
 Ἐρμῆν πέμπει ἄγοντα εἰς ἀνθρώπους αἰδῶ τε καὶ δίκην, ἵν'
 √ εἶεν πόλεων κόσμοι τε καὶ δεσμοὶ φιλίας συναγωγῶν. } ἐρωτᾷ
 οὖν Ἐρμῆς Δία τίνα οὖν τρόπον δοίη δίκην καὶ αἰδῶ ἀνθρώ-
 5 ποῖς· “ Πότερον ὡς αἱ τέχναι νενέμνηται, οὕτω καὶ ταύτας

a 1 δι' Ἐπιμηθεῖα secl. Sauppe a 4 διὰ . . . συγγένειαν secl.
 Deuschle τοῦ θεοῦ secl. Hermann: τῶν θεῶν ci. Kroschel συγγέ-
 νειαν] ξυντεχνίαν ci. Blass μόνον] μόνος Cobet a 6 τῇ τέχνῃ
 secl. Deuschle a 8 ἤϋρετο] ἤϋρεν Cobet παρεσκευασμένοι B
 (sed i in ras.) T: παρεσκευασμένον W (sed i supra v) b 1 ἀπώλλυντο
 (sic) W: ἀπόλλυντο (sic) B T b 5 πολιτικὴν . . . πολεμική secl.
 ci. Karlowa b 7 ἀθροισθεῖεν T: ἀθροίσειεν B c 4 δοίη] δῶ
 Cobet

νείμω; νενέμηνται δὲ ὧδε· εἰς ἔχων ἰατρικὴν πολλοῖς ἰκανὸς
 ἰδιώταις, καὶ οἱ ἄλλοι δημιουργοί· καὶ δίκην δὴ καὶ αἰδῶ
 οὕτω θῶ ἐν τοῖς ἀνθρώποις, ἢ ἐπὶ πάντας νείμω;” “Ἐπὶ d
 πάντας,” ἔφη ὁ Ζεὺς, “καὶ πάντες μετεχόντων· οὐ γὰρ ἂν
 γένοιτο πόλεις, εἰ ὀλίγοι αὐτῶν μετέχοιεν ὥσπερ ἄλλων
 τεχνῶν· καὶ νόμον γε θὲς παρ’ ἐμοῦ τὸν μὴ δυνάμενον
 αἰδοῦς καὶ δίκης μετέχει κτείνειν ὡς νόσον πόλεως.” οὕτω 5
 δὴ, ὦ Σώκρατες, καὶ διὰ ταῦτα οἷ τε ἄλλοι καὶ Ἀθηναῖοι,
 ὅταν μὲν περὶ ἀρετῆς τεκτονικῆς ἢ λόγος ἢ ἄλλης τινὸς
 δημιουργικῆς, ὀλίγοις οἴονται μετεῖναι συμβουλής, καὶ ἐάν
 τις ἐκτὸς ὧν τῶν ὀλίγων συμβουλεύῃ, οὐκ ἀνέχονται, ὡς σὺ e
 φῆς—εἰκότως, ὡς ἐγὼ φημι—ὅταν δὲ εἰς συμβουλήν πολι-
 τικῆς ἀρετῆς ἴωσι, ἣν δεῖ διὰ δικαιοσύνης πᾶσαν ἰέναι καὶ 323
 σωφροσύνης, εἰκότως ἅπαντος ἀνδρὸς ἀνέχονται, ὡς παντὶ
 προσήκον ταύτης γε μετέχει τῆς ἀρετῆς ἢ μὴ εἶναι πόλεις.
 αὕτη, ὦ Σώκρατες, τούτου αἰτία.

Ἴνα δὲ μὴ οἴῃ ἀπαταῖσθαι ὡς τῷ ὄντι ἡγούνται πάντες 5
 ἀνθρωποὶ πάντα ἀνδρα μετέχειν δικαιοσύνης τε καὶ τῆς ἄλλης
 πολιτικῆς ἀρετῆς, τόδε αὖ λαβὲ τεκμήριον. ἐν γὰρ ταῖς
 ἄλλαις ἀρεταῖς, ὥσπερ σὺ λέγεις, ἐάν τις φῆ ἀγαθὸς αὐλητῆς
 εἶναι, ἢ ἄλλην ἡντιοῦν τέχνην ἢν μὴ ἐστίν, ἢ καταγελῶσι
 ἢ χαλεπαίνουσιν, καὶ οἱ οἰκέοι προσιόντες νουθετοῦσι ὡς b
 μαινώμενον· ἐν δὲ δικαιοσύνη καὶ ἐν τῇ ἄλλῃ πολιτικῇ ἀρετῇ,
 ἐάν τινα καὶ εἰδῶσι ὅτι ἄδικός ἐστιν, ἐὰν οὗτος αὐτὸς καθ’
 αὐτοῦ τάληθῇ λέγῃ ἐναντίον πολλῶν, ὃ ἐκεῖ σωφροσύνην
 ἡγούντο εἶναι, τάληθῇ λέγειν, ἐνταῦθα μανίαν, καὶ φασιν 5
 πάντας δεῖν φάναι εἶναι δικαίους, ἐάντε ὧσιν ἐάντε μὴ, ἢ
 μαίνεσθαι τὸν μὴ προσποιούμενον [δικαιοσύνην]· ὡς ἀναγ-
 καῖον οὐδένα ὄντιν’ οὐχὶ ἀμῶς γέ πως μετέχει αὐτῆς, ἢ μὴ c
 εἶναι ἐν ἀνθρώποις.

d6 ἀθηναῖοι BT: οἱ ἀθηναῖοι W a1 δεῖ Bt: δὴ T
 a2 ἅπαντος] παντὸς Schanz b3 εἰδῶσι T: ιδῶσι (sic) B
 b5 φασιν πάντας δεῖν B: φασὶ δεῖν πάντας T (sed signis transpositionis
 fecit πάντας φασὶ δεῖν) b6 ἐάν τε ὧσιν ἐάν τε μὴ TW: ἐάν μή τε
 ὧσιν ἐάν μὴ B b7 δικαιοσύνην secl. Cobet ἀναγκαῖον (δν) Hirschig

"Οτι μὲν οὖν πάντ' ἄνδρα εἰκότως ἀποδέχονται περὶ ταύτης
 τῆς ἀρετῆς σύμβουλον διὰ τὸ ἡγεῖσθαι παντὶ μετεῖναι αὐτῆς,
 5 ταῦτα λέγω· ὅτι δὲ αὐτὴν οὐ φύσει ἡγούνται εἶναι οὐδ' ἀπὸ
 τοῦ αὐτομάτου, ἀλλὰ διδακτόν τε καὶ ἐξ ἐπιμελείας παραγί-
 γνεσθαι ᾧ ἂν παραγίγνηται, τοῦτό σοι μετὰ τοῦτο πειράσομαι
 ἀποδείξαι. ὅσα γὰρ ἡγούνται ἀλλήλους κακὰ ἔχειν ἄνθρωποι
 d φύσει ἢ τύχῃ, οὐδεὶς θυμοῦται οὐδὲ νουθετεῖ οὐδὲ διδάσκει
 οὐδὲ κολάζει τοὺς ταῦτα ἔχοντας, ἵνα μὴ τοιοῦτοι ᾧσιν, ἀλλ'
 ἐλεοῦσιν· οἶον τοὺς αἰσχροὺς ἢ μικροὺς ἢ ἀσθενεῖς τίς οὕτως
 ἀνόητος ᾧστε τι τούτων ἐπιχειρεῖν ποιεῖν; ταῦτα μὲν γὰρ
 5 οἶμαι ἴσασιν ὅτι φύσει τε καὶ τύχῃ τοῖς ἀνθρώποις γίγνεται,
 τὰ καλὰ καὶ τὰναντία τούτοις· ὅσα δὲ ἐξ ἐπιμελείας καὶ
 ἀσκήσεως καὶ διδαχῆς οἶονται γίγνεσθαι ἀγαθὰ ἀνθρώποις,
 e ἐάν τις ταῦτα μὴ ἔχη, ἀλλὰ τὰναντία τούτων κακὰ, ἐπὶ
 τούτοις που οἷ τε θυμοὶ γίγνονται καὶ αἱ κολάσεις καὶ αἱ
 νουθετήσεις. ᾧν ἐστὶν ἐν καὶ ἡ ἀδικία καὶ ἡ ἀσέβεια καὶ
 324 συλλήβδην πᾶν τὸ ἐναντίον τῆς πολιτικῆς ἀρετῆς· ἐνθα δὴ
 πᾶς παντὶ θυμοῦται καὶ νουθετεῖ, δήλον ὅτι ὡς ἐξ ἐπιμελείας
 καὶ μαθήσεως κτητῆς οὔσης. εἰ γὰρ ἐθέλεις ἐννοῆσαι τὸ
 κολάζειν, ᾧ Σώκρατες, τοὺς ἀδικούντας τί ποτε δύναται,
 5 αὐτό σε διδάξει ὅτι οἷ γε ἄνθρωποι ἡγούνται παρασκευαστὸν
 εἶναι ἀρετῆν. οὐδεὶς γὰρ κολάζει τοὺς ἀδικούντας πρὸς
 τούτῳ τὸν νοῦν ἔχων καὶ τούτου ἕνεκα, ὅτι ἠδίκησεν, ὅστις
 b μὴ ᾧσπερ θηρίου ἀλογίστως τιμωρεῖται· ὁ δὲ μετὰ λόγου
 ἐπιχειρῶν κολάζειν οὐ τοῦ παρεληλυθότος ἕνεκα ἀδικήματος
 τιμωρεῖται—οὐ γὰρ ἂν τό γεπραχθὲν ἀγέννητον θεῖη—ἀλλὰ
 τοῦ μέλλοντος χάριν, ἵνα μὴ αὐθις ἀδικήσῃ μήτε αὐτὸς οὗτος

d 4 ᾧστε τι T: ᾧστ' ἔτι B d 5 οἶμαι ἴσασιν W: οἶμαι εἴσασιν
 (cum vitii nota) B: ἴσασιν T (sed οἶμαι extra versum add. t) d 6 τὰ
 καλὰ] τὰ κακὰ Ficinus (*haec mala*): secl. Schanz: post τούτοις transp. ci.
 Turner d 7 οἶονται TW: οἶονται ἢ B e 1 κακὰ secl. Herwerden
 a 1 ἐνθα B: ἐνθεν T a 4 ᾧ Σώκρατες secl. Cobet a 6 πρὸς τοῦτο
 Stobaeus a 7 ἠδίκησεν BT Stobaeus: ἠδίκηκεν Cobet b 1 λόγου
 BT Stobaeus: λογισμοῦ ci. Herwerden b 2 ἀδικήματος BT Stobaeus:
 secl. Cobet b 3 τό γε TW Stobaeus: τότε B b 4 χάριν BT
 Stobaeus: χρόνου Cobet ἀδικήση TW Stobaeus: ἀδικήση ἵνα B

μήτε ἄλλος ὁ τοῦτου ἰδὼν κολασθέντα. καὶ τοιαύτην διάνοιαν 5
 ἔχων διανοεῖται παιδευτὴν εἶναι ἀρετὴν· ἀποτροπῆς γοῦν
 ἔνεκα κολάζει. ταύτην οὖν τὴν δόξαν πάντες ἔχουσιν ὅσοι περ
 τιμωροῦνται καὶ ἰδία καὶ δημοσίᾳ. τιμωροῦνται δὲ καὶ κολά- c
 ζονται οἱ τε ἄλλοι ἄνθρωποι οὓς ἂν οἴωνται ἀδικεῖν, καὶ οὐχ
 ἦκιστα Ἀθηναῖοι οἱ σοὶ πολῖται· ὥστε κατὰ τοῦτον τὸν
 λόγον καὶ Ἀθηναῖοί εἰσι τῶν ἡγουμένων παρασκευαστὸν
 εἶναι καὶ διδακτὸν ἀρετὴν. ὡς μὲν οὖν εἰκότως ἀποδέχονται 5
 οἱ σοὶ πολῖται καὶ χαλκέως καὶ σκυτοτόμου συμβουλευούτος
 τὰ πολιτικά, καὶ ὅτι διδακτὸν καὶ παρασκευαστὸν ἡγοῦνται
 ἀρετὴν, ἀποδέδεικται σοι, ᾧ Σώκρατες, ἰκανῶς, ὥς γέ μοι
 φαίνεται. d

Ἔτι δὴ λοιπὴ ἀπορία ἐστίν, ἣν ἀπορεῖς περὶ τῶν ἀνδρῶν
 τῶν ἀγαθῶν, τί δήποτε οἱ ἄνδρες οἱ ἀγαθοὶ τὰ μὲν ἄλλα
 τοὺς αὐτῶν υἱεῖς διδάσκουσιν ἢ διδασκάλων ἔχεται καὶ
 σοφοὺς ποιοῦσιν, ἣν δὲ αὐτοὶ ἀρετὴν ἀγαθοὶ οὐδενὸς βελ- 5
 τίους ποιοῦσιν. τούτου δὴ πέρι, ᾧ Σώκρατες, οὐκέτι μῦθόν
 σοι ἔρῳ ἀλλὰ λόγον. ὦδε γὰρ ἐννόησον· πότερον ἔστιν τι
 ἐν ἧ οὐκ ἔστιν οὐ ἀναγκαῖον πάντας τοὺς πολῖτας μετέχειν,
 εἴπερ μέλλει πόλις εἶναι; ἐν τούτῳ γὰρ αὕτη λύεται ἡ ἀπορία e
 ἣν σὺ ἀπορεῖς ἢ ἄλλοθι οὐδαμοῦ. εἰ μὲν γὰρ ἔστιν, καὶ
 τοῦτό ἐστιν τὸ ἐν οὐ τεκτονικῇ οὐδὲ χαλκείᾳ οὐδὲ κεραμείᾳ
 ἀλλὰ δικαιοσύνῃ καὶ σωφροσύνῃ καὶ τὸ ὅσιον εἶναι, καὶ 325
 συλλήβδην ἐν αὐτῷ προσαγορεύω εἶναι ἀνδρὸς ἀρετὴν—εἰ
 τοῦτ' ἐστίν οὐ δεῖ πάντας μετέχειν καὶ μετὰ τούτου πάντ'
 ἄνδρα, ἐάν τι καὶ ἄλλο βούληται μανθάνειν ἢ πράττειν, οὕτω
 πράττειν, ἄνευ δὲ τούτου μή, ἢ τὸν μὴ μετέχοντα καὶ δι- 5
 δάσκειν καὶ κολάζειν καὶ παῖδα καὶ ἄνδρα καὶ γυναῖκα,
 ἕωσπερ ἂν κολαζόμενος βελτίων γένηται, ὅς δ' ἂν μὴ ὑπα-

b7 κολάζει TW: κολάζειν B c3 οἱ σοὶ TW: ὁ σοι B c6 οἱ
 σοὶ TW: οἷς οἱ B c8 γε μοι B: γ' ἔμοι T d2 λοιπὴ (ἧ)
 ci. Heindorf e1 πόλις BT: γρ. πολίτης t e2 σὺ T: σοὶ B
 e3 κεραμεία W: κεραμία BT a5 μή, ἧ T: μὴ ἦ B a6 καὶ
 παῖδα καὶ ἄνδρα καὶ γυναῖκα secl. Deuschle

κούη κολαζόμενος καὶ διδασκόμενος, ὡς ἀνίατον ὄντα τούτου
 b ἐκβάλλειν ἐκ τῶν πόλεων ἢ ἀποκτείνειν—εἰ οὕτω μὲν ἔχει,
 οὕτω δ' αὐτοῦ πεφυκότες οἱ ἀγαθοὶ ἄνδρες εἰ τὰ μὲν ἄλλα
 διδάσκονται τοὺς υἱεῖς, τοῦτο δὲ μὴ, σκέψαι ὡς θαυμασίως
 γίνονται οἱ ἀγαθοί. ὅτι μὲν γὰρ διδακτὸν αὐτὸ ἡγούνται
 5 καὶ ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ, ἀπεδείξαμεν· διδακτοῦ δὲ ὄντος καὶ
 θεραπευτοῦ τὰ μὲν ἄλλα ἄρα τοὺς υἱεῖς διδάσκονται, ἐφ' οἷς
 οὐκ ἔστι θάνατος ἢ ζημία ἐὰν μὴ ἐπίστωνται, ἐφ' ᾧ δὲ ἢ
 τε ζημία θάνατος αὐτῶν τοῖς παισὶ καὶ φυγαὶ μὴ μαθοῦσι
 c μὴδὲ θεραπευθεῖσιν εἰς ἀρετὴν, καὶ πρὸς τῷ θανάτῳ χρη-
 μάτων τε δημεύσεις καὶ ὡς ἔπος εἰπεῖν συλλήβδην τῶν
 οἴκων ἀνατροπαί, ταῦτα δ' ἄρα οὐ διδάσκονται οὐδ' ἐπι-
 μελοῦνται πᾶσαν ἐπιμέλειαν; οἴεσθαί γε χρὴ, ὦ Σώκρατες.
 5 ἐκ παίδων σμικρῶν ἀρξάμενοι, μέχρι οὐπερ ἄν ζῶσι, καὶ
 διδάσκουσι καὶ νουθετοῦσιν. ἐπειδὰν θάττον συνιῆ τις τὰ
 λεγόμενα, καὶ τροφὸς καὶ μήτηρ καὶ παιδαγωγὸς καὶ αὐτὸς
 d ὁ πατὴρ περὶ τούτου διαμάχονται, ὅπως (ὡς) βέλτιστος ἔσται
 ὁ παῖς, παρ' ἕκαστον καὶ ἔργον καὶ λόγον διδάσκοντες καὶ
 ἐνδεικνύμενοι ὅτι τὸ μὲν δίκαιον, τὸ δὲ ἄδικον, καὶ τόδε μὲν
 καλόν, τόδε δὲ αἰσχρόν, καὶ τόδε μὲν ὄσιον, τόδε δὲ ἀνόσιον,
 5 καὶ τὰ μὲν ποιεῖ, τὰ δὲ μὴ ποιεῖ. καὶ ἐὰν μὲν ἐκὼν πείθη-
 ται· εἰ δὲ μὴ, ὥσπερ ξύλον διαστρεφόμενον καὶ καμπτόμενον
 εὐθύνουσιν ἀπειλαῖς καὶ πληγαῖς. μετὰ δὲ ταῦτα εἰς δι-
 δασκάλων πέμποντες πολὺ μᾶλλον ἐντέλλονται ἐπιμελεῖσθαι
 e εὐκοσμίας τῶν παίδων ἢ γραμμάτων τε καὶ κιθαρίσεως· οἱ
 δὲ διδάσκαλοι τούτων τε ἐπιμελοῦνται, καὶ ἐπειδὰν αὐ-
 γράμματα μάθωσιν καὶ μέλλωσιν συνήσειν τὰ γεγραμμένα
 ὥσπερ τότε τὴν φωνήν, παρατιθέασιν αὐτοῖς ἐπὶ τῶν βάθρων
 5 ἀναγιγνώσκειν ποιητῶν ἀγαθῶν ποιήματα καὶ ἐκμανθάνειν

b3 θαυμασίως] θαυμάσιον vel θαυμάσια (et mox γίγνοιτ' ἄν, secl. oi
 ἀγαθοί) ci. Dobree: θαυμάσιοί σοι ci. Schleiermacher: θαυμάσιοι ci.
 Kroschel: θαυμασίως ἄτοποι ci. Thompson b4 γίγνονται]
 πλανῶνται ci. Muenscher b7 ἢ T: ἢ BW φ re vera B: ὦν T W
 d1 ὅπως ὡς t: ὅπως B T W d5 τὰ μὲν . . . τὰ δὲ . . . B: τάδε
 μὲν . . . τάδε δὲ . . . T e3 συνήσειν T: συνοίσειν B

ἀναγκάζουσιν, ἐν οἷς πολλοὶ μὲν νουθητήσεις ἐνεῖσιν, πολ- 326
 λαὶ δὲ διέξοδοι καὶ ἔπαινοι καὶ ἐγκώμια παλαιῶν ἀνδρῶν
 ἀγαθῶν, ἵνα ὁ παῖς ζηλῶν μιμῆται καὶ ὀρέγηται τοιοῦτος
 γενέσθαι. οἷ τ' αὖ κιθαρισταί, ἕτερα τοιαῦτα, σωφροσύνης
 τε ἐπιμελοῦνται. καὶ ὅπως ἂν οἱ νέοι μηδὲν κακουργῶσιν 5
 πρὸς δὲ τούτοις, ἐπειδὴν κιθαρίζειν μάθωσιν, ἄλλων αὖ
 ποιητῶν ἀγαθῶν ποιήματα διδάσκουσι μελοποιῶν, εἰς τὰ
 κιθαρίσματα ἐντείνοντες, καὶ τοὺς ῥυθμούς τε καὶ τὰς ἁρ- b
 μονίας ἀναγκάζουσιν οἰκειοῦσθαι ταῖς ψυχαῖς τῶν παίδων,
 ἵνα ἡμερώτεροί τε ᾧσιν, καὶ εὐρυθμότεροι καὶ εὐαρμοστώτεροι
 γιγνόμενοι χρήσιμοι ᾧσω εἰς τὸ λέγειν τε καὶ πράττειν·
 πᾶς γὰρ ὁ βίος τοῦ ἀνθρώπου εὐρυθμίας τε καὶ εὐαρμοστίας 5
 δεῖται, ἔτι τοίνυν πρὸς τρύτοις εἰς παιδοτρίβον πέμπουσιν,
 ἵνα τὰ σώματα βελτίω ἔχοντες ὑπηρετῶσι τῇ διανοίᾳ χρηστῇ
 οὔσῃ, καὶ μὴ ἀναγκάζωνται ἀποδειλιᾶν διὰ τὴν πονηρίαν c
 τῶν σωμάτων καὶ ἐν τοῖς πολέμοις καὶ ἐν ταῖς ἄλλαις
 πράξεσιν. καὶ ταῦτα ποιοῦσιν οἱ μάλιστα δυνάμενοι (μά-
 λιστα)—μάλιστα δὲ δύνανται οἱ πλουσιώτατοι—καὶ οἱ
 τούτων ὑεῖς, πρῶταίτατα εἰς διδασκάλων τῆς ἡλικίας ἀρξά- 5
 μενοι φοιτᾶν, ὀψιαίτατα ἀπαλλάττονται. ἐπειδὴν δὲ ἐκ
 διδασκάλων ἀπαλλαγῶσιν, ἡ πόλις αὖ τοὺς τε νόμους ἀναγ-
 κάζει μανθάνειν καὶ κατὰ τούτους ζῆν κατὰ παράδειγμα,
 ἵνα μὴ αὐτοὶ ἐφ' αὐτῶν εἰκῆ πράττωσιν, ἀλλ' ἀτεχνῶς d
 ὥσπερ οἱ γραμματισταὶ τοῖς μήπω δεινοῖς γράφειν τῶν
 παίδων ὑπογράφαντες γραμμὰς τῇ γραφίδι οὕτω τὸ γραμ-
 ματεῖον διδῶσιν καὶ ἀναγκάζουσι γράφειν κατὰ τὴν ὑφή-

a 7 μελοποιῶν secl. Cobet b 1 ἐντείναντες ci. Sauppe b 3 ἡ-
 μερώτεροί T W : ἡ μετέωροί B b 6 πέμπουσιν T W : πέμπωσιν B
 b 7 βελτίω] βέλτιον Cobet c 3 οἱ T W : οὐ pr. B μάλιστα add.
 Sauppe (post ποιοῦσιν Heindorf) c 5 πρῶταίτατα T W : προιέτατα
 pr. B εἰς διδασκάλων τῆς ἡλικίας ἀρξάμενοι B T : τῆς ἡλικίας εἰς
 διδασκάλων ἀρξάμενοι t c 6 ἐκ T W : εἰς B : secl. Cobet c 7 αὖ
 τοὺς τε T W : αὐτοῦ δε B c 8 κατὰ παράδειγμα secl. Schanz :
 fort. καθάπερ παράδειγμα ci. Heindorf d 3 γραμματεῖον B t :
 γραμμάτιον t

5 γησιω τῶν γραμμῶν, ὧς δὲ καὶ ἡ πόλις νόμους ὑπογράψασα, ἀγαθῶν καὶ παλαιῶν νομοθετῶν εὐρήματα, κατὰ τούτους ἀναγκάζει καὶ ἄρχειω καὶ ἄρχεσθαι, ὅς δ' ἂν ἐκτὸς βαίῃη τούτων, κολάζει· καὶ ὄνομα τῇ κολάσει ταύτῃ καὶ παρ' ὑμῖν
 e καὶ ἄλλοθι πολλαχοῦ, ὡς εὐθυνούσης τῆς δίκης, εὐθύναι. τοσαύτης οὖν τῆς ἐπιμελείας οὔσης περὶ ἀρετῆς ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ, θαυμάζεις, ὧ Σώκρατες, καὶ ἀπορεῖς εἰ διδακτὸν ἐστὶν ἀρετῆς; ἀλλ' οὐ χρὴ θαυμάζειω, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον
 5 εἰ μὴ διδακτὸν.

Διὰ τί οὖν τῶν ἀγαθῶν πατέρων πολλοὶ υἱεῖς φαῦλοι γίνονται; τοῦτο αὖ μάθε· οὐδὲν γὰρ θαυμαστὸν, εἴπερ ἀληθῆ ἐγὼ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ἔλεγον, ὅτι τούτου τοῦ πρά-
 327 γματος, τῆς ἀρετῆς, εἰ μέλλει πόλις εἶναι, οὐδένα δεῖ ἰδιωτεύειω. εἰ γὰρ δὴ ὁ λέγω οὕτως ἔχει—ἔχει δὲ μάλιστα πάντων οὕτως—ἐνθυμήθητι ἄλλο τῶν ἐπιτηδευμάτων ὁτιοῦν καὶ μαθημάτων προελόμενος. εἰ μὴ οἶόν τ' ἦν πόλιω εἶναι
 5 εἰ μὴ πάντες αὐληταὶ ἡμεν ὁποῖός τις ἐδύνατο ἕκαστος, καὶ τοῦτο καὶ ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ πᾶς πάντα καὶ ἐδίδασκε καὶ ἐπέπληττε τὸν μὴ καλῶς αὐλοῦντα, καὶ μὴ ἐφθόνηι τούτου, ὥσπερ νῦν τῶν δικαίων καὶ τῶν νομίμων οὐδεὶς φθονεῖ οὐδ'
 b ἀποκρύπτεται ὥσπερ τῶν ἄλλων τεχνημάτων—λυσιτελεῖ γὰρ οἶμαι ἡμῖν ἢ ἀλλήλων δικαιοσύνη καὶ ἀρετῆ· διὰ ταῦτα πᾶς παντὶ προθύμῳ λέγει καὶ διδάσκει καὶ τὰ δίκαια καὶ τὰ νόμιμα—εἰ οὖν οὕτω καὶ ἐν αὐλήσει πᾶσαν προθυμίαν
 5 καὶ ἀφθονίαν εἶχομεν ἀλλήλους διδάσκειω, οἷοι ἂν τι, ἔφη, μᾶλλον, ὧ Σώκρατες, τῶν ἀγαθῶν αὐλητῶν ἀγαθοὺς αὐλητὰς τοὺς υἱεῖς γίγνεσθαι ἢ τῶν φαύλων; οἶμαι μὲν οὐ, ἀλλὰ ὅτου ἔτυχεω ὁ υἱὸς εὐφνέστατος γενόμενος εἰς αὐλησιω, οὗτος
 c ἂν ἐλλόγγμος ἠξήθη, ὅτου δὲ ἀφνῆς, ἀκλεῆς· καὶ πολλάκις μὲν ἀγαθοῦ αὐλητοῦ φαῦλος ἂν ἀπέβη, πολλάκις δ' ἂν

δ 8 ὄνομα τῇ Tb: ὀνόματι B a 1 πόλις Bt: πολίτης T a 2 ὁ λέγω T: ὁ λέγων B a 6 καὶ ἐδίδασκε BT: ἐδίδασκε W b 2 ἡμῖν Stephanus: ὑμῖν BTW b 3 καὶ post διδάσκει secl. ci. Kroschel

φαύλου ἀγαθός· ἀλλ' οὖν αὐληταί γ' ἂν πάντες ἦσαν ἱκανοὶ
 ὡς πρὸς τοὺς ἰδιώτας καὶ μηδὲν αὐλήσεως ἐπαίοντας. οὕτως
 οἴου καὶ νῦν, ὅστις σοι ἀδικώτατος φαίνεται ἄνθρωπος τῶν 5
 ἐν νόμοις καὶ ἀνθρώποις τεθραμμένων, δίκαιον αὐτὸν εἶναι
 καὶ δημιουργὸν τούτου τοῦ πράγματος, εἰ δέοι αὐτὸν κρίνεσθαι
 πρὸς ἀνθρώπους οἷς μήτε παιδεία ἐστὶν μήτε δικαστήρια μήτε d
 νόμοι μηδὲ ἀνάγκη μηδεμία διὰ παντὸς ἀναγκάζουσα ἀρετῆς
 ἐπιμελεῖσθαι, ἀλλ' εἴεν ἄγριοί τινες οἰοίπερ οὖς πέρυσιν
 Φερεκράτης ὁ ποιητῆς ἐδίδαξεν ἐπὶ Ληναίῳ. ἢ σφόδρα ἐν
 τοῖς τοιούτοις ἀνθρώποις γενόμενος, ὥσπερ οἱ ἐν ἐκείνῳ τῷ 5
 χορῷ μισάνθρωποι, ἀγαπήσαις ἂν εἰ ἐντύχοις Εὐρυβάτῳ καὶ
 Φρυνώνδῃ, καὶ ἀνολοφύρῃ ἂν ποθῶν τὴν τῶν ἐνθάδε ἀνθρώ-
 πων πονηρίαν. νῦν δὲ τρυφᾷς, ὦ Σώκρατες, διότι πάντες e
 διδάσκαλοί εἰσιν ἀρετῆς καθ' ὅσον δύνανται ἕκαστος, καὶ
 οὐδεὶς σοι φαίνεται· εἶθ', ὥσπερ ἂν εἰ ζητοῖς τίς διδάσκαλος
 τοῦ ἐλληνίζειν, οὐδ' ἂν εἷς φανείη, οὐδέ γ' ἂν οἶμαι εἰ 328
 ζητοῖς τίς ἂν ἡμῖν διδάξειεν τοὺς τῶν χειροτεχνῶν ὑεῖς
 αὐτὴν ταύτην τὴν τέχνην ἣν δὴ παρὰ τοῦ πατρὸς μεμαθή-
 κασιν, καθ' ὅσον οἷός τ' ἦν ὁ πατήρ καὶ οἱ τοῦ πατρὸς φίλοι
 οὔτε ὁμοτέχνοι, τούτους ἔτι τίς ἂν διδάξειεν, οὐ ράδιον 5
 οἶμαι εἶναι, ὦ Σώκρατες, τούτων διδάσκαλον φανῆναι, τῶν
 δὲ ἀπείρων παντάπασι ράδιον, οὕτω δὲ ἀρετῆς καὶ τῶν
 ἄλλων πάντων· ἀλλὰ κἂν εἰ ὀλίγον ἐστὶν τις ὅστις διαφέρει
 ἡμῶν προβιβάσαι εἰς ἀρετὴν, ἀγαπητόν. ὦν δὴ ἐγὼ οἶμαι b
 εἷς εἶναι, καὶ διαφερόντως ἂν τῶν ἄλλων ἀνθρώπων ὀνήσαι
 τινα πρὸς τὸ καλὸν καὶ ἀγαθὸν γενέσθαι, καὶ ἀξίως τοῦ

c 3 γ' ἂν Shilleto : γοῦν B T W c 4 αὐλήσεως (πέρι) Cobet
 c 5 οἴου καὶ] φων κἂν Sauppe c 6 ἐν νόμοις καὶ ἀνθρώποις] inter
 homines sub lege viventes Ficinus : ἐν νόμοις καὶ ἐννόμοις ἀνθρώποις olim
 Sauppe : ἐν ἐννόμοις ἀνθρώποις L. Schmidt : ἐν νόμοις καὶ νομίμοις ἀνθρώ-
 ποις Cobet d 1 παιδεία T : παιδιὰ B d 3 οἰοίπερ οὖς] οἴους Athe-
 naeus : οἴουσπερ Hirschig d 4 ὁ ποιητῆς secl. Cobet Ληναίῳ.
 ἦ] Ληναίῳ ἢ T (sed ἦ supra versum) W : Ληναίων B d 5 ὥσπερ]
 οἰοίπερ Cobet d 6 μισάνθρωποι] ἡμιάνθρωποι Heinrich : μιξάνθρωποι
 Jacobs : μεσάνθρωποι Lehrs ἐντύχοις B : ἐν τύχαις T e 3 εἶθ'
 B : εἶθ' T : εἶναι Heindorf : εἷς Hermann b 2 ὀνήσαι ci. Dobree :
 νοῆσαι B T W

μισθοῦ ὃν πράττομαι καὶ ἔτι πλείονος, ὥστε καὶ αὐτῷ δοκεῖν
 5 τῷ μαθόντι. διὰ ταῦτα καὶ τὸν τρόπον τῆς πράξεως τοῦ
 μισθοῦ τοιοῦτον πεπολήμαι· ἐπειδὴν γὰρ τις παρ' ἐμοῦ μάθη,
 ἔὰν μὲν βούληται, ἀποδέδωκεν ὃ ἐγὼ πράττομαι ἀργύριον·
 c ἔὰν δὲ μὴ, ἔλθων εἰς ἱερόν, ὁμόσας ὅσου ἂν φῆ ἄξια εἶναι
 τὰ μαθήματα, τοσοῦτον κατέθηκε.

Τοιοῦτόν σοι, ἔφη, ὦ Σώκρατες, ἐγὼ καὶ μῦθον καὶ λόγον
 εἶρηκα, ὡς διδακτὸν ἀρετῆ καὶ Ἀθηναῖοι οὕτως ἡγούνται,
 5 καὶ ὅτι οὐδὲν θαυμαστὸν τῶν ἀγαθῶν πατέρων φαύλους νέεις
 γίνεσθαι καὶ τῶν φαύλων ἀγαθούς, ἐπεὶ καὶ οἱ Πολυκλείτου
 νέεις, Παράλου καὶ Ξανθίππου τοῦδε ἡλικιώται, οὐδὲν πρὸς
 τὸν πατέρα εἰσίν, καὶ ἄλλοι ἄλλων δημιουργῶν. τῶνδε δὲ
 d οὐπω ἄξιον τοῦτο κατηγορεῖν· ἔτι γὰρ ἐν αὐτοῖς εἰσιν
 ἐλπίδες· νέοι γάρ.

Πρωταγόρας μὲν τοσαῦτα καὶ τοιαῦτα ἐπιδειξάμενος ἀπε-
 παύσατο τοῦ λόγου. καὶ ἐγὼ ἐπὶ μὲν πολλὸν χρόνον κεκληλη-
 5 μένος ἔτι πρὸς αὐτὸν ἔβλεπον ὡς ἐροῦντά τι, ἐπιθυμῶν
 ἀκούειν· ἐπεὶ δὲ δὴ ἠσθόμην ὅτι τῷ ὄντι πεπαυμένος εἶη,
 μόγις πως ἐμαντὸν ὥσπερ εἰ συναγείρας εἶπον, βλέψας πρὸς
 τὸν Ἴπποκράτη· ὦ παῖ Ἀπολλοδώρου, ὡς χάρις σοι ἔχω
 ὅτι προὔτρεψάς με ὧδε ἀφικέσθαι· πολλοῦ γὰρ ποιούμαι
 e ἀκκοῦμαι ἢ ἀκήκοα Πρωταγόρου. ἐγὼ γὰρ ἐν μὲν τῷ ἐμ-
 προσθεν χρόνῳ ἡγούμην οὐκ εἶναι ἀνθρωπίνην ἐπιμέλειαν
 ἢ ἀγαθοὶ οἱ ἀγαθοὶ γίνονται· νῦν δὲ πέπεισμαι. πλὴν
 σμικρὸν τί μοι ἐμποδῶν, ὃ δῆλον ὅτι Πρωταγόρας ῥαδίως
 5 ἐπεκδιδάξει, ἐπειδὴ καὶ τὰ πολλὰ ταῦτα ἐξεδίδαξεν. καὶ
 γὰρ εἰ μὲν τις περὶ αὐτῶν τούτων συγγένοιτο ὄψοῦν τῶν
 329 δημηγόρων, τάχ' ἂν καὶ τοιούτους λόγους ἀκούσειεν ἢ Περι-
 κλέους ἢ ἄλλου τινὸς τῶν ἱκανῶν εἰπεῖν· εἰ δὲ ἐπανέροιτό

b 7 ἀποδέδωκεν] ἀπέδωκεν Kroschel: secl. Sauppe d 4 ἐπὶ
 μὲν] ἔτι μὲν scribendum et mox ἔτι secludendum putat Schanz
 d 6 δὲ δὴ B: δὴ δὲ T πεπαυμένος T: πεπασμένος B (sed σ punctis
 notatum) e 1 ἐγὼ γὰρ T: ἔγωγε B e 3 ἢ ἀγαθοὶ T W: ἢ
 ἀγαθὸν B a 1 τοιούτους] τούτου τοιούτους Sauppe

τινά τι, ὥσπερ βιβλία οὐδὲν ἔχουσιν οὔτε ἀποκρίνασθαι οὔτε αὐτοὶ ἐρέσθαι, ἀλλ' ἐάν τις καὶ σμικρὸν ἐπερωτήσῃ τι τῶν ῥηθέντων, ὥσπερ τὰ χαλκία πληγέντα μακρὸν ἤχει καὶ ἀπο- 5
 τείνει ἐὰν μὴ ἐπιλάβηται τις, καὶ οἱ ῥήτορες οὕτω, σμικρὰ ἐρωτηθέντες δόλιχον κατατείνουσι τοῦ λόγου. Πρωταγόρας **b**
 δὲ ὄδε ἱκανὸς μὲν μακροὺς λόγους καὶ καλοὺς εἰπεῖν, ὡς αὐτὰ δηλοῖ, ἱκανὸς δὲ καὶ ἐρωτηθεὶς ἀποκρίνασθαι κατὰ βραχὺ καὶ ἐρόμενος περιμεινᾷ τε καὶ ἀποδέξασθαι τὴν ἀπόκρισιν, ἃ ὀλίγοις ἐστὶ παρεσκευασμένα. νῦν οὖν, ὦ 5
 Πρωταγόρα, σμικροῦ τινος ἐνδεής εἰμι πάντ' ἔχειν, εἴ μοι ἀποκρίναιο τόδε. τὴν ἀρετὴν φῆς διδακτὸν εἶναι, καὶ ἐγὼ εἴπερ ἄλλω τῷ ἀνθρώπῳ πειθοίμην ἂν, καὶ σοὶ πείθομαι· ὁ δ' ἐθαύμασά σου λέγοντος, τοῦτό μοι ἐν τῇ ψυχῇ **c**
 ἀποπλήρωσον. ἔλεγε γὰρ ὅτι ὁ Ζεὺς τὴν δικαιοσύνην καὶ τὴν αἰδῶ πέμψειε τοῖς ἀνθρώποις, καὶ αὐτὸν πολλαχοῦ ἐν τοῖς λόγοις ἐλέγετο ὑπὸ σοῦ ἢ δικαιοσύνη καὶ σωφροσύνη καὶ ὀσιότης καὶ πάντα ταῦτα ὡς ἔν τι εἶη συλλήβδην, 5
 ἀρετῆ· ταῦτ' οὖν αὐτὰ διελθέ μοι ἀκριβῶς τῷ λόγῳ, πότερον ἐν μὲν τί ἐστιν ἢ ἀρετῆ, μόρια δὲ αὐτῆς ἐστιν ἢ δικαιοσύνη καὶ σωφροσύνη καὶ ὀσιότης, ἢ ταῦτ' ἐστὶν ἃ νυνδὴ ἐγὼ ἔλεγον πάντα ὀνόματα τοῦ αὐτοῦ ἐνὸς ὄντος. τοῦτ' ἐστὶν ὁ **d**
 ἔτι ἐπιποθῶ.

Ἄλλὰ ῥάδιον τοῦτό γ', ἔφη, ὦ Σώκρατες, ἀποκρίνασθαι, ὅτι ἐνὸς ὄντος τῆς ἀρετῆς μόριά ἐστιν ἃ ἐρωτᾷς.—Πότερον, ἔφην, ὥσπερ προσώπου τὰ μόρια μόριά ἐστιν, στόμα τε 5
 καὶ ῥίς καὶ ὀφθαλμοὶ καὶ ὤτα, ἢ ὥσπερ τὰ τοῦ χρυσοῦ μόρια

a 3 ὥσπερ] οὐχ ὥσπερ Hermann a 5 χαλκία Cobet : χαλκεία
 B T ἤχει καὶ] ἤχον Cobet ἀποτείνει T : ἀποτίνει B b 1 δόλιχον
 Stephanus : δολιχὸν B T W b 3 αὐτὰ B T W : αὐτὸ scr. Par.
 1811 ἀποκρίνασθαι W : ἀποκρίεσθαι re vera B T b 6 πάντ'
 B T : καὶ πάντ' W b 8 τῷ T W : τῶν B πειθοίμην ἂν secl.
 Kroschel πείθομαι om. ci. Heindorf (sublata distinctione post ἔν)
 c 1 τοῦτό B : τοῦτόν T τ[ῇ ψυχῇ] T : inclusa suppl. b in lacuna :
 om. Θ c 2 γὰρ ὅτι ὁ T : suppl. b in lac. : om. Θ c 3 ante
 καὶ τὴν lac. in B Θ πέμψειε T b : πέμ*** B Θ a 5 T : suppl.
 b in lac. : om. Θ c 8 ἢ ταῦτ' T : εἴ τ' a 5 B

οὐδὲν διαφέρει τὰ ἕτερα τῶν ἐτέρων, ἀλλήλων καὶ τοῦ ὄλου,
 ἀλλ' ἢ μεγέθει καὶ σμικρότητι;—'Ἐκείνως μοι φαίνεται, ὦ
 e Σώκρατες, ὡσπερ τὰ τοῦ προσώπου μόρια ἔχει πρὸς τὸ ὄλου
 πρόσωπον.—Πότερον οὖν, ἦν δ' ἐγώ, καὶ μεταλαμβάνουσιν
 οἱ ἄνθρωποι τούτων τῶν τῆς ἀρετῆς μορίων οἱ μὲν ἄλλο, οἱ
 δὲ ἄλλο, ἢ ἀνάγκη, ἐάνπερ τις ἐν λάβῃ, ἅπαντα ἔχει;—
 5 Οὐδαμῶς, ἔφη, ἐπεὶ πολλοὶ ἀνδρείοι εἰσιν, ἄδικοι δέ, καὶ
 δίκαιοι αὖ, σοφοὶ δὲ οὗ.—'Ἔστιν γὰρ οὖν καὶ ταῦτα μόρια
 330 τῆς ἀρετῆς, ἔφην ἐγώ, σοφία τε καὶ ἀνδρεία;—Πάντων
 μάλιστα δήπου, ἔφη· καὶ μέγιστόν γε ἡ σοφία τῶν μορίων.
 —'Ἐκαστον δὲ αὐτῶν ἔστιν, ἦν δ' ἐγώ, ἄλλο, τὸ δὲ ἄλλο;—
 Naί.—'Ἡ καὶ δύναμιν αὐτῶν ἕκαστον ἰδίαν ἔχει; ὡσπερ τὰ
 5 τοῦ προσώπου, οὐκ ἔστιν ὀφθαλμὸς οἶον τὰ ὦτα, οὐδ' ἡ
 δύναμις αὐτοῦ ἡ αὐτή· οὐδὲ τῶν ἄλλων οὐδὲν ἔστιν οἶον τὸ
 ἕτερον οὔτε κατὰ τὴν δύναμιν οὔτε κατὰ τὰ ἄλλα· ἀρ' οὖν
 οὕτω καὶ τὰ τῆς ἀρετῆς μόρια οὐκ ἔστιν τὸ ἕτερον οἶον τὸ
 b ἕτερον, οὔτε αὐτὸ οὔτε ἡ δύναμις αὐτοῦ; ἢ δήλα δὴ ὅτι
 οὕτως ἔχει, εἴπερ τῷ παραδείγματί γε ἔοικε;—'Ἄλλ' οὕτως,
 ἔφη, ἔχει, ὦ Σώκρατες.—Καὶ ἐγὼ εἶπον· Οὐδὲν ἄρα ἔστιν
 τῶν τῆς ἀρετῆς μορίων ἄλλο οἶον ἐπιστήμη, οὐδ' οἶον
 5 δικαιοσύνη, οὐδ' οἶον ἀνδρεία, οὐδ' οἶον ἰσωφροσύνη, οὐδ'
 οἶον ὀσιότης.—Οὐκ ἔφη.—Φέρε δή, ἔφην ἐγώ, κοινῇ σκεψώ-
 μεθα ποῖόν τι αὐτῶν ἔστιν ἕκαστον. πρῶτον μὲν τὸ τοιόνδε·
 c ἡ δικαιοσύνη πρᾶγμα τί ἔστιν ἢ οὐδὲν πρᾶγμα; ἐμοὶ μὲν
 γὰρ δοκεῖ· τί δὲ σοί;—Κάμοί, ἔφη.—Τί οὖν; εἴ τις ἔροιτο
 ἐμέ τε καὶ σέ· “ὦ Πρωταγόρα τε καὶ Σώκρατες, εἶπετον δή
 μοι, τοῦτο τὸ πρᾶγμα ὃ ὠνομάσατε ἄρτι, ἡ δικαιοσύνη, αὐτὸ
 5 τοῦτο δίκαιόν ἐστιν ἢ ἄδικον;” ἐγὼ μὲν ἂν αὐτῷ ἀποκριναί-
 μην ὅτι δίκαιον· σὺ δὲ τί' ἂν ψῆφον θεῖο; τὴν αὐτὴν ἐμοὶ

d 7 τὰ . . . ἐτέρων secl. Schanz ἕτερα τῶν suppl. b in lac. : om.
 Θ ἀλλήλων καὶ τοῦ suppl. b in lac. : om. Θ (ἀλλήλων secl. Sauppe)
 d 8 μεγέθει suppl. b in lac. : με*** Β Θ b 3 ἔχει ὦ σώκρατες Γ W :
 om. Β b 4 ἄλλο οἶον T : ἄλλ' οἶον Β : ἀλλοῖον W (sed in marg.
 οἶον ἐπιστήμη· ἐν ἄλλῳ δέ· μορίων ἀλλοίων) c 2 κάμοί] καὶ μοι Β :
 καὶ ἐμοὶ T

ἢ ἄλλην;—Τὴν αὐτήν, ἔφη.—Ἔστιν ἄρα τοιοῦτόν ἢ δικαιοσύνη οἷον δίκαιον εἶναι, φαίην ἂν ἔγωγε ἀποκρινόμενος τῷ ἐρωτῶντι· οὐκοῦν καὶ σύ;—Ναί, ἔφη.—Εἰ οὖν μετὰ τοῦτο d ἡμᾶς ἔριτο· “Οὐκοῦν καὶ ὁσιότητά τινά φατε εἶναι;” φαίμεν ἂν, ὡς ἐγῶμαι.—Ναί, ἢ δ' ὅς.—“Οὐκοῦν φατε καὶ τοῦτο πρᾶγμά τι εἶναι;” φαίμεν ἂν· ἢ οὐ;—Καὶ τοῦτο συνέφη.—“Πότερον δὲ τοῦτο αὐτὸ τὸ πρᾶγμά φατε τοιοῦτον 5 πεφυκέναι οἷον ἀνόσιον εἶναι ἢ οἷον ὄσιον;” ἀγανακτήσαιμ' ἂν ἔγωγ', ἔφη, τῷ ἐρωτήματι, καὶ εἶποιμ' ἂν· Εὐφήμει, ὦ ἄνθρωπε· σχολῆ μεντᾶν τι ἄλλο ὄσιον εἶη, εἰ μὴ αὐτή γε ἢ ὁσιότης ὄσιον ἔσται. τί δὲ σύ; οὐχ οὕτως ἂν e ἀποκρίναιο;—Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη.

Εἰ οὖν μετὰ τοῦτο εἶποι ἐρωτῶν ἡμᾶς· “Πῶς οὖν ὀλίγον πρότερον ἐλέγετε; ἄρ' οὐκ ὀρθῶς ὑμῶν κατήκουσα; ἐδόξατέ μοι φάναι (τὰ) τῆς ἀρετῆς μόρια εἶναι οὕτως ἔχοντα πρὸς 5 ἄλληλα, ὡς οὐκ εἶναι τὸ ἕτερον αὐτῶν οἷον τὸ ἕτερον.” εἶποιμ' ἂν ἔγωγε ὅτι τὰ μὲν ἄλλα ὀρθῶς ἤκουσας, ὅτι δὲ καὶ ἐμὲ οἶει εἰπεῖν τοῦτο, παρήκουσας· Πρωταγόρας γὰρ ὅδε ταῦτα ἀπεκρίνατο, ἐγὼ δὲ ἠρώτων. εἰ οὖν εἶποι 331 “Ἀληθῆ ὅδε λέγει, ὦ Πρωταγόρα; σὺ φῆς οὐκ εἶναι τὸ ἕτερον μόριον οἷον τὸ ἕτερον τῶν τῆς ἀρετῆς; σὸς οὗτος ὁ λόγος ἐστίν;” τί ἂν αὐτῷ ἀποκρίναιο;—Ἀνάγκη, ἔφη, ὦ Σώκρατες, ὁμολογεῖν. 5

Τί οὖν, ὦ Πρωταγόρα, ἀποκρινόμεθα αὐτῷ, ταῦτα ὁμολογήσαντες, εἰ ἂν ἡμᾶς ἐπανέρηται· “Οὐκ ἄρα ἐστὶν ὁσιότης οἷον δίκαιον εἶναι πρᾶγμα, οὐδὲ δικαιοσύνη οἷον ὄσιον ἀλλ' οἷον μὴ ὄσιον· ἢ δ' ὁσιότης οἷον μὴ δίκαιον, ἀλλ' ἄδικον ἄρα, τὸ δὲ ἀνόσιον;” τί αὐτῷ ἀποκρινόμεθα; ἐγὼ μὲν γὰρ b αὐτὸς ὑπὲρ γε ἐμαυτοῦ φαίην ἂν καὶ τὴν δικαιοσύνην ὄσιον

d 1 σύ T: σοί B d 4 φάμεν pr. B (sed suprascr. i) d 6 ἀγανακτήσαιμ' ἂν TW: ἀγανακτήσαιμεν B d 7 ἔφην scr. recc.: ἔφη BTW d 8 αὐτή TW: αὕτη B e 5 τὰ τῆς corr. Ven. 189: τῆς BTW (τὰ μόρια) μόρια ci. Turner (non addito τὰ) a 9 ἄλλ' ἄδικον scr. Par. 1811: ἀλλὰ δίκαιον BTW

εἶναι καὶ τὴν ὀσιότητα δίκαιον· καὶ ὑπὲρ σοῦ δέ, εἴ με ἐφής,
 ταῦτὰ ἂν ταῦτα ἀποκρινοίμην, ὅτι ἦτοι ταῦτόν γ' ἐστὶν δι-
 5 καιότης ὀσιότητι ἢ ὅτι ὁμοίωτατον, καὶ μάλιστα πάντων
 ἢ τε δικαιοσύνη οἶον ὀσιότης καὶ ἢ ὀσιότης οἶον δικαιοσύνη.
 ἀλλ' ὅρα εἰ διακωλύεις ἀποκρίνεσθαι, ἢ καὶ σοὶ συνδοκεῖ
 οὕτως.—Οὐ πάνυ μοι δοκεῖ, ἔφη, ὦ Σώκратες, οὕτως ἀπλοῦν
 c εἶναι, ὥστε συγχωρῆσαι τὴν τε δικαιοσύνην ὀσιον εἶναι καὶ
 τὴν ὀσιότητα δίκαιον, ἀλλὰ τί μοι δοκεῖ ἐν αὐτῷ διάφορον
 εἶναι. ἀλλὰ τί τοῦτο διαφέρει; ἔφη· εἰ γὰρ βούλει, ἔστω
 ἡμῖν καὶ δικαιοσύνη ὀσιον καὶ ὀσιότης δίκαιον.—Μή μοι, ἦν
 5 δ' ἐγώ· οὐδὲν γὰρ δέομαι τὸ “εἰ βούλει” τοῦτο καὶ “εἴ
 σοι δοκεῖ” ἐλέγχεσθαι, ἀλλ' ἐμέ τε καὶ σέ· τὸ δ' “ἐμέ
 τε καὶ σέ” τοῦτο λέγω, οἰόμενος οὕτω τὸν λόγον βέλτιστ'
 d ἂν ἐλέγχεσθαι, εἴ τις τὸ “εἴ” ἀφέλοι αὐτοῦ.—'Αλλὰ μέν-
 τοι, ἢ δ' ὅς, προσέοικέν τι δικαιοσύνη ὀσιότητι· καὶ γὰρ
 ὀτιοῦν ὀτφοῦν ἀμῆ γέ πη προσέοικεν. τὸ γὰρ λευκὸν τῷ
 μέλανι ἔστιν ὅπη προσέοικεν, καὶ τὸ σκληρὸν τῷ μαλακῷ,
 5 καὶ τὰλλα ἃ δοκεῖ ἐναντιώτατα εἶναι ἀλλήλοισ· καὶ ἃ τότε
 ἔφαμεν ἄλλην δύναμιν ἔχειν καὶ οὐκ εἶναι τὸ ἕτερον οἶον
 τὸ ἕτερον, τὰ τοῦ προσώπου μόρια, ἀμῆ γέ πη προσέοικεν
 καὶ ἔστιν τὸ ἕτερον οἶον τὸ ἕτερον. ὥστε τούτῳ γε τῷ τρόπῳ
 e κἂν ταῦτα ἐλέγχῃς, εἰ βούλοιο, ὡς ἅπαντὰ ἔστιν ὅμοια
 ἀλλήλοισ. ἀλλ' οὐχὶ τὰ ὁμοίων τι ἔχοντα ὅμοια δίκαιον
 καλεῖν, οὐδὲ τὰ ἀνόμοιον τι ἔχοντα ἀνόμοια, κἂν πάνυ
 σμικρὸν ἔχη τὸ ὁμοιον.—Καὶ ἐγὼ θαυμάσας εἶπον πρὸς
 5 αὐτόν· Ἡ γὰρ οὕτω σοι τὸ δίκαιον καὶ τὸ ὀσιον πρὸς ἀλληλα
 ἔχει, ὥστε ὁμοίων τι σμικρὸν ἔχειν ἀλλήλοισ;—Οὐ πάνυ,
 332 ἔφη, οὕτως, οὐ μέντοι οὐδὲ αὖ ὡς σύ μοι δοκεῖς οἶεσθαι.—
 'Αλλὰ μὴν, ἔφην ἐγώ, ἐπειδὴ δυσχερῶς δοκεῖς μοι ἔχειν

b 4 ταῦτα ἂν αὐτὰ Stobaeus b 7 ἀποκρίνεσθαι B : ἀποκρίνασθαι
 T σοὶ T : σὺ B c 5 οὐδὲν T : οὐδὲ B d 3 ὅτῳ οὖν T W :
 ὅτῳ οὖν B d 4 ὅπη corr. Coisl. : ὁ μὴ B T : ὁ μὴ W sed suprascr. ὁ
 e 3 οὐδὲ . . . ἀνόμοια om. Král e 4 ἔχη W : ἔχει B T τὸ ὁμοιον
 secl. Hirschig : τὸ (ἀνόμοιον ἢ τὸ) ὁμοιον ci. Heindorf

πρὸς τοῦτο, τοῦτο μὲν ἐάσωμεν, τόδε δὲ ἄλλο ὧν ἔλεγεσ
ἐπισκεψώμεθα. ἀφροσύνην τι καλεῖς;—Ἐφη.—Τούτῳ τῷ
πράγματι οὐ πᾶν τοῦναντίον ἐστὶν ἡ σοφία;—Ἐμοιγε δοκεῖ, 5
ἔφη.—Πότερον δὲ ὅταν πράττωσιν ἄνθρωποι ὀρθῶς τε καὶ
ὠφελίμως, τότε σωφρονεῖν σοι δοκοῦσιν οὕτω πράττοντες,
ἢ [εἰ] τοῦναντίον [ἔπραττον];—Σωφρονεῖν, ἔφη.—Οὐκοῦν
σωφροσύνη σωφρονοῦσιν;—Ἀνάγκη.—Οὐκοῦν οἱ μὴ ὀρθῶς b
πράττοντες ἀφρόνως πράττουσιν καὶ οὐ σωφρονοῦσιν οὕτω
πράττοντες;—Συνδοκεῖ μοι, ἔφη.—Τοῦναντίον ἄρα ἐστὶν
τὸ ἀφρόνως πράττειν τῷ σωφρόνως;—Ἐφη.—Οὐκοῦν τὰ μὲν
ἀφρόνως πραττόμενα ἀφροσύνη πράττεται, τὰ δὲ σωφρόνως· 5
σωφροσύνη;—Ὡμολόγει.—Οὐκοῦν εἴ τι ἰσχυρῶς πράττεται,
ἰσχυρῶς πράττεται, καὶ εἴ τι ἀσθενεῖα, ἀσθενῶς;—Ἐδόκει.
—Καὶ εἴ τι μετὰ τάχους, ταχέως, καὶ εἴ τι μετὰ βραδυτήτος,
βραδέως;—Ἐφη.—Καὶ εἴ τι δι᾽ ὠσαύτως πράττεται, ὑπὸ c
τοῦ αὐτοῦ πράττεται, καὶ εἴ τι ἐναντίως, ὑπὸ τοῦ ἐναντίου;—
Συνέφη.—Φέρε δὴ, ἦν δ' ἐγώ, ἔστιν τι καλόν;—Συνεχώρει.
—Τούτῳ ἔστιν τι ἐναντίον πλὴν τὸ αἰσχροῦ;—Οὐκ ἔστιν.
—Τί δέ; ἔστιν τι ἀγαθόν;—Ἐστιν.—Τούτῳ ἔστιν τι ἐναν- 5
τίον πλὴν τὸ κακόν;—Οὐκ ἔστιν.—Τί δέ; ἔστιν τι ὀξὺ ἐν
φωνῇ;—Ἐφη.—Τούτῳ μὴ ἔστιν τι ἐναντίον ἄλλο πλὴν τὸ
βαρύν;—Οὐκ ἔφη.—Οὐκοῦν, ἦν δ' ἐγώ, ἐνὶ ἐκάστῳ τῶν ἐναν-
τίων ἐν μόνον ἐστὶν ἐναντίον καὶ οὐ πολλά;—Συνωμολόγει.

*1θι δὴ, ἦν δ' ἐγώ, ἀναλογισώμεθα τὰ ὠμολογημένα d
ἡμῖν. ὠμολογήκαμεν ἐν ἐνὶ μόνον ἐναντίον εἶναι, πλείω
δὲ μή;—Ὡμολογήκαμεν.—Τὸ δὲ ἐναντίως πραττόμενον
ὑπὸ ἐναντίων πράττεσθαι;—Ἐφη.—Ὡμολογήκαμεν δὲ
ἐναντίως πράττεσθαι ὃ ἂν ἀφρόνως πράττηται τῷ σωφρό- 5
νως πραττομένῳ;—Ἐφη.—Τὸ δὲ σωφρόνως πραττόμενον
ὑπὸ σωφροσύνης πράττεσθαι, τὸ δὲ ἀφρόνως ὑπὸ ἀφρο-
σύνης;—Συνεχώρει.—Οὐκοῦν εἴπερ ἐναντίως πράττεται, ὑπὸ e

a 4 ἔφη B : ἔφην T a 5 οὐ Stephanus : οὐ B T W a 6 ἄν-
θρωποι B T : οἱ ἄνθρωποι W a 8 εἰ et ἔπραττον secl. Stallbaum
b 2 πράττουσιν] πράττουσι; Naï· καὶ Dobree

ἐναντίου πράττοιτ' ἄν;—Ναί.—Πράττεται δὲ τὸ μὲν ὑπὸ
σωφροσύνης, τὸ δὲ ὑπὸ ἀφροσύνης;—Ναί.—'Εναντίως;—
Πάνυ γε.—Οὐκοῦν ὑπὸ ἐναντίων ὄντων;—Ναί.—'Εναντίον
5 ἄρ' ἔστιν ἀφροσύνη σωφροσύνης;—Φαίνεται.—Μέμνησαι
οὖν ὅτι ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ὡμολόγηται ἡμῖν ἀφροσύνη σοφία
ἐναντίον εἶναι;—Συνωμολόγει.—^αΕν δὲ ἐνὶ μόνον ἐναντίον
333 εἶναι;—Φημί.—Πότερον οὖν, ὦ Πρωταγόρα, λύσωμεν τῶν
λόγων; τὸ ἐν ἐνὶ μόνον ἐναντίον εἶναι, ἢ ἐκείνον ἐν ᾧ ἐλέ-
γετο ἕτερον εἶναι σωφροσύνης σοφία, μόριον δὲ ἐκάτερον
ἀρετῆς, καὶ πρὸς τῷ ἕτερον εἶναι καὶ ἀνόμοια καὶ αὐτὰ καὶ
5 αἱ δυνάμεις αὐτῶν, ὥσπερ τὰ τοῦ προσώπου μόρια; πότερον
οὖν δὴ λύσωμεν; οὔτοι γὰρ οἱ λόγοι ἀμφότεροι οὐδὲ πάνυ
μουσικῶς λέγονται· οὐ γὰρ συνάδουσιν οὐδὲ συναρμόττουσιν
ἀλλήλοις. πῶς γὰρ ἂν συνάδοιεν, εἴπερ γε ἀνάγκη ἐνὶ
b μὲν ἐν μόνον ἐναντίον εἶναι, πλείω δὲ μή, τῇ δὲ ἀφροσύνη
ἐνὶ ὄντι σοφία ἐναντία καὶ σωφροσύνη αὐ φαίνεται· ἢ γάρ,
ὦ Πρωταγόρα, ἔφην ἐγώ, ἢ ἄλλως πως;—'Ωμολόγησεν
καὶ μάλ' ἀκόντως.—Οὐκοῦν ἐν ἂν εἴη ἢ σωφροσύνη καὶ ἢ
5 σοφία; τὸ δὲ πρότερον αὐ ἐφάνη ἡμῖν ἢ δικαιοσύνη καὶ
ἢ ὁσιότης σχεδόν τι ταῦτόν ὄν.

*Ἴθι δὴ, ἦν δ' ἐγώ, ὦ Πρωταγόρα, μὴ ἀποκάμωμεν ἀλλὰ
καὶ τὰ λοιπὰ διασκεψώμεθα. ἄρά τίς σοι δοκεῖ ἀδικῶν
c ἄνθρωπος σωφρονεῖν, ὅτι ἀδικεῖ;—Αἰσχυνοίμην ἂν ἐγωγ',
ἔφη, ὦ Σώκρατες, τοῦτο ὁμολογεῖν, ἐπεὶ πολλοὶ γέ φασιν
τῶν ἀνθρώπων.—Πότερον οὖν πρὸς ἐκείνους τὸν λόγον ποιή-
σομαι, ἔφην, ἢ πρὸς σέ;—Εἰ βούλει, ἔφη, πρὸς τοῦτον
5 πρῶτον τὸν λόγον διαλέχθητι τὸν τῶν πολλῶν.—'Ἄλλ'
οὐδέν μοι διαφέρει, ἔαν μόνον σύ γε ἀποκρίνη, εἴτ' οὖν
δοκεῖ σοι ταῦτα εἶτε μή· τὸν γὰρ λόγον ἔγωγε μάλιστα

e 5 σωφροσύνης B T W : σωφροσύνη Laur. lxxxv. 6 μέμνησαι
corr. Coisl. : μέμνημαι B T W a 1 πότερον οὖν T W : πρότερον
οὐκοῦν B λύσωμεν B T : λύσομεν W (teste Král) a 6 λύ-
σωμεν B T : λύσομεν W a 8 ἐνὶ μὲν ἐν] fort. ἐν μὲν ἐνὶ
Král b 1 πλείω] πλείω Heindorf c 2 πολλοί] οἱ πολλοί
Heindorf c 3 τῶν] τῶν νῦν Cobet ποιήσωμαι Heindorf

ἐξετάζω, συμβαίνει μέντοι ἴσως καὶ ἐμὲ τὸν ἐρωτῶντα καὶ τὸν ἀποκρινόμενον ἐξετάζεσθαι.

Τὸ μὲν οὖν πρῶτον ἐκαλλωπίζετο ἡμῖν ὁ Πρωταγόρας—τὸν **d**
 γὰρ λόγον ἡτιᾶτο δυσχερῆ εἶναι—ἔπειτα μέντοι συνεχώρησεν
 ἀποκρίνεσθαι.—Ἰθι δὴ, ἔφη ἐγώ, ἐξ ἀρχῆς μοι ἀποκρίναι.
 δοκοῦσί τινές σοι σωφρονεῖν ἀδικοῦντες;—Ἔστω, ἔφη.—
 Τὸ δὲ σωφρονεῖν λέγεις εὖ φρονεῖν;—Ἐφη.—Τὸ δ' εὖ **5**
 φρονεῖν εὖ βουλευέσθαι, ὅτι ἀδικοῦσιν;—Ἔστω, ἔφη.—
 Πότερον, ἦν δ' ἐγώ, εἰ εὖ πράττουσιν ἀδικοῦντες ἢ εἰ κακῶς;
 —Εἰ εὖ.—Λέγεις οὖν ἀγαθὰ ἅπτα εἶναι;—Λέγω.—Ἄρ' οὖν,
 ἦν δ' ἐγώ, ταῦτ' ἐστὶν ἀγαθὰ ἃ ἐστὶν ὠφέλιμα τοῖς ἀνθρώ-
 ποις;—Καὶ ναὶ μὰ Δί', ἔφη, κὰν μὴ τοῖς ἀνθρώποις **e**
 ὠφέλιμα ἦ, ἔγωγε καλῶ ἀγαθὰ.—Καὶ μοι ἐδόκει ὁ Πρωτα-
 γόρας ἤδη τετραχύνθαι τε καὶ ἀγωνίαν καὶ παρατετάχθαι
 πρὸς τὸ ἀποκρίνεσθαι· ἐπειδὴ οὖν ἐώρων αὐτὸν οὕτως ἔχοντα,
 εὐλαβούμενος ἡρέμα ἡρόμην. Πότερον, ἦν δ' ἐγώ, λέγεις, ὦ
 Πρωταγόρα, ἂ μηδενὶ ἀνθρώπων ὠφέλιμά ἐστιν, ἢ ἂ μηδὲ **334**
 τὸ παράπαν ὠφέλιμα; καὶ τὰ τοιαῦτα σὺ ἀγαθὰ καλεῖς;—
 Οὐδαμῶς, ἔφη· ἀλλ' ἔγωγε πολλὰ οἶδ' ἂ ἀνθρώποις μὲν
 ἀνωφελῆ ἐστί, καὶ σιτία καὶ ποτὰ καὶ φάρμακα καὶ ἄλλα
 μυρία, τὰ δέ γε ὠφέλιμα· τὰ δὲ ἀνθρώποις μὲν οὐδέτερα, **5**
 ἵπποις δέ· τὰ δὲ βουσὶν μόνον, τὰ δὲ κυσίν· τὰ δέ γε τούτων
 μὲν οὐδενί, δένδροις δέ· τὰ δὲ τοῦ δένδρου ταῖς μὲν ρίζαις
 ἀγαθὰ, ταῖς δὲ βλάσταις πονηρά, οἶον καὶ ἡ κόπρος πάντων
 τῶν φυτῶν ταῖς μὲν ρίζαις ἀγαθὸν παραβαλλομένη, εἰ δ' **b**
 ἐθέλοις ἐπὶ τοὺς πτόρθους καὶ τοὺς νέους κλῶνας ἐπιβάλλειν,
 πάντα ἀπόλλυσιν· ἐπεὶ καὶ τὸ ἔλαιον τοῖς μὲν φυτοῖς ἅπασιν
 ἐστὶν πάγκακον καὶ ταῖς θριξίν πολεμιώτατον ταῖς τῶν ἄλλων
 ζῶων πλήν ταῖς τοῦ ἀνθρώπου, ταῖς δὲ τοῦ ἀνθρώπου ἀρωγὸν **5**

c 8 συμβαίνει T: συμβαίνειν B d 3 ἀποκρινεῖσθαι Hirschig
 d 6 [τι] ἔτε ci. Hermann ὅτι ἀδικοῦσιν secl. Schanz d 7 εἰ
 ε δ T W: ε δ B e 3 παρατετάχθαι] παρατετάσθαι Kock a 3 οἶδ'
 & corr. Coisl.: οἶδα B T a 7 οὐδενί] οὐδέσι Naber a 8 κόπρος
 T: κόπρος ὡ in fine versus B scd ὡ obscuratum b 1 παραβαλ-
 λομένη] περιβαλλομένη Naber δ' ἐθέλοις B: δὲ θέλοις T

καὶ τῷ ἄλλῳ σώματι. οὕτω δὲ ποικίλον τί ἐστὶν τὸ ἀγαθὸν
καὶ παντοδαπὸν, ὥστε καὶ ἐνταῦθα τοῖς μὲν ἕξωθεν τοῦ
c σώματος ἀγαθὸν ἐστὶν τῷ ἀνθρώπῳ, τοῖς δ' ἐντὸς ταῦτον
τοῦτο κάκιστον· καὶ διὰ τοῦτο οἱ ἰατροὶ πάντες ἀπαγορεύουσιν
τοῖς ἀσθενούσιν μὴ χρῆσθαι ἐλαίῳ ἀλλ' ἢ ὅτι σμικροτάτῳ
ἐν τούτοις οἷς μέλλει ἔδεσθαι, ὅσον μόνον τὴν δυσχέρειαν
5 κατασβέσαι τὴν ἐπὶ ταῖς αἰσθήσεσι ταῖς διὰ τῶν ῥινῶν
γιγνομένην ἐν τοῖς σιτίοις τε καὶ ὄφιοις.

Εἰπόντος οὖν ταῦτα αὐτοῦ οἱ παρόντες ἀνεθορύβησαν ὡς
εὖ λέγοι, καὶ ἐγὼ εἶπον· ὦ Πρωταγόρα, ἐγὼ τυγχάνω ἐπι-
λήσμων τις ὢν ἀνθρώπος, καὶ ἕάν τις μοι μακρὰ λέγῃ,
d ἐπιλανθάνομαι περὶ οὗ ἂν ἦ ὁ λόγος. ὥσπερ οὖν εἰ ἐτύγγανον
ὑπόκωφος ὢν, ὧν ἂν χρῆναι, εἴπερ ἔμελλές μοι διαλέξεσθαι,
μεῖζον φθέγγεσθαι ἢ πρὸς τοὺς ἄλλους, οὕτω καὶ νῦν, ἐπειδὴ
ἐπιλήσμονι ἐνέτυχες, σύντεμνέ μοι τὰς ἀποκρίσεις καὶ
5 βραχυτέρας ποίει, εἰ μέλλω σοι ἔπεσθαι.

Πῶς οὖν κελεύεις με βραχεῖα ἀποκρίνεσθαι; ἢ βραχυτέρα
σοι, ἔφη, ἀποκρίνωμαι ἢ δεῖ;

Μηδαμῶς, ἦν δ' ἐγώ.

Ἄλλ' ὅσα δεῖ; ἔφη·:

e Naί, ἦν δ' ἐγώ.

Πότερα οὖν ὅσα ἐμοὶ δοκεῖ δεῖν ἀποκρίνεσθαι, τοσαυτὰ
σοι ἀποκρίνωμαι, ἢ ὅσα σοί;

Ἄκῆκοα γοῦν, ἦν δ' ἐγώ, ὅτι σὺ οἶός τ' εἶ καὶ αὐτὸς καὶ
5 ἄλλον διδάξαι περὶ τῶν αὐτῶν καὶ μακρὰ λέγειν, ἔαν βούλῃ,
οὕτως ὥστε τὸν λόγον μηδέποτε ἐπιλιπεῖν, καὶ αὖ βραχεῖα
335 οὕτως ὥστε μηδένα σοῦ ἐν βραχυτέροις εἰπεῖν· εἰ οὖν
μέλλεις ἐμοὶ διαλέξεσθαι, τῷ ἐτέρῳ χρῶ τρόπῳ πρὸς με,
τῇ βραχυλογίᾳ.

ὦ Σώκρατες, ἔφη, ἐγὼ πολλοῖς ἤδη εἰς ἀγῶνα λόγων

ο 5 ἐπὶ ταῖς αἰσθήσεσι ταῖς secl. ci. Torstrik διὰ τῶν ῥινῶν] τῶν
εὐκρινῶν Bergk : διὰ τῶν χυμῶν olim Kroschel . d 7 ἀποκρίνωμαι
T : ἀποκρίνομαι B W ἦ] ἢ B T e 3 ἀποκρίνομαι B T W : ἀπο-
κρίνωμαι Par. 1608. e 4 σὺ T : σοι B a a χρῶ τρόπῳ B : τρόπῳ
χρῶ T

ἀφικόμην ἀνθρώποις, καὶ εἰ τοῦτο ἐποιοῦν ὁ σὺ κελεύεις, 5
ὡς ὁ ἀντιλέγων ἐκέλευέν με διαλέγεσθαι, οὕτω διελεγόμην,
οὐδενὸς ἂν βελτίων ἐφαινόμην οὐδ' ἂν ἐγένετο Πρωταγόρου
ὄνομα ἐν τοῖς Ἑλλησι.

Καὶ ἐγώ—ἐγνων γὰρ ὅτι οὐκ ἤρесеσεν αὐτὸς αὐτῷ ταῖς
ἀποκρίσεσιν ταῖς ἔμπροσθεν, καὶ ὅτι οὐκ ἐθελήσοι ἐκὼν εἶναι b
ἀποκρινόμενος διαλέγεσθαι—ἠγησάμενος οὐκέτι ἐμὸν ἔργον
εἶναι παρεῖναι ἐν ταῖς συνουσίαις, Ἄλλὰ τοι, ἔφη, ὦ
Πρωταγόρα, οὐδ' ἐγὼ λιπαρῶς ἔχω παρὰ τὰ σοὶ δοκοῦντα
τὴν συνουσίαν ἡμῖν γίνεσθαι, ἀλλ' ἐπειδὴν σὺ βούλη 5
διαλέγεσθαι ὡς ἐγὼ δύναμαι ἔπεσθαι, τότε σοὶ διαλέξομαι.
σὺ μὲν γάρ, ὡς λέγεται περὶ σοῦ, φῆς δὲ καὶ αὐτός, καὶ ἐν
μακρολογία καὶ ἐν βραχυλογία οἷός τ' εἶ συνουσίας ποιεῖσθαι
—σοφὸς γὰρ εἶ—ἐγὼ δὲ τὰ μακρὰ ταῦτα ἀδύνατος, ἐπεὶ c
ἐβουλόμην ἂν οἷός τ' εἶναι. ἀλλὰ σὲ ἐχρῆν ἡμῖν συγχωρεῖν
τὸν ἀμφοτέρα δυνάμενον, ἵνα ἡ συνουσία ἐγίγνετο· νῦν δὲ
ἐπειδὴ οὐκ ἐθέλεις καὶ ἐμοὶ τις ἀσχολία ἐστὶν καὶ οὐκ ἂν οἷός
τ' εἶην σοὶ παραμεῖναι ἀποτείνοντι μακροῦς λόγους—ἐλθεῖν 5
γάρ ποί με δεῖ—εἴμι· ἐπεὶ καὶ ταῦτ' ἂν ἴσως οὐκ ἀηδῶς σου
ἤκουον.

∴

Καὶ ἅμα ταῦτ' εἰπὼν ἀνιστάμην ὡς ἀπιών· καὶ μου
ἀνισταμένου ἐπιλαμβάνεται ὁ Καλλίας τῆς χειρὸς τῇ δεξιᾷ,
τῇ δ' ἀριστερᾷ ἀντελάβετο τοῦ τρίβωνος τουτουῖ, καὶ εἶπεν· d
Οὐκ ἀφήσομέν σε, ὦ Σώκρατες· ἐὰν γὰρ σὺ ἐξέλθῃς, οὐχ
ὁμοίως ἡμῖν ἔσονται οἱ διάλογοι. δέομαι οὖν σου παρα-
μεῖναι ἡμῖν· ὡς ἐγὼ οὐδ' ἂν ἐνὸς ἡδίου ἀκούσαιμι ἢ σοῦ τε
καὶ Πρωταγόρου διαλεγόμενων. ἀλλὰ χάρισαι ἡμῖν πᾶσιν. 5

Καὶ ἐγὼ εἶπον—ἤδη δὲ ἀνειστήκη ὡς ἐξιών—^Ω παῖ
'Ιπποῦνίκου, αἰεὶ μὲν ἔγωγέ σου τὴν φιλοσοφίαν ἀγαμαι, ἀτὰρ
καὶ νῦν ἐπαινώ καὶ φιλῶ, ὥστε βουλοίμην ἂν χαρίζεσθαι e

a 7 ἐγένετο] ἐλέγετο Kroschel b 2 ἠγησάμενος B T W: ἠγησά-
μενος οὖν ci. Heindorf c 3 ἢ W: om. B T c 6 εἴμι t: ἴμι
B T c 9 ἀνισταμένου T: ἀνασταμένου B d 2 σὺ T: σοὶ B (sed
u suprascr. B²) d 6 ἀνεστήκη B t: ἀνεστήκει T

σοι, εἴ μου δυνατὰ δέοιο· νῦν δ' ἐστὶν ὡσπερ ἂν εἰ δέοιό
 μου Κρίσωνι τῷ Ἴμεραίῳ δρομεὶ ἀκμάζοντι ἔπεσθαι, ἢ τῶν
 δολιχοδρόμων τῷ ἢ τῶν ἡμεροδρόμων διαθεῖν τε καὶ ἔπεσθαι,
 336 εἵπομι ἄν σοι ὅτι πολὺ σοῦ μᾶλλον ἐγὼ ἐμαντοῦ δέομαι
 θεουσιν τούτοις ἀκολουθεῖν, ἀλλ' οὐ γὰρ δύναμαι, ἀλλ' εἴ τι
 δέη θεάσασθαι ἐν τῷ αὐτῷ ἐμέ τε καὶ Κρίσωνα θέοντας,
 τούτου δέου συγκαθεῖναι· ἐγὼ μὲν γὰρ οὐ δύναμαι ταχὺ θεῖν,
 5 οὗτος δὲ δύναται βραδέως. εἰ οὖν ἐπιθυμεῖς ἐμοῦ καὶ Πρωτα-
 γόρου ἀκούειν, τούτου δέου, ὡσπερ τὸ πρῶτόν μοι ἀπεκρίνατο
 διὰ βραχέων τε καὶ αὐτὰ τὰ ἐρωτώμενα, οὕτω καὶ νῦν ἀποκρί-
 b νεσθαι· εἰ δὲ μή, τίς ὁ τρόπος ἔσται τῶν διαλόγων; χωρὶς
 γὰρ ἔγωγ' ὧμην εἶναι τὸ συνεῖναι τε ἀλλήλοις διαλεγόμενους
 καὶ τὸ δημηγορεῖν.

Ἄλλ'—ὄρας;—ἔφη, ὦ Σώκρατες, δίκαια ἴδοκεῖ λέγειν
 5 Πρωταγόρας ἀξιῶν αὐτῷ τε ἐξεῖναι διαλέγεσθαι ὅπως βού-
 λεται, καὶ σὺ ὅπως ἂν αὐτὸν σὺ βούλη.

Ἐπολαβὼν οὖν ὁ Ἀλκιβιάδης, Οὐ καλῶς λέγεις, ἔφη, ὦ
 Καλλία· Σωκράτης μὲν γὰρ ὅδε ὁμολογεῖ μὴ μετεῖναι οἱ
 μακρολογίας καὶ παραχωρεῖ Πρωταγόρα, τοῦ δὲ διαλέγεσθαι
 c οἷός τ' εἶναι καὶ ἐπίστασθαι λόγον τε δοῦναι καὶ δέξασθαι
 θαυμάζοιμ' ἂν εἴ τῳ ἀνθρώπῳ παραχωρεῖ. εἰ μὲν οὖν καὶ
 Πρωταγόρας ὁμολογεῖ φαυλότερος εἶναι Σωκράτους διαλε-
 χθῆναι, ἐξαρκεῖ Σωκράτει· εἰ δὲ ἀντιποιεῖται, διαλεγέσθω
 5 ἐρωτῶν τε καὶ ἀποκρινόμενος, μὴ ἐφ' ἐκάστη ἐρωτήσῃ
 μακρὸν λόγον ἀποτεινῶν, ἐκκρούων τοὺς λόγους καὶ οὐκ ἐθέ-
 d λων διδόναι λόγον, ἀλλ' ἀπομηκύνων ἕως ἂν ἐπιλάβωνται περὶ
 ὅτου τὸ ἐρώτημα ἦν οἱ πολλοὶ τῶν ἀκούοντων· ἐπεὶ Σωκράτης
 γε ἐγὼ ἐγγυῶμαι μὴ ἐπιλήσεσθαι, οὐχ ὅτι παίζει καὶ φησὶν
 ἐπιλήσεων εἶναι. ἐμοὶ μὲν οὖν δοκεῖ ἐπιεικέστερα Σωκράτης
 5 λέγειν· χρὴ γὰρ ἕκαστον τὴν ἑαυτοῦ γνώμην ἀποφαίνεσθαι.

ε 3 δρομεῖ ἀκμάζοντι secl. v. Priusterer ἔπεσθαι secl. ci. Kroschel
 ε 4 τε καὶ ἔπεσθαι secl. Cobet a 6 δέου T²: δέοι BT a 6 μοι
 T: ὅ μοι B b 4 δοκεῖ Bt: δεῖ T b 6 σὺ T (σοὶ t): σοὶ B
 δ 3 ἐγγυῶμαι t: ἐγγυῶ καὶ BT

Μετὰ δὲ τὸν Ἀλκιβιάδην, ὡς ἐγῶμαι, Κριτίας ἦν ὁ εἰπών·
 ὦ Πρόδικε καὶ Ἰππία, Καλλίας μὲν δοκεῖ μοι μάλα πρὸς
 Πρωταγόρου εἶναι, Ἀλκιβιάδης δὲ αἰὲ φιλόνομος ἐστὶ πρὸς ὃ
 ἂν ὀρμήσῃ· ἡμᾶς δὲ οὐδὲν δεῖ συμφιλονικεῖν οὔτε Σωκράτει
 οὔτε Πρωταγόρᾳ, ἀλλὰ κοινῇ ἀμφοτέρων δεῖσθαι μὴ μεταξὺ
 διαλυθῆναι τὴν συνουσίαν.

Εἰπόντος δὲ αὐτοῦ ταῦτα, ὁ Πρόδικος, Καλῶς μοι, ἔφη, 337
 δοκεῖς λέγειν, ὦ Κριτία· χρὴ γὰρ τοὺς ἐν τοιοῦσδε λόγοις
 παραγιγνομένους κοινούς μὲν εἶναι ἀμφοῖν τοῖν διαλεγομένοι
 ἀκροατάς, ἴσους δὲ μή—ἐστὶν γὰρ οὐ ταυτόν· κοινῇ μὲν γὰρ
 ἀκούσαι δεῖ ἀμφοτέρων, μὴ ἴσον δὲ νεῖμαι ἑκατέρῳ, ἀλλὰ 5
 τῷ μὲν σοφωτέρῳ πλέον, τῷ δὲ ἀμαθεστέρῳ ἕλαττον. ἐγὼ
 μὲν καὶ αὐτός, ὦ Πρωταγόρα τε καὶ Σώκρατες, ἀξιῶ ὑμᾶς
 συγχωρεῖν καὶ ἀλλήλοις περὶ τῶν λόγων ἀμφισβητεῖν μὲν,
 ἐρίζειν δὲ μή—ἀμφισβητοῦσι μὲν γὰρ καὶ δι' εὐνοίαν οἱ b
 φίλοι τοῖς φίλοις, ἐρίζουσιν δὲ οἱ διάφοροί τε καὶ ἐχθροὶ
 ἀλλήλοις—καὶ οὕτως ἂν καλλίστη ἡμῖν ἡ συνουσία γίγνοιτο·
 ὑμεῖς τε γὰρ οἱ λέγοντες μάλιστ' ἂν οὕτως ἐν ἡμῖν τοῖς
 ἀκούουσιν εὐδοκιμοῖτε καὶ οὐκ ἐπαινοῖσθε—εὐδοκιμεῖν μὲν 5
 γὰρ ἐστὶν παρὰ ταῖς ψυχαῖς τῶν ἀκούοντων ἄνευ ἀπάτης,
 ἐπαινεῖσθαι δὲ ἐν λόγῳ πολλάκις παρὰ δόξαν ψευδομένων—
 ἡμεῖς τ' αὖ οἱ ἀκούοντες μάλιστ' ἂν οὕτως εὐφραϊνοίμεθα, c
 οὐχ ἠδοίμεσθα—εὐφραίνεσθαι μὲν γὰρ ἐστὶν μανθάνοντά τι
 καὶ φρονήσεως μεταλαμβάνοντα αὐτῇ τῇ διανοίᾳ, ἠδεσθαι δὲ
 ἐσθιοντά τι ἢ ἄλλο ἢδὲ πάσχοντα αὐτῷ τῷ σώματι. //

Ταῦτα οὖν εἰπόντος τοῦ Προδίκου πολλοὶ πάνυ τῶν 5
 παρόντων ἀπεδέξαντο· μετὰ δὲ τὸν Πρόδικον Ἰππίας ὁ
 σοφὸς εἶπεν, ὦ ἄνδρες, ἔφη, οἱ παρόντες, ἡγοῦμαι ἐγὼ
 ὑμᾶς συγγενεῖς τε καὶ οἰκείους καὶ πολίτας ἅπαντας εἶναι—
 φύσει, οὐ νόμῳ· τὸ γὰρ ὅμοιον τῷ ὁμοίῳ φύσει συγγενές d

e i δ B T W : ὅτι in marg. T a i ἔφη T : ἔφης B a 2 τοὺς
 t : τοῖς B T b 3 οὕτως ἂν καλλίστη B T : κάλλιστ' ἂν οὕτως W
 b 5 ἐπαινοῖσθε B : ἐπαινεῖσθε T (sed suprascr. oi) c 2 ἠδοίμεσθα
 B : ἠδοίμεθα T c 8 ὑμᾶς] ἡμᾶς Heindorf

ἔστιν, ὁ δὲ νόμος, τύραννος ἂν τῶν ἀνθρώπων, πολλὰ παρὰ
 τὴν φύσιν βιάζεται—ἡμᾶς οὖν αἰσχρὸν τὴν μὲν φύσιν τῶν
 πραγμάτων εἰδέναι, σοφωτάτους δὲ ὄντας τῶν Ἑλλήνων, καὶ
 5 κατ' αὐτὸ τοῦτο νῦν συνελθούσας τῆς τε Ἑλλάδος εἰς αὐτὸ
 τὸ πρυτανεῖον τῆς σοφίας καὶ αὐτῆς τῆς πόλεως εἰς τὸν
 μέγιστον καὶ ὀλβιώτατον οἶκον τόνδε, μηδὲν τούτου τοῦ
 e ἀξιώματος ἄξιον ἀποφύνασθαι, ἀλλ' ὥσπερ τοὺς φανλο-
 τάτους τῶν ἀνθρώπων διαφέρεισθαι ἀλλήλοις. ἐγὼ μὲν οὖν
 καὶ δέομαι καὶ συμβουλεύω, ὦ Πρωταγόρα τε καὶ Σώκρατες,
 συμβῆναι ὑμᾶς ὥσπερ ὑπὸ δαιτητῶν ἡμῶν συμβιβαζόντων
 338 εἰς τὸ μέσον, καὶ μήτε σὲ τὸ ἀκριβὲς τοῦτο εἶδος τῶν
 διαλόγων ζητεῖν τὸ κατὰ βραχὺ λίαν, εἰ μὴ ἡδὺ Πρωταγόρα,
 ἀλλ' ἐφεῖναι καὶ χαλάσαι τὰς ἡνίας τοῖς λόγοις, ἵνα μεγα-
 λοπρεπέστεροι καὶ εὐσχημονέστεροι ἡμῖν φαίνωνται, μήτ' αὖ
 5 Πρωταγόραν πάντα κάλων ἐκτείναντα, οὐρία ἐφέντα, φεύγειν
 εἰς τὸ πέλαγος τῶν λόγων ἀποκρύψαντα γῆν, ἀλλὰ μέσον
 τι ἀμφοτέρους τεμεῖν. ὡς οὖν ποιήσετε, καὶ πείθεσθέ μοι
 ῥαβδούχον καὶ ἐπιστάτην καὶ πρύτανιν ἐλέσθαι ὃς ὑμῖν
 b φυλάξει τὸ μέτριον μήκος τῶν λόγων ἑκατέρου.

Ταῦτα ἤρесе τοῖς παροῦσι, καὶ πάντες ἐπήνεσαν, καὶ ἐμέ
 τε ὁ Καλλίας οὐκ ἔφη ἀφήσειν καὶ ἐλέσθαι ἐδέοντο ἐπιστάτην.
 εἶπον οὖν ἐγὼ ὅτι αἰσχρὸν εἶη βραβευτὴν ἐλέσθαι τῶν λόγων.
 5 εἶτε γὰρ χείρων ἔσται ἡμῶν ὁ αἰρεθείς, οὐκ ὀρθῶς ἂν ἔχοι
 τὸν χείρω τῶν βελτιόνων ἐπιστατεῖν, εἶτε ὁμοιος, οὐδ'
 οὕτως ὀρθῶς· ὁ γὰρ ὁμοιος ἡμῖν ὁμοία καὶ ποιήσει, ὥστε ἐκ
 c περιττοῦ ἡρήσεται. ἀλλὰ δὴ βελτίονα ἡμῶν αἰρήσεσθε. τῇ
 μὲν ἀληθείᾳ, ὡς ἐγῶμαι, ἀδύνατον ὑμῖν ὥστε Πρωταγόρου
 τοῦδε σοφώτερόν τινα ἐλέσθαι· εἰ δὲ αἰρήσεσθε μὲν μηδὲν

d 6 αὐτῆς] αὐ Bekker τὸν] τὸ B T (sed ν in marg. B² et add. in
 textu rec. b) a 3 καὶ χαλάσαι secl. Cobet a 4 ἡμῖν W: ὑμῖν
 B T a 5 κάλων W t: κᾶλον B: κάλον T a 7 ποιήσετε] ποιήσατε
 Beck πείθεσθε] πείσεσθε scr. Ven. 184: πιθέσθε (et mox ἐλέσθε
 Naber) b 3 τε] γε ci. Heindorf ἐλέσθαι B T: γρ. αἰρεῖσθαι in
 marg. T c 1 ἡρήσεται B: ἡρήσεται T: εἰρήσεται W (sed αἰ supra
 ei) t αἰρήσεσθε scr. reccl.: αἰρήσεσθαι B T W c 2 ὑμῖν ὥστε] ἢν
 ὑμῖν ἴστε Badham c 3 αἰρήσεσθε] αἰρήσεσθαι re vera B

βελτίω, φήσετε δέ, αίσχρὸν καὶ τοῦτο τῷδε γίνεται, ὥσπερ
 φαύλῳ ἀνθρώπῳ ἐπιστάτην αἰρεῖσθαι, ἐπεὶ τό γ' ἐμὸν οὐδέν 5
 μοι διαφέρει. ἀλλ' οὕτωσὶ ἐθέλω ποιῆσαι, ἵν' ὁ προθυμείσθε
 συνουσία τε καὶ διάλογοι ἡμῖν γίνωνται· εἰ μὴ βούλεται
 Πρωταγόρας ἀποκρίνεσθαι, οὗτος μὲν ἐρωτάτω, ἐγὼ δὲ ἀπο- d
 κρινοῦμαι, καὶ ἅμα πειράσομαι αὐτῷ δεῖξαι ὡς ἐγὼ φημι
 χρῆναι τὸν ἀποκρινόμενον ἀποκρίνεσθαι· ἐπειδὴν δὲ ἐγὼ
 ἀποκρίνωμαι ὅπῃ ἂν οὗτος βούληται ἐρωτᾶν, πάλιν οὗτος
 ἐμοὶ λόγον ὑποσχέτω ὁμοίως. ἐὰν οὖν μὴ δοκῇ πρόθυμος εἶναι 5
 πρὸς αὐτὸ τὸ ἐρωτώμενον ἀποκρίνεσθαι, καὶ ἐγὼ καὶ ὑμεῖς κοινῇ
 δεησόμεθα αὐτοῦ ἅπερ ὑμεῖς ἐμοῦ, μὴ διαφθεῖρειν τὴν συν-
 ουσίαν· καὶ οὐδὲν δεῖ τούτου ἔνεκα ἕνα ἐπιστάτην γενέσθαι, e
 ἀλλὰ πάντες κοινῇ ἐπιστατήσετε. Ἐδόκει πᾶσιν οὕτω ποιη-
 τέου εἶναι· καὶ ὁ Πρωταγόρας πάνν μὲν οὐκ ἤθελεν, ὅμως
 δὲ ἠναγκάσθη ὁμολογῆσαι ἐρωτήσῃν, καὶ ἐπειδὴν ἱκανῶς
 ἐρωτήσῃ, πάλιν δώσειν λόγον κατὰ σμικρὸν ἀποκρινόμενος. 5

*Ἦρξάτο οὖν ἐρωτᾶν οὕτωσὶ πως· Ἠγοῦμαι, ἔφη, ὦ Σώ-
 κρατες, ἐγὼ ἀνδρὶ παιδείας μέγιστον μέρος εἶναι περὶ ἐπῶν
 δεῖδόν εἶναι· ἔστιν δὲ τοῦτο τὰ ὑπὸ τῶν ποιητῶν λεγόμενα 339
 οἶδόν τ' εἶναι συνιέναι ἅ τε ὀρθῶς πεποιήται καὶ ἅ μὴ, καὶ
 ἐπίστασθαι διελεῖν τε καὶ ἐρωτώμενον λόγον δοῦναι. καὶ δὴ
 καὶ νῦν ἔσται τὸ ἐρώτημα περὶ τοῦ αὐτοῦ μὲν περὶ οὐπερ ἐγὼ
 τε καὶ σὺ νῦν διαλεγόμεθα, περὶ ἀρετῆς, μετενηνεγμένον 5
 δ' εἰς ποιήσῃν· τοσοῦτον μόνον διοίσει. λέγει γάρ που
 Σιμωνίδης πρὸς Σκόπαν τὸν Κρέοντος υἱὸν τοῦ Θετταλοῦ ὅτι—

ἄνδρ' ἀγαθὸν μὲν ἀλαθέως γενέσθαι χαλεπόν, b
 χερσίν τε καὶ ποσὶ καὶ νόφ' τετράγωνον, ἄνευ ψόγου
 τετυγμένον.

τοῦτο ἐπίστασαι τὸ ἄσμα, ἢ πᾶν σοι διεξέλθω;

c 4 φήσετε TW: φήσεται B c 5 αἰρεῖσθαι T: αἰρέσθαι B c 6 μοι
 διαφέρει] κωλύει Cobet d 4 ἀποκρίνωμαι Wt: ἀποκρίνομαι BT
 ὀπόσ' B: ὀπως TW a 4 τὸ B: τῷ T a 5 νῦν διαλεγόμεθα BT: νῦν
 διελεγόμεθα W: νῦν δὴ διελεγόμεθα ci. Stallbaum μετενηνεγμένου Ast
 b i ἀνδρ'] ἀνδρα BTW b 2 χερσίν] χερσί BTW

5 Καὶ ἐγὼ εἶπον ὅτι Οὐδὲν δεῖ· ἐπίσταμαί τε γάρ, καὶ πάνυ μοι τυγχάνει μεμεληκὸς τοῦ ἄσματος.

Εὖ, ἔφη, λέγεις. πότερον οὖν καλῶς σοι δοκεῖ πεποιῆσθαι καὶ ὀρθῶς, ἢ οὐ;—Πάνυ, ἔφην ἐγώ, (καλῶς) τε καὶ ὀρθῶς. —Δοκεῖ δέ σοι καλῶς πεποιῆσθαι, εἰ ἐναντία λέγει αὐτὸς
10 αὐτῷ ὁ ποιητής;—Οὐ καλῶς, ἦν δ' ἐγώ.—“Ορα δὴ, ἔφη,
c βέλτιον.—’Αλλ’, ὠγαθέ, ἔσκεμμαι ἰκανῶς.—Οἶσθα οὖν, ἔφη,
ὅτι προϊόντος τοῦ ἄσματος λέγει που—

οὐδέ μοι ἐμμελέως τὸ Πιπτάκειον νέμεται,

καίτοι σοφοῦ παρὰ φωτὸς εἰρημένον· χαλεπὸν φάτ' ἐσθλὸν

5 ἔμμεναι.

ἐννοεῖς ὅτι ὁ αὐτὸς οὗτος καὶ τάδε λέγει κακείνα τὰ ἐμπροσθεν;
—Οἶδα, ἦν δ' ἐγώ.—Δοκεῖ οὖν σοι, ἔφη, ταῦτα ἐκείνοις ὁμολο-
γεῖσθαι;—Φαίνεται ἔμοιγε (καὶ ἅμα μέντοι ἐφοβούμην μὴ
τι λέγοι) ἀτάρ, ἔφην ἐγώ, σοὶ οὐ φαίνεται;—Πῶς γὰρ ἂν
d φαίνοιτο ὁμολογεῖν αὐτὸς ἑαυτῷ ὁ ταῦτα ἀμφοτέρω λέγων,
ὅς γε τὸ μὲν πρῶτον αὐτὸς ὑπέθετο χαλεπὸν εἶναι ἄνδρα
ἀγαθὸν γενέσθαι ἀλαθεία, ὀλίγον δὲ τοῦ ποιήματος εἰς τὸ
πρόσθεν προελθὼν ἐπελάθετο, καὶ Πιπτακὸν τὸν ταῦτα
5 λέγοντα ἑαυτῷ, ὅτι χαλεπὸν ἐσθλὸν ἔμμεναι, τοῦτον
μέμφεται τε καὶ οὐ φησιν ἀποδέχεσθαι αὐτοῦ τὰ αὐτὰ ἑαυτῷ
λέγοντος; καίτοι ὁπότε τὸν ταῦτα λέγοντα αὐτῷ μέμφεται,
δῆλον ὅτι καὶ ἑαυτὸν μέμφεται, ὥστε ἦτοι τὸ πρότερον ἢ
ἕστερον οὐκ ὀρθῶς λέγει.

10 Εἰπὼν οὖν ταῦτα πολλοῖς θόρυβον παρέσχεν καὶ ἔπαινον
e τῶν ἀκούοντων· καὶ ἐγὼ τὸ μὲν πρῶτον, ὡσπερὶ ὑπὸ ἀγαθοῦ
πύκτου πληγείς, ἐσκοτώθην τε καὶ ἰλιγγίασα εἰπόντος αὐτοῦ
ταῦτα καὶ τῶν ἄλλων ἐπιθορυβησάντων· ἔπειτα—ὡς γε πρὸς

b 7 οὖν scr. rec. : οὐ T : οὐ re vera B W b 8 ἐγώ, καλῶς τε
Bekker : ἐγώ τε B : ἔγωγε T W c 3 πιπτάκειον W : πιπτάκειον B T
c 4 φάτ'] φάτο B T W ἐσθλὸν Boeckh d 3 ἀλαθεία re vera B t :
ἀληθεία T d 8 ἦτοι τὸ γρ. t et fort. ante ras. T : ἠγοῖτο B et in
ras. T πρότερον T² : πότερον B T d 10 καὶ ἔπαινον secl.
Sauppe e 2 ἰλιγγίασα t : εἰλιγγίασα B T

σὲ εἰρήσθαι τάληθῆ, ἵνα μοι χρόνος ἐγγένηται τῇ σκέψει τί
 λέγοι ὁ ποιητής—τρέπομαι πρὸς τὸν Πρόδικον, καὶ καλέσας 5
 αὐτόν, ὦ Πρόδικε, ἔφην ἐγώ, σὸς μέντοι Σιμωνίδης πολίτης·
 δίκαιος εἶ βοθηεῖν τῷ ἀνδρί. δοκῶ οὖν μοι ἐγὼ παρακαλεῖν 340
 σέ· ὥσπερ ἔφη Ὁμηρος τὸν Σκάμανδρον πολιορκούμενον ὑπὸ
 τοῦ Ἀχιλλέως τὸν Σιμόεντα παρακαλεῖν, εἰπόντα—

φίλε κασίγνητε, σθένος ἀνέρος ἀμφοτέροί περ
 σχῶμεν, 5

ἀτὰρ καὶ ἐγὼ σὲ παρακαλῶ, μὴ ἡμῖν ὁ Πρωταγόρας τὸν
 Σιμωνίδην ἐκπέρσῃ. καὶ γὰρ οὖν καὶ δεῖται τὸ ὑπὲρ Σιμων-
 νίδου ἐπανόρθωμα τῆς σῆς μουσικῆς, ἣ τό τε βούλεσθαι καὶ
 ἐπιθυμεῖν διαιρεῖς ὡς οὐ ταῦτόν ὄν, καὶ ἂ νυνδὴ εἶπες πολλά 6
 τε καὶ καλά. καὶ νῦν σκόπει εἴ σοι συνδοκεῖ ὅπερ ἐμοί.
 οὐ γὰρ φαίνεται ἐναντία λέγειν αὐτὸς αὐτῷ Σιμωνίδης. σὺ
 γάρ, ὦ Πρόδικε, προαπόφηναι τὴν σὴν γνώμην· ταῦτόν σοι
 δοκεῖ εἶναι τὸ γενέσθαι καὶ τὸ εἶναι, ἢ ἄλλο;—Ἄλλο νῆ Δί', 5
 ἔφη ὁ Πρόδικος.—Οὐκοῦν, ἔφην ἐγώ, ἐν μὲν τοῖς πρώτοις
 αὐτὸς ὁ Σιμωνίδης τὴν ἑαυτοῦ γνώμην ἀπεφήνατο, ὅτι ἀνδρα
 ἀγαθὸν ἀληθεῖα γενέσθαι χαλεπὸν εἶη;—Ἀληθῆ λέγεις, ἔφη 6
 ὁ Πρόδικος.—Τὸν δέ γε Πιπτακόν, ἦν δ' ἐγώ, μέμφεται, οὐχ
 ὡς οἶεται Πρωταγόρας, ταῦτόν ἑαυτῷ λέγοντα, ἀλλ' ἄλλο.
 οὐ γὰρ τοῦτο ὁ Πιπτακὸς ἔλεγεν τὸ χαλεπὸν, γενέσθαι
 ἐσθλόν, ὥσπερ ὁ Σιμωνίδης, ἀλλὰ τὸ ἔμμεναι· ἔστω δὲ οὐ 5
 ταῦτόν, ὦ Πρωταγόρα, ὡς φησιν Πρόδικος ὅδε, τὸ εἶναι καὶ
 τὸ γενέσθαι. εἰ δὲ μὴ τὸ αὐτὸ ἔστω τὸ εἶναι τῷ γενέσθαι,
 οὐκ ἐναντία λέγει ὁ Σιμωνίδης αὐτὸς αὐτῷ. καὶ ἴσως ἂν
 φαίη Πρόδικος ὅδε καὶ ἄλλοι πολλοὶ καθ' Ἡσίοδον γενέ- 6
 σθαι μὲν ἀγαθὸν χαλεπὸν εἶναι—τῆς γὰρ ἀρετῆς ἔμπρο-
 σθεν τοὺς θεοὺς ἰδρῶτα θεῖναι—ὅταν δέ τις αὐτῆς εἰς
 ἄκρον ἵκηται, ῥηϊδίην δῆπειτα πέλειν, χαλεπήν
 περ ἐοῦσαν, ἐκτῆσθαι. 5

ε 4 ἐγγένηται W: ἐκγένηται B T
 c 4 τὸ χαλεπὸν B T W: χαλεπὸν Sauppe
 d 5 ἐκτῆσθαι scr. recs.: κτῆσθαι B T W

ε 5 λέγοι B W: λέγει T
 c 6 ὅδε B t: οὐδὲ T

Ὁ μὲν οὖν Πρόδικος ἀκούσας ταῦτα ἐπήνεσέν με· ὁ δὲ Πρωταγόρας, Τὸ ἐπανόρθωμά σοι, ἔφη, ὦ Σώκρατες, μείζον ἀμάρτημα ἔχει ἢ ὁ ἐπανορθοῖς.

Καὶ ἐγὼ εἶπον· Κακὸν ἄρα μοι εἴργασται, ὡς ἔοικεν, ὦ Πρωταγόρα, καὶ εἰμί τις γελοῖος ἰατρός· ἰώμνος μείζον τὸ νόσημα ποιῶ.

Ἄλλ' οὕτως ἔχει, ἔφη.

Πῶς δὴ; ἦν δ' ἐγώ.

5 Πολλὴ ἄν, ἔφη, ἀμαθία εἴη τοῦ ποιητοῦ, εἰ οὕτω φαῦλόν τί φησιν εἶναι τὴν ἀρετὴν ἐκτῆσθαι, ὃ ἐστὶν πάντων χαλεπώτατον, ὡς ἅπασιν δοκεῖ ἀνθρώποις.

Καὶ ἐγὼ εἶπον· Νῆ τὸν Δία, εἰς καιρόν γε παρατετύχηκεν ἡμῖν ἐν τοῖς λόγοις Πρόδικος ὅδε· κινδυνεύει γάρ τοι, ὦ
 341 Πρωταγόρα, ἢ Προδίκου σοφία θεία τις εἶναι πάλαι, ἥτοι ἀπὸ Σιμωνίδου ἀρξαμένη, ἢ καὶ ἔτι παλαιότερα. σὺ δὲ ἄλλων πολλῶν ἔμπειρος ὦν ταύτης ἄπειρος εἶναι φαίνῃ, οὐχ ὥσπερ ἐγὼ ἔμπειρος διὰ τὸ μαθητὴς εἶναι Προδίκου τουτουτέ·
 5 καὶ νῦν μοι δοκεῖς οὐ μαθάνειν ὅτι καὶ τὸ “χαλεπὸν” τοῦτο ἴσως οὐχ οὕτως Σιμωνίδης ὑπελάμβανεν ὥσπερ σὺ ὑπολαμβάνεις, ἀλλ' ὥσπερ περὶ τοῦ “δεινοῦ” Πρόδικός με οὔτοι σὺ νοθετεῖ ἐκάστοτε, ὅταν ἐπαιῶν ἐγὼ ἢ σὲ ἢ ἄλλον τινα λέγω ὅτι Πρωταγόρας σοφὸς καὶ δεινὸς ἐστὶν ἀνὴρ, ἐρωτᾷ
 b εἰ οὐκ αἰσχύνομαι τάγαθὰ δεινὰ καλῶν. τὸ γὰρ δεινόν, φησί, κακόν ἐστίν· οὐδεὶς γοῦν λέγει ἐκάστοτε “δεινοῦ πλούτου” οὐδὲ “δεινῆς εἰρήνης” οὐδὲ “δεινῆς ὑγιείας,” ἀλλὰ “δεινῆς νόσου” καὶ “δεινοῦ πολέμου” καὶ “δεινῆς πενίας,”
 5 ὡς τοῦ δεινοῦ κακοῦ ὄντος. ἴσως οὖν καὶ τὸ “χαλεπὸν” αὐτὸ οἱ Κεῖοι καὶ ὁ Σιμωνίδης ἢ κακὸν ὑπολαμβάνουσι ἢ ἄλλο τι ὃ σὺ οὐ μαθάνεις· ἐρώμεθα οὖν Πρόδικον—δίκαιον γὰρ τὴν Σιμωνίδου φωνὴν τοῦτον ἐρωτᾶν—τί ἔλεγεν, ὦ Πρόδικε, τὸ
 c “χαλεπὸν” Σιμωνίδης;

Κακόν, ἔφη.

Διὰ ταῦτ' ἄρα καὶ μέμφεται, ἦν δ' ἐγώ, ὦ Πρόδικε, τὸν Πιπτακὸν λέγοντα χαλεπὸν ἐσθλὸν ἔμμεναι, ὥσπερ ἂν εἰ ἤκουεν αὐτοῦ λέγοντος ὅτι ἐστὶν κακὸν ἐσθλὸν ἔμμεναι. 5

Ἄλλὰ τί οἶει, ἔφη, λέγειν, ὦ Σώκρατες, Σιμωνίδην ἄλλο ἢ τοῦτο, καὶ ὀνειδίξω τῷ Πιπτακῷ ὅτι τὰ ὀνόματα οὐκ ἠπίστατο ὀρθῶς διαιρεῖν ἅτε Λέσβιος ὧν καὶ ἐν φωνῇ βαρβάρῳ τεθραμμένους;

Ἄκουεις δὴ, ἔφην ἐγώ, ὦ Πρωταγόρα, Προδίκου τοῦδε. 10
ἔχεις τι πρὸς ταῦτα λέγειν; d

Καὶ ὁ Πρωταγόρας, Πολλοῦ γε δεῖ, ἔφη, οὕτως ἔχειν, ὦ Πρόδικε· ἀλλ' ἐγὼ εἶ οἶδ' ὅτι καὶ Σιμωνίδης τὸ “χαλεπὸν” ἔλεγεν ὅπερ ἡμεῖς οἱ ἄλλοι, οὐ τὸ κακόν, ἀλλ' ὁ ἂν μὴ ράδιον ἢ ἀλλὰ διὰ πολλῶν πραγμάτων γίγνηται. 5

Ἄλλὰ καὶ ἐγὼ οἶμαι, ἔφην, ὦ Πρωταγόρα, τοῦτο λέγειν Σιμωνίδην, καὶ Πρόδικόν γε τόνδε εἰδέναι, ἀλλὰ παίζειν καὶ σοῦ δοκεῖν ἀποπειρᾶσθαι εἰ οἶός τ' ἔση τῷ σαντοῦ λόγῳ βοηθεῖν. ἐπεὶ ὅτι γε Σιμωνίδης οὐ λέγει τὸ χαλεπὸν κακόν, μέγα τεκμήριόν ἐστιν εὐθύς τὸ μετὰ τοῦτο ῥῆμα· e
λέγει γὰρ ὅτι—

θεὸς ἂν μόνος τοῦτ' ἔχοι γέρας,

οὐ δῆπου τοῦτό γε λέγων, κακὸν ἐσθλὸν ἔμμεναι, εἴτα τὸν θεόν φησιν μόνου τοῦτο ἂν ἔχειν καὶ τῷ θεῷ τοῦτο 5
γέρας ἀπένειμε μόνῳ· ἀκόλαστον γὰρ ἂν τινα λέγοι Σιμωνίδην ὁ Πρόδικος καὶ οὐδαμῶς Κεῖον. ἀλλ' ἃ μοι δοκεῖ διανοεῖσθαι Σιμωνίδης ἐν τούτῳ τῷ ἄσματι, ἐθέλω σοι εἰπεῖν, εἰ βούλει λαβεῖν μου πείραν ὅπως ἔχω, ὁ σὺ λέγεις τοῦτο, 342
περὶ ἐπῶν· εἰ δὲ βούλη, σοῦ ἀκούσομαι.

Ὅ μὲν οὖν Πρωταγόρας ἀκούσας μου ταῦτα λέγοντος, Εἰ σὺ βούλει, ἔφη, ὦ Σώκρατες· ὁ δὲ Πρόδικός τε καὶ ὁ Ἰππίας ἐκελευέτην πάνυ, καὶ οἱ ἄλλοι. 5

e 3 διὰ secl. Hirschig
εἴπερ vel εἴ γε Kroschel
a i σὺ T: σοι B

e 3 τοῦτ'] τοῦτο B T W e 4 εἴτα]
e 6 σιμωνίδην. ὁ T W: σιμωνίδης B

Ἐγὼ τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, ἃ γέ μοι δοκεῖ περὶ τοῦ ἄσματος
τούτου, πειράσομαι ὑμῖν διεξελθεῖν. φιλοσοφία γάρ ἐστιν
b ἐν Λακεδαίμονι, καὶ σοφισταὶ πλείστοι γῆς ἐκεῖ εἰσιν· ἀλλ'
ἐξαρνοῦνται καὶ σχηματίζονται ἀμαθεῖς εἶναι, ἵνα μὴ κατὰ-
δηλοὶ ᾧσιν ὅτι σοφία τῶν Ἑλλήνων περίεσιν, ὥσπερ οὗς
Πρωταγόρας ἔλεγε τοὺς σοφιστὰς, ἀλλὰ δοκῶσιν τῷ μάχε-
5 σθαι καὶ ἀνδρεία περιεῖναι, ἡγούμενοι, εἰ γνωσθεῖεν ᾧ
περίεσιν, πάντας τοῦτο ἀσκήσειν, τὴν σοφίαν. νῦν δὲ
ἀποκρυσάμενοι ἐκείνω ἐξηπατήκασιν τοὺς ἐν ταῖς πόλεσι
λακωνίζοντας, καὶ οἱ μὲν ᾧτά τε κατάγνυνται μιμούμενοι
c αὐτούς, καὶ ἱμάντας περιειλίττονται καὶ φιλογυμναστοῦσιν
καὶ βραχείας ἀναβολὰς φοροῦσιν, ὡς δὴ τούτοις κρατοῦντας
τῶν Ἑλλήνων τοὺς Λακεδαιμονίους· οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι,
ἐπειδὰν βούλωνται ἀνέδην τοῖς παρ' αὐτοῖς συγγενέσθαι
5 σοφισταῖς καὶ ἤδη ἄχθονται λάθρα συγγιγνόμενοι, ξενη-
λασίας ποιούμενοι τῶν τε λακωνιζόντων τούτων καὶ ἕαν τις
ἄλλος ξένος ᾧν ἐπιδημήσῃ, συγγίγνονται τοῖς σοφισταῖς
λανθάνοντες τοὺς ξένους, καὶ αὐτοὶ οὐδένα ἐῶσιν τῶν νέων
d εἰς τὰς ἄλλας πόλεις ἐξιέναι, ὥσπερ οὐδὲ Κρήτες, ἵνα μὴ
ἀπομανθάνωσιν ἃ αὐτοὶ διδάσκουσιν. εἰσὶν δὲ ἐν ταύταις
ταῖς πόλεσιν οὐ μόνον ἄνδρες ἐπὶ παιδεύσει μέγα φρονούν-
5 τες, ἀλλὰ καὶ γυναῖκες. γνοίτε δ' ἂν ὅτι ἐγὼ ταῦτα ἀληθῆ
λέγω καὶ Λακεδαιμόνιοι πρὸς φιλοσοφίαν καὶ λόγους ἄριστα
πεπαιδευνταί, ᾧδε· εἰ γὰρ ἐθέλει τις Λακεδαιμονίων τῷ
φανλοτάτῳ συγγενέσθαι, τὰ μὲν πολλὰ ἐν τοῖς λόγοις εὐρή-
e σει αὐτὸν φαῦλόν τινα φαινόμενον, ἔπειτα, ὅπου ἂν τύχη
τῶν λεγομένων, ἐνέβαλεν ῥῆμα ἄξιον λόγου βραχὺ καὶ
συνεστραμμένον ὥσπερ δεινὸς ἀκουτιστής, ὥστε φαίνεσθαι

a 6 γ' ἐμοί Bekker

Heusde: οἱ περίεσιν B: ᾧπερ εἰσὶν T: ὅπερ εἰσὶ W

σοφίαν B W t: om. T

c 4 αὐτοῖς B T

ἄχθονται T

d 1 κρήτες T: κρήτης B

διδάσκωσιν T (sed suprascr. v)

d 4 γνοίτε B T

δευνται T: πεπαιδευται B

ᾧ περίεσι

b 6 τὴν

c 5 ἄχθονται B:

d 2 διδάσκουσιν B:

d 6 πεπαί-

τὸν προσδιαλεγόμενον παιδὸς μηδὲν βελτίω. τοῦτο οὖν
 αὐτὸ καὶ τῶν νῦν εἰσὶν οἱ κατανενοήκασιν καὶ τῶν πάλαι, ὅτι 5
 τὸ λακωνίζειν πολὺ μᾶλλον ἐστὶν φιλοσοφεῖν ἢ φιλογυμνα-
 στεῖν, εἰδότες ὅτι τοιαῦτα οἷόν τ' εἶναι ῥήματα φθέγγεσθαι
 τελέως πεπαιδευμένου ἐστὶν ἀνθρώπου. τούτων ἦν καὶ 343
 Θαλῆς ὁ Μιλήσιος καὶ Πιττακὸς ὁ Μυτιληναῖος καὶ Βίαιος ὁ
 Πριηνεὺς καὶ Σόλων ὁ ἡμέτερος καὶ Κλεόβουλος ὁ Λίνδιος
 καὶ Μύσων ὁ Χηνεὺς, καὶ ἕβδομος ἐν τούτοις ἐλέγετο Λακε-
 δαιμόνιος Χίλων. οὗτοι πάντες ζηλωταὶ καὶ ἐρασταὶ καὶ 5
 μαθηταὶ ἦσαν τῆς Λακεδαιμονίων παιδείας, καὶ καταμάθοι
 ἂν τις αὐτῶν τὴν σοφίαν τοιαύτην οὔσαν, ῥήματα βραχέα
 ἀξιωμακόμενα ἐκάστω εἰρημένα· οὗτοι καὶ κοινῇ συνελ-
 θόντες ἀπαρχὴν τῆς σοφίας ἀνέθεσαν τῷ Ἀπόλλωνι εἰς τὸν b
 νεῶν τὸν ἐν Δελφοῖς, γράψαντες ταῦτα ἃ δὴ πάντες
 ὑμνοῦσιν, Γνωθὶ σαυτὸν καὶ Μηδὲν ἄγαν. τοῦ δὴ ἔνεκα
 ταῦτα λέγω; ὅτι οὗτος ὁ τρόπος ἦν τῶν παλαιῶν τῆς φιλο-
 σοφίας, βραχυλογία τις Λακωνικὴ· καὶ δὴ καὶ τοῦ Πιττακοῦ 5
 ἰδίᾳ περιεφέρετο τοῦτο τὸ ῥῆμα ἐγκωμιαζόμενον ὑπὸ τῶν
 σοφῶν, τὸ Χαλεπὸν ἐσθλὸν ἔμμεναι. ὁ οὖν Σιμωνίδης,
 ἅτε φιλότιμος ὦν ἐπὶ σοφίᾳ, ἔγνω ὅτι εἰ καθέλοι τοῦτο τὸ c
 ῥῆμα ὥσπερ εὐδοκμοῦντα ἀθλητὴν καὶ περιγένοιτο αὐτοῦ,
 αὐτὸς εὐδοκμήσει ἐν τοῖς τότε ἀνθρώποις. εἰς τοῦτο οὖν τὸ
 ῥῆμα καὶ τούτου ἔνεκα τούτῳ ἐπιβουλεύων κολοῦσαι αὐτὸ
 ἅπαν τὸ ἄσμα πεποίηκεν, ὡς μοι φαίνεται. 5

/ Ἐπισκεψώμεθα δὴ αὐτὸ κοινῇ ἅπαντες, εἰ ἄρα ἐγὼ ἀληθῆ
 λέγω. εὐθὺς γὰρ τὸ πρῶτον τοῦ ἄσματος μανικὸν ἂν φανείη,
 εἰ βουλόμενος λέγειν ὅτι ἄνδρα ἀγαθὸν γενέσθαι χαλεπὸν,
 ἔπειτα ἐνέβαλε τὸ μέν. τοῦτο γὰρ οὐδὲ πρὸς ἓνα λόγον d
 φαίνεται ἐμβεβλήσθαι, ἐὰν μὴ τις ὑπολάβῃ πρὸς τὸ τοῦ

a 2 μυτιληναῖος B W: μυτιληναῖος T a 3 ἡμέτερος] ἡμετέριος
 Herwerden a 8 εἰρημένα] εἰρημένα & Hermann: εἰρημέν' &
 Schanz (σκοπῶν ante ἐκάστω add. Král) c 2 καὶ περιγένοιτο αὐτοῦ
 secl. Cobet c 3 εὐδοκμήσει ἐν B: εὐδοκμήσειεν T d 1 ἐνέβαλε
 τὸ scr. recc.: ἐνεβάλετο B T W

Πιττακοῦ ῥήμα ὡσπερ ἐρίζοντα λέγειν τὸν Σιμωνίδην· λέγον-
 τος τοῦ Πιττακοῦ ὅτι χαλεπὸν ἐσθλὸν ἔμμεναι, ἀμφι-
 5 σβητοῦντα εἰπεῖν ὅτι Οὐκ, ἀλλὰ γενέσθαι μὲν χαλεπὸν
 ἄνδρα ἀγαθὸν ἐστίν, ὧ Πιττακέ, ὡς ἀληθῶς—οὐκ ἀληθείᾳ
 ἀγαθόν, οὐκ ἐπὶ τούτῳ λέγει τὴν ἀλήθειαν, ὡς ἄρα οὐτων τιῶν
 e τῶν μὲν ὡς ἀληθῶς ἀγαθῶν, τῶν δὲ ἀγαθῶν μὲν, οὐ μέντοι
 ἀληθῶς—εὔηθες γὰρ τοῦτό γε φανείη ἂν καὶ οὐ Σιμωνίδου
 —ἀλλ' ὑπερβατὸν δεῖ θεῖναι ἐν τῷ ἄσματι τὸ ἀλαθέως,
 οὕτωςί πως ὑπειπόντα τὸ τοῦ Πιττακοῦ, ὡσπερ ἂν εἰ θεῖμεν
 5 αὐτὸν λέγοντα τὸν Πιττακὸν καὶ Σιμωνίδην ἀποκρινόμενον
 εἰπόντα· ὦ ἄνθρωποι, χαλεπὸν ἐσθλὸν ἔμμεναι, τὸν δὲ
 344 ἀποκρινόμενον ὅτι ὦ Πιττακέ, οὐκ ἀληθῆ λέγεις· οὐ γὰρ
 εἶναι ἀλλὰ γενέσθαι μὲν ἐστὶν ἄνδρα ἀγαθὸν χερσί τε
 καὶ ποσὶ καὶ νόφ τετράγωνον, ἄνευ ψόγου τετυ-
 γμένον, χαλεπὸν ἀλαθέως. οὕτω φαίνεται [τὸ] πρὸς
 5 λόγον τὸ μὲν ἐμβεβλημένον καὶ τὸ ἀλαθέως ὀρθῶς ἐπ'
 ἐσχάτῳ κείμενον· καὶ τὰ ἐπιόντα πάντα τούτῳ μαρτυρεῖ, ὅτι
 οὕτως εἴρηται. πολλὰ μὲν γὰρ ἔστι καὶ περὶ ἐκάστου τῶν
 b ἐν τῷ ἄσματι εἰρημένων ἀποδείξαι ὡς εὔ πεποιήται—πάνυ
 γὰρ χαριέντως καὶ μεμελημένως ἔχει—ἀλλὰ μακρὸν ἂν εἴη
 αὐτὸ οὕτω διελθεῖν· ἀλλὰ τὸν τύπον αὐτοῦ τὸν ὅλον διεξέλ-
 θωμεν καὶ τὴν βούλησιν, ὅτι παντὸς μᾶλλον ἔλεγχός ἐστιν
 5 τοῦ Πιττακείου ῥήματος διὰ παντὸς τοῦ ἄσματος.

Λέγει γὰρ μετὰ τοῦτο ὀλίγα διελθὼν, ὡς ἂν εἰ λέγοι
 λόγον, ὅτι γενέσθαι μὲν ἄνδρα ἀγαθὸν χαλεπὸν ἀλαθέως,
 οἷόν τε μέντοι ἐπὶ γε χρόνον τινα· γενόμενον δὲ διαμένειν
 c ἐν ταύτῃ τῇ ἔξει καὶ εἶναι ἄνδρα ἀγαθόν, ὡς σὺ λέγεις, ὧ
 Πιττακέ, ἀδύνατον καὶ οὐκ ἀνθρώπειον, ἀλλὰ θεὸς ἂν μόνος
 τοῦτο ἔχοι τὸ γέρας,

d 6 ὡς B W : καὶ ὡς T d 7 οὐκ] οὐδ' Hermann e 2 οὐ (πρὸς)
 Cobet e 3 τὸ ἀλαθέως B : τὸ* ἀληθέως T e 4 θεῖμεν B T
 a 4 τὸ secl. Heindorf : μοι Ast : τε Schirlitz b 5 πιττακείου W
 rec. t : πιττακίου B T c 2 ἀνθρώπειον T : ἀνθρώπιον B c 3 τὸ
 secl. Hirschig

ἄνδρα δ' οὐκ ἔστι μὴ οὐ κακὸν ἔμμεναι,
ὄν [ἄν] ἀμήχανος συμφορὰ καθέλη.

5

τίνα οὖν ἀμήχανος συμφορὰ καθαιρεῖ ἐν πλοίου ἀρχῇ; δῆλον ὅτι οὐ τὸν ἰδιώτην· ὁ μὲν γὰρ ἰδιώτης αἰεὶ καθήρηται. ὥσπερ οὖν οὐ τὸν κείμενον τις ἂν καταβάλοι, ἀλλὰ τὸν μὲν ἐστῶτά ποτε καταβάλοι ἂν τις ὥστε κείμενον ποιῆσαι, τὸν δὲ κείμενον οὐ, οὕτω καὶ τὸν εὐμήχανον ὄντα ποτὲ ἀμήχανος ἂν συμφορὰ καθέλοι, τὸν δὲ αἰεὶ ἀμήχανον ὄντα οὐ, καὶ τὸν κυβερνήτην μέγας χειμῶν ἐπιπεσὼν ἀμήχανον ἂν ποιήσειεν, καὶ γεωργὸν χαλεπῇ ὥρα ἐπελθοῦσα ἀμήχανον ἂν θείη, καὶ ἱατρὸν ταῦτά ταῦτα. τῷ μὲν γὰρ ἐσθλῷ ἐγχωρεῖ κακῷ 5 γενέσθαι, ὥσπερ καὶ παρ' ἄλλου ποιητοῦ μαρτυρεῖται τοῦ εἰπόντος—

αὐτὰρ ἀνὴρ ἀγαθὸς ποτὲ μὲν κακός, ἄλλοτε δ' ἐσθλός· τῷ δὲ κακῷ οὐκ ἐγχωρεῖ γενέσθαι, ἀλλ' αἰεὶ εἶναι ἀνάγκη. ὥστε τὸν μὲν εὐμήχανον καὶ σοφὸν καὶ ἀγαθὸν ἐπειδὰν ἀμήχανος συμφορὰ καθέλη, οὐκ ἔστι μὴ οὐ κακὸν ἔμμεναι· σὺ δὲ φῆς, ὦ Πιπτακέ, χαλεπὸν ἐσθλὸν ἔμμεναι· τὸ δ' ἐστὶ γενέσθαι μὲν χαλεπὸν, δυνατὸν δέ, ἐσθλόν, 5 ἔμμεναι δὲ ἀδύνατον·

πράξας μὲν γὰρ εὖ πᾶς ἀνὴρ ἀγαθός,
κακὸς δ' εἰ κακῶς.

τίς οὖν εἰς γράμματα ἀγαθὴ πρᾶξις ἐστίν, καὶ τίς ἄνδρα ἀγαθὸν ποιεῖ εἰς γράμματα; δῆλον ὅτι ἡ τούτων μάθησις. τίς δὲ εὐπραγία ἀγαθὸν ἱατρὸν ποιεῖ; δῆλον ὅτι ἡ τῶν καμνόντων τῆς θεραπείας μάθησις. κακὸς δὲ κακῶς· τίς οὖν ἂν κακὸς ἱατρὸς γένοιτο; δῆλον ὅτι ᾧ πρῶτον μὲν 5 ὑπάρχει ἱατρῷ εἶναι, ἔπειτα ἀγαθῷ ἱατρῷ—οὗτος γὰρ ἂν καὶ κακὸς γένοιτο—ἡμεῖς δὲ οἱ ἱατρικῆς ἰδιῶται οὐκ ἂν ποτε

c 4 δ'] δὲ B T ἔστι T: ἔστιν B c 5 ἂν om. Bergk
c 9 καταβάλοι . . . d 1 οὐ secl. Herwerden e 5 ἐσθλόν secl. Schneidewin
e 6 ἔμμεναι δὲ B t: δ' ἔμμεναι T e 7 πράξαις Boeckh μὲν secl. G. Hermann a 4 δὲ] δ' εἰ Ast

γενοίμεθα κακῶς πράξαντες οὔτε ἰατροὶ οὔτε τέκτονες οὔτε
 b ἄλλο οὐδὲν τῶν τοιούτων· ὅστις δὲ μὴ ἰατρὸς ἂν γένοιτο
 κακῶς πράξας, δῆλον ὅτι οὐδὲ κακὸς ἰατρός. οὕτω καὶ ὁ
 μὲν ἀγαθὸς ἀνὴρ γένοιτ' ἂν ποτε καὶ κακὸς ἢ ὑπὸ χρόνου ἢ
 ὑπὸ πόνου ἢ ὑπὸ νόσου ἢ ὑπὸ ἄλλου τινὸς περιπτώματος—
 5 αὕτη γὰρ μόνη ἐστὶ κακὴ πρᾶξις, ἐπιστήμης στερηθῆναι—ὁ
 δὲ κακὸς ἀνὴρ οὐκ ἂν ποτε γένοιτο κακός—ἔστιν γὰρ αἰεί—
 ἀλλ' εἰ μέλλει κακὸς γενέσθαι, δεῖ αὐτὸν πρότερον ἀγαθὸν
 γενέσθαι. ὥστε καὶ τοῦτο τοῦ ἄσματος πρὸς τοῦτο τείνει,
 c ὅτι εἶναι μὲν ἀνδρα ἀγαθὸν οὐχ οἷόν τε, διατελοῦντα ἀγαθόν,
 γενέσθαι δὲ ἀγαθὸν οἷόν τε, καὶ κακόν γε τὸν αὐτὸν τοῦτον·
 ἐπὶ πλείστου δὲ καὶ ἄριστοί εἰσι οὓς ἂν οἱ θεοὶ φιλῶσι.

Ταῦτά τε οὖν πάντα πρὸς τὸν Πιττακὸν εἴρηται, καὶ τὰ
 5 ἐπιόντα γε τοῦ ἄσματος ἔτι μᾶλλον δηλοῖ. φησὶ γάρ—

τοῦνεκεν οὐ ποτ' ἐγὼ τὸ μὴ γενέσθαι δυνατὸν
 διζήμενος κενεᾶν ἐς ἄπρακτον ἐλπίδα μοῖραν αἰῶνος
 βαλέω,

πανάμωμον ἀνθρωπον, εὐρυεδοῦς ὅσοι καρπὸν αἰνύμεθα
 10 χθονός·

ἐπὶ θ' ὑμῖν εὐρῶν ἀπαγγελέω,

d φησίν—οὕτω σφόδρα καὶ δι' ὅλου τοῦ ἄσματος ἐπεξέρχεται
 τῷ τοῦ Πιττακοῦ ῥήματι—

πάντας δ' ἐπαίνημι καὶ φιλέω
 ἐκὼν ὅστις ἔρδη

5 μηδὲν αἰσχρόν· ἀνάγκη δ' οὐδὲ θεοὶ μάχονται·

καὶ τοῦτ' ἐστὶ πρὸς τὸ αὐτὸ τοῦτο εἰρημένον. οὐ γὰρ οὕτως
 ἀπαίδευτος ἦν Σιμωνίδης, ὥστε τούτους φάσαι ἐπαινεῖν, ὅς

c i ἀγαθόν addub. Sauppe: an verba διατελοῦντα ἀγαθόν delenda?
 Schanz: διὰ τέλους [ἀγαθόν] Cobet c 7 κενεᾶν W: κενεαν T:
 κεν ἐὰν B c 11 ἐπὶ θ' ὑμῖν Adam: ἐπὶ τ' ὑμῖν Schneidewin: ἐπὶ
 δ' ὑμῖν Bergk: ἔπειθ' ὑμῖν B T: ἐπὶ δὴ μιν Sauppe d 3 πάντας
 B t: πάντα T δ'] δὲ B T W ἐπαίνημι b: ἐπαίνημι B: ἐπαινήμι T
 d 5 ἀνάγκα Diogenes Laertius δ'] δὲ B T W d 7 τούτους B T:
 τούτοις W

ἂν ἐκὼν μηδὲν κακὸν ποιῆ, ὡς ὄντων τινῶν οἱ ἐκόντες κακὰ
 ποιούσιν. ἐγὼ γὰρ σχεδόν τι οἶμαι τοῦτο, ὅτι οὐδεὶς τῶν
 σοφῶν ἀνδρῶν ἡγείται οὐδένα ἀνθρώπων ἐκόντα ἐξαμαρ- e
 τάνειν οὐδὲ αἰσχρὰ τε καὶ κακὰ ἐκόντα ἐργάζεσθαι, ἀλλ' εὖ
 ἴσασι ὅτι πάντες οἱ τὰ αἰσχρὰ καὶ τὰ κακὰ ποιοῦντες ἄκου-
 τες ποιούσιν· καὶ δὴ καὶ ὁ Σιμωνίδης οὐχ ὅς ἂν μὴ κακὰ
 ποιῆ ἐκὼν, τούτων φησὶν ἐπαινέτης εἶναι, ἀλλὰ περὶ ἑαυτοῦ 5
 λέγει τοῦτο τὸ ἐκὼν. ἡγείτο γὰρ ἄνδρα καλὸν κάγαθον
 πολλάκις αὐτὸν ἐπαναγκάζειν φίλον τινὶ γίγνεσθαι καὶ ἐπαι-
 νήτην [φιλεῖν καὶ ἐπαινεῖν], οἷον ἀνδρὶ πολλάκις συμβῆναι 346
 μητέρα ἢ πατέρα ἀλλόκοτον ἢ πατρίδα ἢ ἄλλο τι τῶν τοιού-
 των. τοὺς μὲν οὖν πονηροὺς, ὅταν τοιοῦτόν τι αὐτοῖς
 συμβῆ, ὥσπερ ἀσμένους ὄραν καὶ ψέγοντας ἐπιδεικνύναι καὶ
 κατηγορεῖν τὴν πονηρίαν τῶν γονέων ἢ πατρίδος, ἵνα αὐτοῖς 5
 ἀμελοῦσιν αὐτῶν μὴ ἐγκαλῶσιν οἱ ἀνθρωποι μηδ' ὀνειδίζωσι
 ὅτι ἀμελοῦσιν, ὥστε ἔτι μᾶλλον ψέγειν τε αὐτοὺς καὶ ἔχθρας
 ἐκουσίους πρὸς ταῖς ἀναγκαίαις προστίθεσθαι· τοὺς δ' ἀγα- b
 θοὺς ἐπικρύπτεσθαι τε καὶ ἐπαιεῖν ἀναγκάζεσθαι, καὶ ἂν τι
 ὀργισθῶσι τοῖς γονεῦσιν ἢ πατρίδι ἀδικηθέντες, αὐτοὺς ἑαυ-
 τοὺς παραμυθεῖσθαι καὶ διαλλάττεσθαι προσαναγκάζοντας
 ἑαυτοὺς φιλεῖν τοὺς ἑαυτῶν καὶ ἐπαινεῖν. πολλάκις δὲ 5
 οἶμαι καὶ Σιμωνίδης ἡγήσατο καὶ αὐτὸς ἢ τύραννον ἢ ἄλλον
 τινὰ τῶν τοιούτων ἐπαινεῖσαι καὶ ἐγκωμιάσαι οὐχ ἐκὼν, ἀλλ'
 ἀναγκαζόμενος. ταῦτα δὴ καὶ τῷ Πιπτακῷ λέγει ὅτι Ἐγώ,
 ὦ Πιπτακέ, οὐ διὰ ταῦτά σε ψέγω, ὅτι εἰμὶ φιλόσοφος, c
 ἐπεὶ—

ἔμοιγ' ἐξαρκεῖ ὅς ἂν μὴ κακὸς ἦ

μηδ' ἄγαν ἀπάλαμνος, εἰδὼς τ' ὀνησίπολιω δίκαν ὑγιῆς
 ἀνήρ·

5

θ 1 ἐκόντα B T: ἐκόν W ε 5 τούτων B T: τούτου W
 α 1 φιλεῖν καὶ ἐπαινεῖν secl. Grou α 3 τοιοῦτόν τι B W: τι τοιοῦτον
 T β 1 ἀναγκαίαις Heusde: ἀνάγκαις B T W β 3 πατρίδι
 ἀδικηθέντες B: πατρίδι διαδικηθέντες T ε 3 ἔμοιγ'] ἔμοιγε B T W
 ε 4 τ' ὀνησίπολιω G. Hermann: γε ὀνήσει πόλιω B T W

οὐ μιν ἐγὼ μωμήσομαι—

οὐ γὰρ εἰμι φιλόμωμος—

τῶν γὰρ ἡλιθίων ἀπειρῶν γενέθλα,

10 ὥστ' εἴ τις χαιρεί ψέγων, ἐμπλησθεῖη ἂν ἐκείνους μεμ-
φόμενος—

πάντα τοι καλά, τοῖσί τ' αἰσχρὰ μὴ μέμεικται.

d οὐ τοῦτο λέγει, ὥσπερ ἂν εἰ ἔλεγε πάντα τοι λευκά, οἷς
μέλανα μὴ μέμεικται—γελοῖον γὰρ ἂν εἶη πολλαχῆ—ἀλλ'
ὅτι αὐτὸς καὶ τὰ μέσα ἀποδέχεται ὥστε μὴ ψέγειν. καὶ οὐ
ζητῶ, ἔφη, πανάμωμον ἄνθρωπον, εὐρυεδοῦς ὅσοι
5 καρπὸν αἰνύμεθα χθονός, ἐπὶ θ' ὑμῖν εὐρῶν ἀπαγ-
γελέω· ὥστε τούτου γ' ἔνεκα οὐδένα ἐπαινέσομαι, ἀλλὰ
μοι ἔξαρκεῖ ἂν ἢ μέσος καὶ μηδὲν κακὸν ποιῆ, ὡς ἐγὼ πάντας
φιλέω καὶ ἐπαίνημι—καὶ τῇ φωνῇ ἐνταῦθα κέχρηται τῇ
e τῶν Μυτιληναίων, ὡς πρὸς Πιπτακὸν λέγων τὸ πάντας δὲ
ἐπαίνημι καὶ φιλέω ἐκῶν—ἐνταῦθα δεῖ ἐν τῷ ἐκῶν δια-
λαβεῖν λέγοντα—ὅστις ἔρδη μὴδὲν αἰσχρόν, ἄκων δ'
ἔστιν οὗς ἐγὼ ἐπαινῶ καὶ φιλῶ. σὲ οὖν, καὶ εἰ μέσως
347 ἔλεγες ἐπιεικῆ καὶ ἀληθῆ, ὦ Πιπτακέ, οὐκ ἂν ποτε ἔψεγον·
νῦν δὲ σφόδρα γὰρ καὶ περὶ τῶν μεγίστων ψευδόμενος δοκεῖς
ἀληθῆ λέγειν, διὰ ταῦτά σε ἐγὼ ψέγω. ταῦτά μοι δοκεῖ, ὦ
Πρόδικε καὶ Πρωταγόρα, ἦν δ' ἐγώ, Σιμωνίδης διανοούμενος
5 πεποικέναι τοῦτο τὸ ἄσμα.

Καὶ ὁ Ἰππίας, Εὐ μὲν μοι δοκεῖς, ἔφη, ὦ Σώκρατες, καὶ
σὺ πὲρὶ τοῦ ἄσματος διεληλυθέναι· ἔστιν μέντοι, ἔφη, καὶ
b ἐμοὶ λόγος περὶ αὐτοῦ εὖ ἔχων, ὃν ὑμῖν ἐπιδείξω, ἂν
βούλησθε.

Καὶ ὁ Ἀλκιβιάδης, Ναί, ἔφη, ὦ Ἰππία, εἰς αὐθὺς γε· νῦν
δὲ δίκαιόν ἐστιν ἂ ὠμολογησάτην πρὸς ἀλλήλω Πρωταγόρας
5 καὶ Σωκράτης, Πρωταγόρας μὲν εἰ ἔτι βούλεται ἐρωτᾶν,

c 6 οὐ μιν Schleiermacher: οὐ μὴν B T W c 7 εἰμι φιλόμωμος]
φιλόμωμός εἰμι Sauppe Simonidi tribuens d 5 ἐπὶ θ'] ἔπειθ' B T
d 6 γ' T: τ' B e i μυτιληναίων B: μυτιληναίων T τὸ B t:
τὸ δὲ T b 5 βούλεται B T: βούλεσθαι W

ἀποκρίνεσθαι Σωκράτη, εἰ δὲ δὴ βούλεται Σωκράτει ἀποκρίνεσθαι, ἐρωτᾶν τὸν ἕτερον.

Καὶ ἐγὼ εἶπον· Ἐπιτρέπω μὲν ἕγωγε Πρωταγόρα ὀπότερον αὐτῷ ἦδιον· εἰ δὲ βούλεται, περὶ μὲν ἀσμάτων τε καὶ ἐπῶν ἐάσωμεν, περὶ δὲ ὧν τὸ πρῶτον ἐγὼ σε ἠρώτησα, ὧ Πρω- c
ταγόρα, ἠδέως ἂν ἐπὶ τέλος ἔλθοιμι (μετὰ) σοῦ σκοπούμενος. καὶ γὰρ δοκεῖ μοι τὸ περὶ ποιήσεως διαλέγεσθαι ὁμοιότατον εἶναι τοῖς συμποσίοις τοῖς τῶν φαύλων καὶ ἀγοραίων ἀνθρώπων. καὶ γὰρ οὔτοι, διὰ τὸ μὴ δύνασθαι ἀλλήλοις δι' 5
ἑαυτῶν συνεῖναι ἐν τῷ πτότῳ μηδὲ διὰ τῆς ἑαυτῶν φωνῆς καὶ τῶν λόγων τῶν ἑαυτῶν ὑπὸ ἀπαιδευσίας, τιμίας ποιούσι τὰς ἀλλητρίδας, πολλοῦ μισθούμενοι ἀλλοτρίαν φωνὴν τὴν d
τῶν αὐλῶν, καὶ διὰ τῆς ἐκείνων φωνῆς ἀλλήλοις σύνεισιν· ὅπου δὲ καλοὶ κἀγαθοὶ συμπόται καὶ πεπαιδευμένοι εἰσίν, οὐκ ἂν ἴδοις οὔτ' ἀλλητρίδας οὔτε ὄρχηστρίδας οὔτε ψαλ- τρίας, ἀλλὰ αὐτοὺς αὐτοῖς ἱκανοὺς ὄντας συνεῖναι ἄνευ τῶν 5
λήρων τε καὶ παιδιῶν τούτων διὰ τῆς αὐτῶν φωνῆς, λέγον- τὰς τε καὶ ἀκούοντας ἐν μέρει ἑαυτῶν κοσμίως, κἂν πάνυ πολὺν οἶνον πίωσιν. οὔτῳ δὲ καὶ αἱ τοιαῖδε συνουσίαι, ἐὰν e
μὲν λάβωνται ἀνδρῶν οἰοίπερ ἡμῶν οἱ πολλοὶ φασιν εἶναι, οὐδὲν δέονται ἀλλοτρίας φωνῆς οὐδὲ ποιητῶν, οὓς οὔτε ἀνερέσθαι οἶόν τ' ἐστὶν περὶ ὧν λέγουσιν, ἐπαγόμενοί τε 5
αὐτοὺς οἱ πολλοὶ ἐν τοῖς λόγοις οἱ μὲν ταυτὰ φασιν τὸν ποιητὴν νοεῖν, οἱ δ' ἕτερα, περὶ πράγματος διαλεγόμενοι δ' ἀδυνατοῦσι ἕξελέγξαι· ἀλλὰ τὰς μὲν τοιαύτας συνουσίας ἐῶσιν χαίρειν, αὐτοὶ δ' ἑαυτοῖς σύνεισιν δι' ἑαυτῶν, ἐν τοῖς 348
ἑαυτῶν λόγοις πείραν ἀλλήλων λαμβάνοντες καὶ διδόντες. τοὺς τοιούτους μοι δοκεῖ χρῆναι μᾶλλον μιμείσθαι ἐμέ τε καὶ σέ, καταθεμένους τοὺς ποιητὰς αὐτοὺς δι' ἡμῶν αὐτῶν πρὸς ἀλλήλους τοὺς λόγους ποιεῖσθαι, τῆς ἀληθείας καὶ 5
ἡμῶν αὐτῶν πείραν λαμβάνοντας· κἂν μὲν βούλη ἔτι ἐρωτᾶν,

c 7 τῶν ante λόγων om. Athenaeus d 3 καὶ πεπαιδευμένοι t
Athenaeus : πεπαιδευμένοι BTW : secl. Schanz e 5 ταῦτα B :
ταῦτὰ T e 6 δ W : om. BT

ἔτοιμός εἰμί σοι παρέχειν ἀποκρινόμενος· ἐὰν δὲ βούλη, σὺ ἔμοι παράσχες, περὶ ὧν μεταξὺ ἐπαυσάμεθα διεξιόντες, τούτοις τέλος ἐπιθεῖναι.

b Λέγοντος οὖν ἔμοῦ ταῦτα καὶ τοιαῦτα ἄλλα οὐδὲν ἀπεσάφει ὁ Πρωταγόρας ὁπότερα ποιήσοι. εἶπεν οὖν ὁ Ἄλκιβιάδης πρὸς τὸν Καλλίαν βλέψας, ὦ Καλλία, δοκεῖ σοι, ἔφη, καὶ νῦν καλῶς Πρωταγόρας ποιεῖν, οὐκ ἐθέλων εἶτε
5 δώσει λόγον εἶτε μὴ διασαφεῖν; ἔμοι γὰρ οὐ δοκεῖ· ἀλλ' ἦτοι διαλεγέσθω ἢ εἰπέτω ὅτι οὐκ ἐθέλει διαλέγεσθαι, ἵνα τούτῳ μὲν ταῦτα συνειδῶμεν, Σωκράτης δὲ ἄλλῳ τῷ διαλέγεται ἢ ἄλλος ὅστις ἂν βούληται ἄλλῳ.

c Καὶ ὁ Πρωταγόρας αἰσχυρθεῖς, ὥς γέ μοι ἔδοξεν, τοῦ τε Ἄλκιβιάδου ταῦτα λέγοντος καὶ τοῦ Καλλίου δεομένου καὶ τῶν ἄλλων σχεδόν τι τῶν παρόντων, μόγις προυτράπετο εἰς τὸ διαλέγεσθαι καὶ ἐκέλευεν ἐρωτᾶν αὐτὸν ὡς ἀποκρινόμενος.
5 Εἶπον δὴ ἐγώ· ὦ Πρωταγόρα, μὴ οἶον διαλέγεσθαί μέ σοι ἄλλο τι βουλόμενον ἢ ἂν αὐτὸς ἀπορῶ ἐκάστοτε, ταῦτα διασκέψασθαι. ἡγοῦμαι γὰρ πάνυ λέγειν τι τὸν Ὅμηρον τὸ—

d σύν τε δὴ ἐρχομένῳ, καὶ τε πρὸ ὃ τοῦ ἐνόησεν. εὐπορώτεροι γάρ πως ἅπαντές ἐσμεν οἱ ἄνθρωποι πρὸς ἅπαν ἔργον καὶ λόγον καὶ διανόημα. “μοῦνος δ' εἶπερ τε νοήση,” αὐτίκα περιῶν ζητεῖ ὅτῳ ἐπιδείξεται καὶ μεθ'
5 ὅτου βεβαιώσεται, ἕως ἂν ἐντύχη. ὥσπερ καὶ ἐγὼ ἕνεκα τούτου σοὶ ἡδέως διαλέγομαι μᾶλλον ἢ ἄλλῳ τινί, ἡγούμενός σε βέλτιστ' ἂν ἐπισκέψασθαι καὶ περὶ τῶν ἄλλων

b 1 ἀπεσάφει corr. Coisl.: ἀπεσάφη BT W b 2 ποιήσοι BT: ποιήσει W b 5 δώσει BT: δώσειν W οὐ BT: om. W
b 7 συνειδωμεν (sic) B: συνίδωμεν TW: συνειδωμεν t ἄλλῳ T: ἄλλῳ B διαλέγεται BT: διαλέγεται W (sed suprascr. η) c 1 ὥς γέ μοι] ὡς γ' ἔμοι TW: ὥστε μοι B c 3 προυτράπετο] που τράπετο B et γρ. t: προὔτρεπετο T (sed suprascr. α): που ἐτράπετο W
c 4 ἀποκρινόμενος BT: ἀποκρινόμενος W c 5 μέ BT: μοί W
c 7 τὸν Ὅμηρον secl. ci. Schanz d 4 νοήση BT: νοήσει W
περιῶν t: περὶ ὧν B: περιῶν TW ἐπιδείξεται BTW (sed ε supra η W): ἐπιδείξεται al. d 5 βεβαιώσθη W: βεβαιώσεται al.

περὶ ὧν εἰκὸς σκοπεῖσθαι τὸν ἐπιεικῆ, καὶ δὴ καὶ περὶ ἀρετῆς. e
 τίνα γὰρ ἄλλον ἢ σέ; ὅς γε οὐ μόνον αὐτὸς οἶει καλὸς
καγαθὸς εἶναι, ὥσπερ τινὲς ἄλλοι αὐτοὶ μὲν ἐπιεικεῖς εἰσιν,
 ἄλλους δὲ οὐ δύνανται ποιεῖν· σὺ δὲ καὶ αὐτὸς ἀγαθὸς εἶ
 καὶ ἄλλους οἷός τ' εἶ ποιεῖν ἀγαθοῦς, καὶ οὕτω πεπί- 5
 στευκας σαυτῷ, ὥστε καὶ ἄλλων ταύτην τὴν τέχνην ἀπο-
 κρυπτόμενων σὺ γ' ἀναφανδὸν σεαυτὸν ὑποκηρυξάμενος εἰς 349
 πάντας τοὺς Ἕλληνας, σοφιστὴν ἐπονομάσας σεαυτόν,
 ἀπέφηνας παιδεύσεως καὶ ἀρετῆς διδάσκαλον, πρῶτος τού-
 του μισθὸν ἀξιώσας ἄρνησθαι. πῶς οὖν οὐ σέ χρῆν παρα-
 καλεῖν ἐπὶ τὴν τούτων σκέψιν καὶ ἐρωτᾶν καὶ ἀνακοινοῦσθαι; 5
 οὐκ ἔσθ' ὅπως οὐ. καὶ νῦν δὴ ἐγὼ ἐκεῖνα, ἅπερ τὸ πρῶτον
 ἠρώτων περὶ τούτων, πάλιν ἐπιθυμῶ ἐξ ἀρχῆς τὰ μὲν
 ἀναμνησθῆναι παρὰ σοῦ, τὰ δὲ συνδιασκέψασθαι. ἦν δέ,
 ὡς ἐγῶμαι, τὸ ἐρώτημα τόδε· σοφία καὶ σωφροσύνη καὶ b
 ἀνδρεία καὶ δικαιοσύνη καὶ ὀσιότης, πότερον ταῦτα, πέντε
 ὄντα ὀνόματα, ἐπὶ ἐνὶ πράγματι ἐστίν, ἢ ἐκάστῳ τῶν ὀνο-
 μάτων τούτων ὑπόκειται τις ἴδιος οὐσία καὶ πρᾶγμα ἔχον
 ἑαυτοῦ δύναμιν ἕκαστον, οὐκ ὂν οἷον τὸ ἕτερον αὐτῶν τὸ 5
 ἕτερον; ἔφησθα οὖν σὺ οὐκ ὀνόματα ἐπὶ ἐνὶ εἶναι, ἀλλὰ
 ἕκαστον ἰδίῳ πράγματι τῶν ὀνομάτων τούτων ἐπιεικῆσθαι, c
 πάντα δὲ ταῦτα μόρια εἶναι ἀρετῆς, οὐχ ὡς τὰ τοῦ χρυσοῦ
 μόρια ὅμοιά ἐστιν ἀλλήλοις καὶ τῷ ὄλῳ οὐ μόριά ἐστιν,
 ἀλλ' ὡς τὰ τοῦ προσώπου μόρια καὶ τῷ ὄλῳ οὐ μόριά ἐστιν
 καὶ ἀλλήλοις ἀνόμοια, ἰδίαν ἕκαστα δύναμιν ἔχοντα. 5
 ταῦτα εἰ μὲν σοι δοκεῖ ἔτι ὥσπερ τότε, φάθι· εἰ δὲ ἄλλως πως,
 τοῦτο διόρισαι, ὡς ἔγωγε οὐδέν σοι ὑπόλογον τίθεμαι, ἐάν
 πῃ ἄλλη νῦν φήσης· οὐ γὰρ ἂν θαναμάζοιμι εἰ τότε ἀποπει-
 ρώμενός μου ταῦτα ἔλεγεσ. d

Ἄλλ' ἐγὼ σοι, ἔφη, λέγω, ὦ Σώκρατες, ὅτι ταῦτα πάντα
 μόρια μὲν ἐστίν ἀρετῆς, καὶ τὰ μὲν τέτταρα αὐτῶν ἐπιεικῶς

a 6 οὐ T: οὐ B (dist. post ὅπως) c 7 ὑπόλογον] ὑπολόγον T:
 ὑπὸ λόγων B: ὑπολόγων W c 8 φήσης B T: θήσεις W

παραπλήσια ἀλλήλοις ἐστίν, ἡ δὲ ἀνδρεία πάνυ πολὺν δια-
 5 φέρον πάντων τούτων. ὦδε δὲ γνώσῃ ὅτι ἐγὼ ἀληθῆ
 λέγω· εὐρήσεις γὰρ πολλοὺς τῶν ἀνθρώπων ἀδικωτάτους
 μὲν ὄντας καὶ ἀνοσιωτάτους καὶ ἀκολαστοτάτους καὶ ἀμα-
 θεστάτους, ἀνδρειοτάτους δὲ διαφερόντως.

- e Ἐχε δὴ, ἔφην ἐγώ· ἄξιον γάρ τοι ἐπισκέψασθαι ὃ λέγεις.
 πότερον τοὺς ἀνδρείους θαρραλέους λέγεις ἢ ἄλλο τι;—
 Καὶ ἴτας γε, ἔφη, ἐφ' ἃ οἱ πολλοὶ φοβοῦνται ἰέναι.—Φέρε
 δὴ, τὴν ἀρετὴν καλὸν τι φῆς εἶναι, καὶ ὡς καλοῦ ὄντος
 5 αὐτοῦ σὺ διδάσκαλον σαυτὸν παρέχεις;—Κάλλιστον μὲν
 οὖν, ἔφη, εἰ μὴ μαίνομαί γε.—Πότερον οὖν, ἦν δ' ἐγώ, τὸ
 μὲν τι αὐτοῦ αἰσχρὸν, τὸ δέ τι καλόν, ἢ ὅλον καλόν;—Ὅλον
 που καλὸν ὡς οἶόν τε μάλιστα.—Οἴσθα οὖν τίνες εἰς τὰ
 350 φρέατα κολυμβῶσιν θαρραλέως;—Ἐγωγε, ὅτι οἱ κολυμβη-
 ταί.—Πότερον διότι ἐπίστανται ἢ δι' ἄλλο τι;—Ὅτι ἐπί-
 στανται.—Τίνες δὲ ἀπὸ τῶν ἵππων πολεμεῖν θαρραλέοι εἰσίν;
 πότερον οἱ ἵππικοὶ ἢ οἱ ἄφιπποι;—Οἱ ἵππικοί.—Τίνες δὲ
 5 πέλτας ἔχοντες; οἱ πελταστικοὶ ἢ οἱ μή;—Οἱ πελταστικοί.
 καὶ τὰ ἄλλα γε πάντα, εἰ τοῦτο ζητεῖς, ἔφη, οἱ ἐπιστήμονες
 τῶν μὴ ἐπισταμένων θαρραλεώτεροί εἰσιν, καὶ αὐτοὶ ἑαυτῶν
 b ἐπειδὰν μάθωσιν ἢ πρὶν μαθεῖν.—Ἦδη δέ τινας ἐώρακας,
 ἔφην, πάντων τούτων ἀνεπιστήμονας ὄντας, θαρροῦντας δὲ
 πρὸς ἕκαστα τούτων;—Ἐγωγε, ἦ δ' ὅς, καὶ λίαν γε θαρ-
 ροῦντας.—Οὐκοῦν οἱ θαρραλέοι οὗτοι καὶ ἀνδρείοι εἰσιν;
 5 —Αἰσχρὸν μεντᾶν, ἔφη, εἶη ἡ ἀνδρεία· ἐπεὶ οὗτοί γε
 μαινώμενοί εἰσιν.—Πῶς οὖν, ἔφην ἐγώ, λέγεις τοὺς ἀν-
 δρείους; οὐχὶ τοὺς θαρραλέους εἶναι;—Καὶ νῦν γ', ἔφη.—
 c Οὐκοῦν οὗτοι, ἦν δ' ἐγώ, οἱ σὺτω θαρραλέοι ὄντες οὐκ ἀν-
 δρείοι ἀλλὰ μαινώμενοι φαίνονται; καὶ ἐκεῖ αὖ οἱ σοφώτατοι
 οὗτοι καὶ θαρραλεώτατοί εἰσιν, θαρραλεώτατοι δὲ ὄντες

d 4 πάνυ πολὺν] πάμπολυ Cobet
 Cobet (διαφερόντως secl. Schanz)
 b 3 ἕκαστα BT: ἕκαστον W
 ante θαρραλέους secl. Sauppe

d 8 ἀνδρείους δὲ διαφερόντως
 a 1 ἐγωγε T: ἐγὼ τε B
 b 6 ἔφην BT: ἔφη W
 b 7 τοὺς

ἀνδρείοτατοι; καὶ κατὰ τοῦτον τὸν λόγον ἢ σοφία ἂν ἀνδρεία
εἴη;

5

Οὐ καλῶς, ἔφη, μνημονεύεις, ὦ Σώκρατες, ἀ ἐλεγόν τε
καὶ ἀπεκρινόμην σοι. ἔγωγε ἐρωτηθεὶς ὑπὸ σοῦ εἰ οἱ
ἀνδρείοι θαρραλέοι εἰσίν, ὡμολόγησα· εἰ δὲ καὶ οἱ θαρραλέοι
ἀνδρείοι, οὐκ ἠρωτήθην—εἰ γάρ με τότε ἤρου, εἶπον ἂν ὅτι
οὐ πάντες—τοὺς δὲ ἀνδρείους ὡς οὐ θαρραλέοι εἰσίν, τὸ
ἐμὸν ὁμολόγημα οὐδαμοῦ ἐπέδειξας ὡς οὐκ ὀρθῶς ὡμολόγησα.
ἔπειτα τοὺς ἐπισταμένους αὐτοὺς ἑαυτῶν θαρραλεωτέρους
ὄντας ἀποφαίνεις καὶ μὴ ἐπισταμένων ἄλλων, καὶ ἐν τούτῳ
οἶει τὴν ἀνδρείαν καὶ τὴν σοφίαν ταῦτόν εἶναι· τούτῳ δὲ
τῷ τρόπῳ μετιῶν καὶ τὴν ἰσχὺν οἰηθείης ἂν εἶναι σοφίαν.
πρῶτον μὲν γὰρ εἰ οὕτω μετιῶν ἔροίό με εἰ οἱ ἰσχυροὶ
δυνατοὶ εἰσω, φαίην ἂν· ἔπειτα, εἰ οἱ ἐπιστάμενοι παλαίει
δυνατώτεροί εἰσι τῶν μὴ ἐπισταμένων παλαίει καὶ αὐτοὶ
αὐτῶν ἐπειδὰν μάθωσι ἢ πρὶν μαθεῖν, φαίην ἂν· ταῦτα
δὲ ἐμοῦ ὁμολογήσαντος ἐξείη ἂν σοι, χρωμένῳ τοῖς αὐτοῖς
τεκμηρίοις τούτοις, λέγειν ὡς κατὰ τὴν ἐμὴν ὁμολογίαν ἢ
σοφία ἐστὶν ἰσχὺς. ἐγὼ δὲ οὐδαμοῦ οὐδ' ἐναυθθα ὁμολογῶ
τοὺς δυνατοὺς ἰσχυροὺς εἶναι, τοὺς μέντοι ἰσχυροὺς δυνατούς·
οὐ γὰρ ταῦτόν εἶναι δύνάμιν τε καὶ ἰσχύν, ἀλλὰ τὸ μὲν
καὶ ἀπὸ ἐπιστήμης γίνεσθαι, τὴν δύνάμιν, καὶ ἀπὸ μανίας
γε καὶ θυμοῦ, ἰσχὺν δὲ ἀπὸ φύσεως καὶ εὐτροφίας τῶν
σωμάτων. οὕτω δὲ κάκει οὐ ταῦτόν εἶναι θάρσος τε καὶ
ἀνδρείαν· ὥστε συμβαίνει τοὺς μὲν ἀνδρείους θαρραλέους
εἶναι, μὴ μέντοι τοὺς γε θαρραλέους ἀνδρείους πάντας·
θάρσος μὲν γὰρ καὶ ἀπὸ τέχνης γίνεται ἀνθρώποις καὶ
ἀπὸ θυμοῦ γε καὶ ἀπὸ μανίας, ὥσπερ ἢ δύναμις, ἀνδρεία
δὲ ἀπὸ φύσεως καὶ εὐτροφίας τῶν ψυχῶν γίνεται.

351

5

b

c9 τότε B T W: τοῦτο Par. 1811 d7 εἰ οἱ T: εἰ B e1 εἰ οἱ
t: οἰεῖ B: οἶεῖ T e2 παλαίειν secl. Cobet e7 δυνατοὺς]
δυναμένους Stobaeus a3 γε W t Stobaeus: τε B T θυμοῦ T
Stobaeus: ἀπὸ θυμοῦ B t εὐτροφίας B T: ἀπὸ εὐτροφίας Stobaeus
a5 συμβαίνει re vera B T Stobaeus a6 πάντας om. Stobaeus
b1 γε καὶ Stobaeus: τε καὶ B T W ἀπὸ secl. Naber

Λέγεις δέ τινας, ἔφη, ᾧ Πρωταγόρα, τῶν ἀνθρώπων
 εἶ ζῆν, τοὺς δὲ κακῶς;—Ἔφη.—Ἄρ' οὖν δοκεῖ σοι ἀνθρώπος
 5 ἀν εἶ ζῆν, εἰ ἀνιῶμενός τε καὶ ὀδυνώμενος ζῶη;—Οὐκ
 ἔφη.—Τί δ' εἰ ἡδέως βιοὺς τὸν βίον τελευτήσειεν; οὐκ εἶ
 ἀν σοι δοκεῖ οὕτως βεβιωκέναι;—Ἔμοιγ', ἔφη.—Τὸ μὲν ἄρα
 c ἡδέως ζῆν ἀγαθόν, τὸ δ' ἀηδῶς κακόν.—Εἴπερ τοῖς καλοῖς
 γ', ἔφη, ζῶη ἡδόμενος.—Τί δή, ᾧ Πρωταγόρα; μὴ καὶ σύ,
 ὥσπερ οἱ πολλοί, ἡδέ' ἅττα καλεῖς κακὰ καὶ ἀνιαρὰ ἀγαθὰ;
 ἐγὼ γὰρ λέγω, καθ' ὃ ἡδέα ἐστίν, ἄρα κατὰ τοῦτο οὐκ
 5 ἀγαθὰ, μὴ εἴ τι ἀπ' αὐτῶν ἀποβήσεται ἄλλο; καὶ αὖθις αὖ
 τὰ ἀνιαρὰ ὡσαύτως οὕτως οὐ καθ' ὅσον ἀνιαρὰ, κακὰ;—
 Οὐκ οἶδα, ᾧ Σώκρατες, ἔφη, ἀπλῶς οὕτως, ὡς σὺ ἐρωτᾷς,
 d εἰ ἐμοὶ ἀποκριτέον ἐστὶν ὡς τὰ ἡδέα τε ἀγαθὰ ἐστὶν ἅπαντα
 καὶ τὰ ἀνιαρὰ κακὰ· ἀλλὰ μοι δοκεῖ οὐ μόνον πρὸς τὴν νῦν
 ἀπόκρισιν ἐμοὶ ἀσφαλέστερον εἶναι ἀποκρίνασθαι, ἀλλὰ καὶ
 πρὸς πάντα τὸν ἄλλον βίον τὸν ἐμόν, ὅτι ἔστι μὲν ἃ τῶν
 5 ἡδέων οὐκ ἔστιν ἀγαθὰ, ἔστι δ' αὖ καὶ ἃ τῶν ἀνιαρῶν οὐκ
 ἔστι κακὰ, ἔστι δ' ἃ ἔστι, καὶ τρίτον ἃ οὐδέτερα, οὔτε κακὰ
 οὔτ' ἀγαθὰ. ἥ Ἠδέα δὲ καλεῖς, ἦν δ' ἐγώ, οὐ τὰ ἡδονῆς
 e μετέχοντα ἢ ποιῶντα ἡδονήν;—Πάνυ γ', ἔφη.—Τοῦτο τοί-
 νυν λέγω, καθ' ὅσον ἡδέα ἐστίν, εἰ οὐκ ἀγαθὰ, τὴν ἡδονὴν
 αὐτὴν ἐρωτῶν εἰ οὐκ ἀγαθόν ἐστὶν.—Ὡσπερ σὺ λέγεις, ἔφη,
 ἐκάστοτε, ᾧ Σώκρατες, σκοπώμεθα αὐτό, καὶ ἐὰν μὲν πρὸς
 λόγον δοκῆ εἶναι τὸ σκέμμα καὶ τὸ αὐτὸ φαίνεται ἡδύ τε
 καὶ ἀγαθόν, συγχωρησόμεθα· εἰ δὲ μή, τότε ἤδη ἀμφισβη-
 τήσομεν.

Πότερον οὖν, ἦν δ' ἐγώ, σὺ βούλει ἡγεμονεύειν τῆς
 σκέψεως, ἢ ἐγὼ ἡγῶμαι;

10 Δίκαιος, ἔφη, σὺ ἡγείσθαι· σὺ γὰρ καὶ κατάρχεις τοῦ
 λόγου.

b 7 δοκεῖ scr. rec. : δοκαῖ B T W οὕτως T W (sed o supra ω W):
 οὗτος re vera B c 4 καθὼ T (sed suprascr. ν): καθὼν B: καθ' ὃ
 μηδ' W c 5 μὴ εἴ τι B T W: εἰ μὴ τι t: εἰ μὴ εἴ τι ci. Thompson
 d 6 οὔτε κακὰ οὔτ' ἀγαθὰ B T: οὔτ' ἀγαθὰ οὔτε κακὰ W

Ἄρ' οὖν, ἦν δ' ἐγώ, τῆδέ πη καταφανὲς ἂν ἡμῖν γένοιτο; 352
 ὥσπερ εἴ τις ἀνθρώπου σκοπῶν ἐκ τοῦ εἵδους ἢ πρὸς ὑγίειαν
 ἢ πρὸς ἄλλο τι τῶν τοῦ σώματος ἔργων, ἰδὼν τὸ πρόσωπον
 καὶ τὰς χεῖρας ἄκρας εἶποι. “Ἴθι δὴ μοι ἀποκαλύψας καὶ τὰ
 στήθη καὶ τὸ μετάφρενον ἐπίδειξον, ἵνα ἐπισκέψωμαι σαφέ- 5
 στερον,” καὶ ἐγὼ τοιοῦτόν τι ποθῶ πρὸς τὴν σκέψιν· θεα-
 σάμενος ὅτι οὕτως ἔχεις πρὸς τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ ἡδὺν ὡς
 φῆς, δέομαι τοιοῦτόν τι εἰπεῖν· Ἴθι δὴ μοι, ὦ Πρωταγόρα,
 καὶ τόδε τῆς διανοίας ἀποκάλυψον· πῶς ἔχεις πρὸς ἐπιστή- b
 μην; πότερον καὶ τοῦτό σοι δοκεῖ ὥσπερ τοῖς πολλοῖς
 ἀνθρώποις, ἢ ἄλλως; δοκεῖ δὲ τοῖς πολλοῖς περὶ ἐπιστήμης
 τοιοῦτόν τι, οὐκ ἰσχυρὸν οὐδ' ἡγεμονικὸν οὐδ' ἀρχικὸν εἶναι·
 οὐδὲ ὡς περὶ τοιούτου αὐτοῦ ὄντος διανοοῦνται, ἀλλ' ἐνούσης 5
 πολλάκις ἀνθρώπῳ ἐπιστήμης οὐ τὴν ἐπιστήμην αὐτοῦ
 ἀρχεῖν ἀλλ' ἄλλο τι, τοτὲ μὲν θυμόν, τοτὲ δὲ ἡδονήν, τοτὲ
 δὲ λύπην, ἐνίοτε δὲ ἔρωτα, πολλάκις δὲ φόβον, ἀτεχνῶς
 διανοοῦμενοι περὶ τῆς ἐπιστήμης ὥσπερ περὶ ἀνδραπόδου, c
 περιελκομένης ὑπὸ τῶν ἄλλων ἀπάντων. ἄρ' οὖν καὶ σοὶ
 τοιοῦτόν τι περὶ αὐτῆς δοκεῖ, ἢ καλόν τε εἶναι ἢ ἐπιστήμη
 καὶ οἶον ἀρχεῖν τοῦ ἀνθρώπου, καὶ ἐάνπερ γιγνώσκῃ τις
 τὰγαθὰ καὶ τὰ κακά, μὴ ἂν κρατηθῆναι ὑπὸ μηδενὸς ὥστε 5
 ἄλλ' ἅττα πράττειν ἢ ἂν ἐπιστήμη κελεύῃ, ἀλλ' ἱκανὴν εἶναι
 τὴν φρόνησιν βοηθεῖν τῷ ἀνθρώπῳ;

Καὶ δοκεῖ, ἔφη, ὥσπερ σὺ λέγεις, ὦ Σώκρατες, καὶ ἅμα,
 εἴπερ τῷ ἄλλῳ, αἰσχυρὸν ἔστι καὶ ἐμοὶ σοφίαν καὶ ἐπιστή- d
 μην μὴ οὐχὶ πάντων κράτιστον φάναι εἶναι τῶν ἀνθρωπείων
 πραγμάτων.

Καλῶς γε, ἔφην ἐγώ, σὺ λέγων καὶ ἀληθῆ. οἴσθα οὖν
 ὅτι οἱ πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων ἐμοὶ τε καὶ σοὶ οὐ πείθονται, 5
 ἀλλὰ πολλοὺς φασὶ γιγνώσκοντας τὰ βέλτιστα οὐκ ἐθέλειν
 πράττειν, ἐξὸν αὐτοῖς, ἀλλὰ ἄλλα πράττειν· καὶ ὅσους δὴ

a8 εἰπεῖν] ἐπειπεῖν Cobet
 τοιούτου T: τοῦ οὐ τοῦ B W
 ἦ δ ἢ B: ἦ ἂν T: ἦ ἂν W

b5 ὡς περὶ B W: ὥσπερ T
 c6 ἢ ἂν Sauppe (ἢ ἂν Stephanus):
 d4 σὺ B T: σοὶ W

ἐγὼ ἠρόμην ὅτι ποτε αἰτιόν ἐστι τούτου, ὑπὸ ἡδονῆς φασιν
 e ἠττωμένους ἢ λύπης ἢ ὦν νυνδὴ ἐγὼ ἔλεγον ὑπὸ τινος
 τούτων κρατουμένους ταῦτα ποιεῖν τοὺς ποιούντας.

Πολλὰ γὰρ οἶμαι, ἔφη, ὦ Σώκρατες, καὶ ἄλλα οὐκ ὀρθῶς
 λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι.

5 *Ἴθι δὴ μετ' ἐμοῦ ἐπιχέρισον πείθειν τοὺς ἀνθρώπους
 καὶ διδάσκειν ὃ ἐστὶν αὐτοῖς τοῦτο τὸ πάθος, ὃ φασιν ὑπὸ
 353 τῶν ἡδονῶν ἠττᾶσθαι καὶ οὐ πράττειν διὰ ταῦτα τὰ βέλτιστα,
 ἐπεὶ γινώσκειν γε αὐτά. Ἴσως γὰρ ἂν λεγόντων ἡμῶν
 ὅτι Οὐκ ὀρθῶς λέγετε, ὦ ἄνθρωποι, ἀλλὰ ψεύδεσθε, ἔρρωτ'
 ἂν ἡμᾶς. “²Ω Πρωταγόρα τε καὶ Σώκρατες, εἰ μὴ ἐστὶν
 5 τοῦτο τὸ πάθημα ἡδονῆς ἠττᾶσθαι, ἀλλὰ τί ποτ' ἐστίν, καὶ
 τί ὑμεῖς αὐτό φατε εἶναι; εἶπατον ἡμῖν.”

Τί δέ, ὦ Σώκρατες, δεῖ ἡμᾶς σκοπεῖσθαι τὴν τῶν πολλῶν
 δόξαν ἀνθρώπων, οἱ ὅτι ἂν τύχωσι τοῦτο λέγουσιν;

— b Οἶμαι, ἦν δ' ἐγώ, εἶναι τι ἡμῖν τοῦτο πρὸς τὸ ἐξευρεῖν
 περὶ ἀνδρείας, πρὸς τὰλλα μόρια τὰ τῆς ἀρετῆς πῶς ποτ'
 ἔχει. εἰ οὖν σοι δοκεῖ ἐμμένειν οἷς ἄρτι ἔδοξεν ἡμῖν, ἐμὲ
 ἠγήσασθαι ἢ οἶμαι ἂν ἔγωγε κάλλιστα φανερόν γενέσθαι,
 5 ἔπου· εἰ δὲ μὴ βούλει, εἴ σοι φίλον, ἐὼ χαίρειν.

Ἄλλ', ἔφη, ὀρθῶς λέγεις· καὶ πέραινε ὥσπερ ἦρξω.

c Πάλιν τοίνυν, ἔφην ἐγώ, εἰ ἔρρωτο ἡμᾶς. “Τί οὖν φατε
 τοῦτο εἶναι, ὃ ἡμεῖς ἠττω εἶναι τῶν ἡδονῶν ἐλέγομεν;”
 εἶποίμ' ἂν ἔγωγε πρὸς αὐτοὺς ὡδί. Ἀκούετε δὴ· πειρασό-
 μεθα γὰρ ὑμῖν ἐγώ τε καὶ Πρωταγόρας φράσαι. ἄλλο τι
 5 γάρ, ὦ ἄνθρωποι, φατὲ ὑμῖν τοῦτο γίνεσθαι ἐν τοῖσδε,
 οἷον πολλακίς ὑπὸ σίτων καὶ ποτῶν καὶ ἀφροδισίων κρατού-
 μενοι ἡδέων ὄντων, γινώσκοντες ὅτι πονηρά ἐστιν, ὅμως
 αὐτὰ πράττειν;—Φαῖεν ἄν.—Οὐκοῦν ἐροίμεθ' ἂν αὐτοὺς
 ἐγώ τε καὶ σὺ πάλιν· Πονηρὰ δὲ αὐτὰ πῆ φατε εἶναι;

a 2 ἐπεὶ γινώσκειν (sic) W : ἐπιγινώσκειν BT a 3 ἔρρωτ' BT :
 ἔρρωτ' W a 5 ἀλλὰ T : ἄλλο B b 1 ἡμῖν BT : ὑμῖν W
 b 5 βούλει, εἰ secl. Herwerden c 1 τί corr. Coisl. : ἔτι BT W
 c 2 ἐλέγομεν] λέγομεν Cobet

πότερον ὅτι τὴν ἡδονὴν ταύτην ἐν τῷ παραχρήμα παρέχει d
 καὶ ἡδύ ἐστιν ἕκαστον αὐτῶν, ἢ ὅτι εἰς τὸν ὕστερον χρόνον
 νόσους τε ποιεῖ καὶ πενίας καὶ ἄλλα τοιαῦτα πολλὰ παρα-
 σκευάζει; ἢ κὰν εἴ τι τούτων εἰς τὸ ὕστερον μηδὲν παρα-
 σκευάζει, χαίρειν δὲ μόνον ποιεῖ, ὅμως δ' ἂν κακὰ ἦν, ὅτι 5
 μαθόντα χαίρειν ποιεῖ καὶ ὀπηοῦν; ἄρ' οἴομεθ' ἂν αὐτούς,
 ὦ Πρωταγόρα, ἄλλο τι ἀποκρίνασθαι ἢ ὅτι οὐ κατὰ τὴν
 αὐτῆς τῆς ἡδονῆς τῆς παραχρήμα ἐργασίαν κακὰ ἐστίν, e
 ἀλλὰ διὰ τὰ ὕστερον-γιγνόμενα, νόσους τε καὶ τᾶλλα.—Ἐγὼ e
 μὲν οἶμαι, ἔφη ὁ Πρωταγόρας, τοὺς πολλοὺς ἂν ταῦτα
 ἀποκρίνασθαι.—Οὐκοῦν νόσους ποιοῦντα ἀνίας ποιεῖ, καὶ
 πενίας ποιοῦντα ἀνίας πνιεῖ; Ὁμολογοῦεν ἂν, ὡς ἐγῶμαι.—
 Συνέφη ὁ Πρωταγόρας.—Οὐκοῦν φαίνεται, ὦ ἄνθρωποι, 5
 ὑμῖν, ὡς φαμεν ἐγὼ τε καὶ Πρωταγόρας, δι' οὐδὲν ἄλλο
 ταῦτα κακὰ ὄντα ἢ διότι εἰς ἀνίας τε ἀποτελευντᾶ καὶ ἄλλων
 ἡδονῶν ἀποστρεῖ; Ὁμολογοῦεν ἂν;—Συνεδόκει. ἡμῖν ἀμ- 354
 φοῖν.—Οὐκοῦν πάλιν ἂν αὐτοὺς τὸ ἐναντίον εἰ ἐροίμεθα·
 ὦ ἄνθρωποι οἱ λέγοντες αὐτὰ ἀγαθὰ ἀνιὰρὰ εἶναι, ἄρα οὐ τὰ
 τοιάδε λέγετε, οἷον τὰ τε γυμνάσια καὶ τὰς στρατείας καὶ
 τὰς ὑπὸ τῶν ἰατρῶν θεραπείας τὰς διὰ καύσεῶν τε καὶ τομῶν 5
 καὶ φαρμακειῶν καὶ λιμοκτονιῶν γιγνομένας, ὅτι ταῦτα
 ἀγαθὰ μὲν ἐστίν, ἀνιὰρὰ δέ; Φαίεν ἂν;—Συνεδόκει.—Πότε-
 ρον οὖν κατὰ τὸδε ἀγαθὰ αὐτὰ καλεῖτε, ὅτι ἐν τῷ παραχρήμα b
 ὀδύνας τὰς ἐσχάτας παρέχει καὶ ἀλγηδόνας, ἢ ὅτι εἰς τὸν
 ὕστερον χρόνον ὑγίειαί τε ἀπ' αὐτῶν γίνονται καὶ εὐεξίαί
 τῶν σωματῶν καὶ τῶν πόλεων σωτηρίαί καὶ ἄλλων ἀρχαί
 καὶ πλοῦτοι; Φαίεν ἂν, ὡς ἐγῶμαι.—Συνεδόκει.—Ταῦτα δὲ 5
 ἀγαθὰ ἐστὶ δι' ἄλλο τι ἢ ὅτι εἰς ἡδονὰς ἀποτελευντᾶ καὶ
 λυπῶν ἀπαλλαγὰς τε καὶ ἀποτροπὰς; ἢ ἔχετε τι ἄλλο τέλος
 λέγειν, εἰς ὃ ἀποβλέψαντες αὐτὰ ἀγαθὰ καλεῖτε, ἀλλ' (ἦ) c

d 5 ἦν] εἴη corr. Ven. 189 d 6 μαθόντα] παθόντα Stallbaum:
 παρόντα Hermann a 2 ἂν] αὐ Schanz a 4 στρατείας T:
 στρατιᾶς B a 6 φαρμακειῶν TW: φαρμάκων B: φαρμακίων B²
 b 5 δέ] δὴ Sauppe c 1 ἦ add. Stephanus

ἡδονὰς τε καὶ λύπας; Οὐκ ἂν φαίην, ὡς ἐγὼμαι.—
 Οὐδ' ἐμοὶ δοκεῖ, ἔφη ὁ Πρωταγόρας.—Οὐκοῦν τὴν μὲν
 ἡδονὴν διώκετε ὡς ἀγαθὸν ὄν, τὴν δὲ λύπην φεύγετε ὡς
 5 κακόν;—Συνεδόκει.—Τοῦτ' ἄρα ἡγείσθ' εἶναι κακόν, τὴν
 λύπην, καὶ ἀγαθὸν τὴν ἡδονήν, ἐπεὶ καὶ αὐτὸ τὸ χαίρειν
 τότε λέγετε κακὸν εἶναι, ὅταν μείζονων ἡδονῶν ἀποστερηῇ
 ἢ ὅσας αὐτὸ ἔχει, ἢ λύπας μείζους παρασκευάζῃ τῶν ἐν
 d αὐτῷ ἡδονῶν· ἐπεὶ εἰ κατ' ἄλλο τι αὐτὸ τὸ χαίρειν κακὸν
 καλεῖτε καὶ εἰς ἄλλο τι τέλος ἀποβλέψαντες, ἔχοιτε ἂν καὶ
 ἡμῖν εἰπεῖν· ἀλλ' οὐχ ἔξετε.—Οὐδ' ἐμοὶ δοκοῦσιν, ἔφη ὁ
 Πρωταγόρας.—* Ἄλλο τι οὖν πάλιν καὶ περὶ αὐτοῦ τοῦ
 5 λυπεῖσθαι ὁ αὐτὸς τρόπος; τότε καλεῖτε αὐτὸ τὸ λυπεῖσθαι
 ἀγαθόν, ὅταν ἢ μείζους λύπας τῶν ἐν αὐτῷ οὐσῶν ἀπα-
 λάττῃ ἢ μείζους ἡδονὰς τῶν λυπῶν παρασκευάζῃ; ἐπεὶ εἰ
 πρὸς ἄλλο τι τέλος ἀποβλέπετε, ὅταν καλῆτε αὐτὸ τὸ λυ-
 e πείσθαι ἀγαθόν, ἢ πρὸς ὃ ἐγὼ λέγω, ἔχετε ἡμῖν εἰπεῖν·
 ἀλλ' οὐχ ἔξετε.— Ἀληθῆ, ἔφη, λέγεις, ὁ Πρωταγόρας.

Πάλιν τοίνυν, ἔφην ἐγώ, εἴ με ἀνέροισθε, ὧ ἄνθρωποι,
 “Τίνος οὖν δῆποτε ἔνεκα πολλὰ περὶ τούτου λέγεις καὶ
 5 πολλαχῆ;” Συγγιγνώσκετέ μοι, φαίην ἂν ἔγωγε. πρῶτον
 μὲν γὰρ οὐ ράδιον ἀποδείξαι τί ἐστὶν ποτε τοῦτο ὃ ὑμεῖς
 καλεῖτε τῶν ἡδονῶν ἥττω εἶναι· ἔπειτα ἐν τούτῳ εἰσὶν
 πᾶσαι αἱ ἀποδείξεις. ἀλλ' ἔτι καὶ νῦν ἀναθέσθαι ἔξεστω,
 355 εἴ πη ἔχετε ἄλλο τι φάναι εἶναι τὸ ἀγαθὸν ἢ τὴν ἡδονήν,
 ἢ τὸ κακὸν ἄλλο τι ἢ τὴν ἀνίαν· ἢ ἄρκει ὑμῖν τὸ ἡδέως
 καταβιῶναι τὸν βίον ἀνευ λυπῶν; εἰ δὲ ἄρκει καὶ μὴ ἔχετε
 μηδὲν ἄλλο φάναι εἶναι ἀγαθὸν ἢ κακὸν ὃ μὴ εἰς ταῦτα
 5 τελευτᾷ, τὸ μετὰ τοῦτο ἀκούετε. φημὶ γὰρ ὑμῖν τούτου
 οὕτως ἔχοντος γελοῖον τὸν λόγον γίνεσθαι, ὅταν λέγητε
 — ὅτι πολλάκις γιγνώσκων τὰ κακὰ ἄνθρωπος ὅτι κακὰ ἐστίν,

c 5 τοῦτ'] ταῦτ' Cobet c 7 λέγετε T: λέγεται B W
 c 8 παρασκευάζῃ B T: παρασκευάζει W (sed η supra εἰ W) d 5 κα-
 λεῖτε B T: καλεῖται W (sed ε supra αἰ W) a 2 ἄλλο τι t: ἢ ἄλλο
 τι B T W a 7 ἄνθρωπος] ὁ ἄνθρωπος Bekker: ἄνθρωπος Saupre

ὅμως πράττει αὐτά, ἐξὸν μὴ πράττειν, ὑπὸ τῶν ἡδονῶν
 ἀγόμενος καὶ ἐκπληττόμενος· καὶ αὖθις αὖ λέγετε ὅτι **b**
 γινώσκων ὁ ἄνθρωπος τὰγαθὰ πράττειν οὐκ ἐθέλει διὰ τὰς
 παραχρῆμα ἡδονάς, ὑπὸ τούτων ἠττώμενος. ὡς δὲ ταῦτα
 γελοῖά ἐστιν, κατάδηλον ἔσται, ἐὰν μὴ πολλοῖς ὀνόμασι
 χρώμεθα ἅμα, ἡδεῖ τε καὶ ἀνιαρῶ καὶ ἀγαθῶ καὶ κακῶ, ἀλλ' **5**
 ἐπειδὴ δύο ἐφάνη ταῦτα, δυοῖν καὶ ὀνόμασι προσαγορεύομεν
 αὐτά, πρῶτον μὲν ἀγαθῶ καὶ κακῶ, ἔπειτα αὖθις ἡδεῖ τε
 καὶ ἀνιαρῶ. θέμενοι δὴ οὕτω λέγωμεν ὅτι Γινώσκων ὁ **c**
 ἄνθρωπος τὰ κακὰ ὅτι κακὰ ἐστιν, ὅμως αὐτὰ ποιεῖ. ἐὰν οὖν
 τις ἡμᾶς ἔρηται, “ Διὰ τί; ” ἠττώμενος, φήσομεν “ Ὑπὸ
 τοῦ; ” ἐκείνος ἐρήσεται ἡμᾶς· ἡμῖν δὲ ὑπὸ μὲν ἡδονῆς οὐκέτι
 ἔξεστιν εἰπεῖν—ἄλλο γὰρ ὄνομα μετείληφεν ἀντὶ τῆς ἡδονῆς **5**
 τὸ ἀγαθόν—ἐκείνῳ δὲ ἀποκρινώμεθα καὶ λέγωμεν ὅτι
 ἠττώμενος—“ Ὑπὸ τίνος; ” φήσει. Τοῦ ἀγαθοῦ, φήσομεν
 νῆ Δία. ἂν οὖν τύχη ὁ ἐρόμενος ἡμᾶς ὕβριστῆς ὢν, γελάσεται
 καὶ ἐρεῖ “ Ἡ γελοῖον λέγετε πρῶγμα, εἰ πράττει τις κακὰ, **d**
 γινώσκων ὅτι κακὰ ἐστιν, οὐ δέον αὐτὸν πράττειν, ἠττώ-
 μενος ὑπὸ τῶν ἀγαθῶν. ἄρα, ” φήσει, “ οὐκ ἀξίων ὄντων
 νικᾶν ἐν ὑμῖν τῶν ἀγαθῶν τὰ κακὰ, ἢ ἀξίων; ” φήσομεν
 δῆλον ὅτι ἀποκρινόμενοι, ὅτι Οὐκ ἀξίων ὄντων· οὐ γὰρ ἂν **5**
 ἐξημάρτανεν ὃν φαμεν ἠττω εἶναι τῶν ἡδονῶν. “ Κατὰ τί
 δέ, ” φήσει ἴσως, “ ἀνάξιά ἐστιν τὰγαθὰ τῶν κακῶν ἢ τὰ κακὰ
 τῶν ἀγαθῶν; ἢ κατ' ἄλλο τι ἢ ὅταν τὰ μὲν μείζω, τὰ δὲ
 σμικρότερα ἦ; ἢ πλείω, τὰ δὲ ἐλάττω ἦ; ” οὐχ ἔξομεν εἰπεῖν **e**
 ἄλλο ἢ τοῦτο. “ Δῆλον ἄρα, ” φήσει, “ ὅτι τὸ ἠττᾶσθαι τοῦτο
 λέγετε, ἀντὶ ἐλαττόνων ἀγαθῶν μείζω κακὰ λαμβάνειν.”
 Ταῦτα μὲν οὖν οὕτω. μεταλάβωμεν δὴ τὰ ὀνόματα πάλιν

a 8 αὐτά T: αὐτό B b 1 λέγετε] λέγητε Heindorf: secl.
 Hirschig b 5 ἅμα corr. Coisl.: ἄρα BTW b 6 καὶ BT:
 om. W προσαγορεύομεν] προσαγορεύομεν re vera BTW c 1 λέ-
 γωμεν T: λέγομεν BW c 4 του (sic) TW: τούτου B ἐρήσεται T:
 εἰρήσεται BW c 6 ἀποκρινώμεθα BT: ἀποκρινόμεθα W λέγωμεν
 scr. recc.: λέγομεν BTW c 7 φήσει corr. Ven. 189: φησι BTW
 e 3 λέγετε corr. Coisl.: λέγεται BTW

5 τὸ ἡδύ τε καὶ ἀνιαρὸν ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς τούτοις, καὶ λέγωμεν
 ὅτι ἄνθρωπος πρᾶττει—τότε μὲν ἐλέγομεν τὰ κακά, νῦν δὲ
 λέγωμεν τὰ ἀνιαρά, γιννώσκων ὅτι ἀνιαρά ἐστίν, ἡττώμενος
 356 ὑπὸ τῶν ἡδέων, δῆλον ὅτι ἀναξίων ὄντων νικᾶν. καὶ τίς
 ἄλλη ἀναξία ἡδονῆ πρὸς λύπην ἐστίν, ἀλλ' ἢ ὑπερβολὴ
 ἀλλήλων καὶ ἔλλειψις; ταῦτα δ' ἐστὶ μείζω τε καὶ σμικρό-
 τερα γιννόμενα ἀλλήλων καὶ πλείω καὶ ἐλάττω καὶ μᾶλλον
 5 καὶ ἡττον. εἰ γάρ τις λέγοι ὅτι “Ἄλλὰ πολὺ διαφέρει, ὦ
 Σώκρατες, τὸ παραχρήμα ἡδὺ τοῦ εἰς τὸν ὕστερον χρόνον
 καὶ ἡδέος καὶ λυπηροῦ,” Μῶν ἄλλω τῷ, φαίην ἂν ἔγωγε,
 ἢ ἡδονῆ καὶ λύπης; οὐ γὰρ ἔσθ' ὅτῳ ἄλλω. ἀλλ' ὥσπερ
 b ἀγαθὸς ἰστάναι ἄνθρωπος, συνθεὶς τὰ ἡδέα καὶ συνθεὶς τὰ
 λυπηρά, καὶ τὸ ἐγγὺς καὶ τὸ πόρρω στήσας ἐν τῷ ζυγῷ,
 εἰπέ πότερα πλείω ἐστίν. ἔαν μὲν γὰρ ἡδέα πρὸς ἡδέα
 ἰστῆς, τὰ μείζω αἰεὶ καὶ πλείω ληπτέα· ἔαν δὲ λυπηρὰ πρὸς
 5 λυπηρά, τὰ ἐλάττω καὶ σμικρότερα· ἔαν δὲ ἡδέα πρὸς
 λυπηρά, ἔαν μὲν τὰ ἀνιαρὰ ὑπερβάλληται ὑπὸ τῶν ἡδέων,
 ἔαντε τὰ ἐγγὺς ὑπὸ τῶν πόρρω ἔαντε τὰ πόρρω ὑπὸ τῶν
 ἐγγύς, ταύτην τὴν πρᾶξιν πρακτέον ἐν ἢ ἂν ταῦτ' ἐνῆ· ἔαν
 c δὲ τὰ ἡδέα ὑπὸ τῶν ἀνιαρῶν, οὐ πρακτέα. μή πη ἄλλη
 ἔχει, φαίην ἂν, ταῦτα, ὦ ἄνθρωποι; οἶδ' ὅτι οὐκ ἂν ἔχοιεν
 ἄλλως λέγειν.—Συνεδόκει καὶ ἐκείνω.

“Ὅτε δὴ τοῦτο οὕτως ἔχει, τὸδε μοι ἀποκρίνασθε, φήσω.
 5 φαίνεται ὑμῖν τῇ ὄψει τὰ αὐτὰ μεγέθη ἐγγύθεν μὲν μείζω,
 πόρρωθεν δὲ ἐλάττω· ἢ οὐ;—Φήσουσιν.—Καὶ τὰ παχέα
 καὶ τὰ πολλὰ ὡσαύτως; καὶ αἱ φωναὶ (αἰ) ἴσαι ἐγγύθεν
 μὲν μείζους, πόρρωθεν δὲ σμικρότεραι;—Φαίεν ἂν.—Εἰ οὖν
 d ἐν τούτῳ ἡμῖν ἦν τὸ εὖ πρᾶττειν, ἐν τῷ τὰ μὲν μεγάλα

ε5 λέγωμεν T: λέγομεν BW ε6 ἄνθρωπος Sauppe ε7 λέ-
 γωμεν T: λέγομεν BW α2 ἄλλη BT: ἂν ἄλλη W ἀναξία BTW
 (indignitas Cicero): ἀξία Schleiermacher: δη ἀξία Schanz ἡδονῆ
 Heindorf: ἡδονῆς Ast: ἡδονῆ BTW α8 ἡδονῆ καὶ λύπη BT:
 ἡδονῆν καὶ λύπην W b3 εἰπέ corr. Coisl.: εἰπε BTW c1 οὐ
 in marg. T: om. BTW c2 ἄνθρωποι BT: ἄνθρωπε W οἶδ'
 T: οὐδ' BW c7 prius αἰ secl. Deuschle posterius αἰ add.
 Heindorf

μήκη καὶ πράττειν καὶ λαμβάνειν, τὰ δὲ σμικρὰ καὶ φεύγειν
καὶ μὴ πράττειν, τίς ἂν ἡμῖν σωτηρία ἐφάνη τοῦ βίου; ἄρα
ἢ μετρητικὴ τέχνη ἢ ἡ τοῦ φαινομένου δύναμις; ἢ αὕτη
μὲν ἡμᾶς ἐπλάνα καὶ ἐποίει ἄνω τε καὶ κάτω πολλάκις 5
μεταλαμβάνειν ταῦτα καὶ μεταμέλειν καὶ ἐν ταῖς πράξεσιν
καὶ ἐν ταῖς αἰρέσεσιν τῶν μεγάλων τε καὶ σμικρῶν, ἢ δὲ
μετρητικὴ ἄκυρον μὲν ἂν ἐποίησε τοῦτο τὸ φάντασμα, δηλώ-
σασα δὲ τὸ ἀληθὲς ἡσυχίαν ἂν ἐποίησεν ἔχειν τὴν ψυχὴν e
μένουσαν ἐπὶ τῷ ἀληθεῖ καὶ ἔσωσεν ἂν τὸν βίον; ἄρ' ἂν
ὁμολογοῖεν οἱ ἄνθρωποι πρὸς ταῦτα ἡμᾶς τὴν μετρητικὴν
σφίξειν ἂν τέχνην ἢ ἄλλην;—Τὴν μετρητικὴν, ὡμολόγει.—
Τί δ' εἰ ἐν τῇ τοῦ περιττοῦ καὶ ἀρτίου αἰρέσει ἡμῖν ἦν ἢ 5
σωτηρία τοῦ βίου, ὅποτε τὸ πλεόν ὀρθῶς ἔδει ἐλέσθαι καὶ
ὅποτε τὸ ἔλαττον, ἢ αὐτὸ πρὸς ἑαυτὸ ἢ τὸ ἕτερον πρὸς τὸ
ἕτερον, εἴτ' ἐγγύς εἶτε πόρρω εἶη; τί ἂν ἔσωξεν ἡμῖν τὸν
βίον; ἄρ' ἂν οὐκ ἐπιστήμη; καὶ ἄρ' ἂν οὐ μετρητικὴ τις, 357
ἐπειδήπερ ὑπερβολῆς τε καὶ ἐνδείας ἐστὶν ἡ τέχνη; ἐπειδὴ
δὲ περιττοῦ τε καὶ ἀρτίου, ἄρα ἄλλη τις ἢ ἀριθμητικὴ; Ὀμο-
λογοῖεν ἂν ἡμῖν οἱ ἄνθρωποι ἢ οὐ;—Ἐδόκουν ἂν καὶ τῷ
Πρωταγόρᾳ ὁμολογεῖν.—Εἶεν, ὦ ἄνθρωποι· ἐπεὶ δὲ δὴ 5
ἠδονῆς τε καὶ λύπης ἐν ὀρθῇ τῇ αἰρέσει ἐφάνη ἡμῖν ἢ σω-
τηρία τοῦ βίου οὖσα, τοῦ τε πλεόνος καὶ ἐλάττονος καὶ
μείζονος καὶ σμικροτέρου καὶ πορρωτέρω καὶ ἐγγυτέρω, ἄρα b
πρῶτον μὲν οὐ μετρητικὴ φαίνεται, ὑπερβολῆς τε καὶ ἐνδείας
οὖσα καὶ ἰσότητος πρὸς ἀλλήλας σκέψις;—Ἄλλ' ἀνάγκη.—
Ἐπεὶ δὲ μετρητικὴ, ἀνάγκη δῆπου τέχνη καὶ ἐπιστήμη.—
Συμφήσουσιν.—Ἦτις μὲν τοίνυν τέχνη καὶ ἐπιστήμη ἐστὶν 5
αὕτη, εἰς αὐτὴς σκεψόμεθα· ὅτι δὲ ἐπιστήμη ἐστίν, τοσοῦτον

d 4 ἢ ἡ W : ἢ B T d 5 τε καὶ secl. Naber d 6 ταῦτα T :
ταῦτα B μεταμέλειν B T : μεταμέλλειν W d 8 δηλώσασα T :
δηλώσας B e 3 οἱ W : om. re vera B T a 1 οὐκ add. t : om.
B T W a 3 ἢ corr. Coisl. : ἢ W : om. B T ἀριθμητικὴ B W :
ἀριθμητικῇ T a 5 ἐπεὶ δὲ δὴ Adam : ἐπὶ δὲ δὴ W : ἐπειδὴ δὲ B T
a 6 τῇ B t : πῇ T b 6 αὕτη corr. Ven. 189 : ἢ αὕτη B T W
σκεψόμεθα B T : σκεψόμεθα W (sed n supra ω w)

ἐξαρκεῖ πρὸς τὴν ἀποδείξιν ἢν ἐμὲ δεῖ καὶ Πρωταγόραν
 c ἀποδείξαι περὶ ὧν ἤρεσθ' ἡμᾶς. ἤρεσθε δέ, εἰ μέμησθε,
 ἢνίκα ἡμεῖς ἀλλήλοις ὠμολογοῦμεν ἐπιστήμης μηδὲν εἶναι
 ; κρεῖττον, ἀλλὰ τοῦτο αἰεὶ κρατεῖν, ὅπου ἂν ἐνῆ, καὶ ἡδονῆς
 καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων· ὑμεῖς δὲ δὴ ἔφατε τὴν ἡδονὴν
 5 πολλάκις κρατεῖν καὶ τοῦ εἰδότης ἀνθρώπου, ἐπειδὴ δὲ ὑμῖν
 οὐχ ὠμολογοῦμεν, μετὰ τοῦτο ἤρεσθε ἡμᾶς· “^oΩ Πρωταγόρα
 τε καὶ Σώκρατες, εἰ μὴ ἔστι τοῦτο τὸ πάθημα ἡδονῆς ἡτᾶσθαι,
 ἀλλὰ τί ποτ' ἐστὶν καὶ τί ὑμεῖς αὐτό φατε εἶναι; εἶπατε
 d ἡμῖν.” εἰ μὲν οὖν τότε εὐθύς ὑμῖν εἶπομεν ὅτι Ἀμαθία,
 κατεγελάτε ἂν ἡμῶν· νῦν δὲ ἂν ἡμῶν καταγελάτε, καὶ ὑμῶν
 αὐτῶν καταγελάσεσθε. καὶ γὰρ ὑμεῖς ὠμολογήκατε ἐπιστή-
 μης ἐνδεία ἐξαμαρτάνειν περὶ τὴν τῶν ἡδονῶν αἵρεσιν καὶ
 5 λυπῶν τοὺς ἐξαμαρτάνοντας—ταῦτα δὲ ἔστιν ἀγαθὰ τε καὶ
 κακὰ—καὶ οὐ μόνον ἐπιστήμης, ἀλλὰ καὶ ἧς τὸ πρόσθεν ἔτι
 ὠμολογήκατε ὅτι μετρητικῆς· ἡ δὲ ἐξαμαρτανομένη πρᾶξις
 e ἄνευ ἐπιστήμης ἴσπερ καὶ αὐτοὶ ὅτι ἀμαθία πράττεται.
 ὥστε τοῦτ' ἐστὶν τὸ ἡδονῆς ἡττω εἶναι, ἀμαθία ἢ μεγίστη,
 ἧς Πρωταγόρας ὅδε φησὶν ἰατρὸς εἶναι καὶ Πρόδικος καὶ
 Ἰππίας· ὑμεῖς δὲ διὰ τὸ οἶεσθαι ἄλλο τι ἢ ἀμαθίαν εἶναι
 5 οὔτε αὐτοὶ οὔτε τοὺς ὑμετέρους παῖδας παρὰ τοὺς τούτων
 διδασκάλους τούσδε τοὺς σοφιστὰς πέμπετε, ὡς οὐ διδακτοῦ
 ὄντος, ἀλλὰ κηδόμενοι τοῦ ἀργυρίου καὶ οὐ διδόντες τούτοις
 κακῶς πράττετε καὶ ἰδία καὶ δημοσία.

358 Ἐπιπία τε καὶ Πρόδικε
 Ταῦτα μὲν τοῖς πολλοῖς ἀποκεκριμένοι ἂν ἦμεν· ὑμᾶς δὲ
 δὴ μετὰ Πρωταγόρου ἐρωτῶ, (ὦ) Ἰππία τε καὶ Πρόδικε

c 1 ἀποδείξαι] ὑμῖν ἀποδείξαι Stobaeus c 2 ὠμολογοῦμεν T
 Stobaeus: ὠμολογοῦμεν B μηδὲν εἶναι] μὴ εἶναι μηδὲν Stobaeus
 c 6 ὠμολογοῦμεν T² Stobaeus: ὠμολογοῦμεν B T c 7 εἰ] εἰ δὲ
 Stobaeus c 8 ἀλλὰ T Stobaeus: ἄλλο B εἶπατε Stobaeus:
 εἶπετε B T d 6 οὐ μόνον] οὐκέτι Stobaeus ἧς B T Stobaeus:
 εἰς W d 7 ὅτι B T W Stobaeus: secl. Hirschig ἐξαμαρτανομένη]
 ἀμαρτανομένη Stobaeus e 5 post αὐτοὶ add. ci. ἴτε Madvig: ἦτε
 Adam οὔτε . . . παῖδας post e 6 τούσδε transp. Cobet τούτων]
 τούτου Cobet e 6 τοὺς σοφιστὰς secl. Naber a 2 ὦ add.
 Rückert

(κοινὸς γὰρ δὴ ἔστω ὑμῖν ὁ λόγος) πότερον δοκῶ ὑμῖν ἀληθῆ λέγειν ἢ ψεύδεσθαι.—Ὑπερφυῶς ἐδόκει ἅπασιν ἀληθῆ εἶναι τὰ εἰρημένα.—Ὁμολογεῖτε ἄρα, ἦν δ' ἐγώ, τὸ μὲν ἡδὺ ἀγαθὸν 5 εἶναι, τὸ δὲ ἀνιαρὸν κακόν. τὴν δὲ Προδίκου τοῦδε διαίρεσιν τῶν ὀνομάτων παραιτοῦμαι· εἴτε γὰρ ἡδὺ εἴτε τερπνὸν λέγεις εἴτε χαρτόν, εἴτε ὀπόθεν καὶ ὅπως χαίρεις τὰ τοιαῦτα ὀνομάζων, ᾧ βέλτιστε Πρόδικε, τοῦτό μοι πρὸς ὃ βούλομαι b. ἀποκρίναι.—Γελάσας οὖν ὁ Πρόδικος συνωμολόγησε, καὶ οἱ ἄλλοι.—Τί δὲ δὴ, ᾧ ἄνδρες, ἔφην ἐγώ, τὸ τοιόνδε; αἱ ἐπὶ τούτου πράξεις ἅπασαι, ἐπὶ τοῦ ἀλύπως ζῆν καὶ ἡδέως, ἄρ' οὐ καλαὶ [καὶ ὠφέλιμοι]; καὶ τὸ καλὸν ἔργον ἀγαθὸν τε καὶ 5 ὠφέλιμον;—Συνεδόκει.—Εἰ ἄρα, ἔφην ἐγώ, τὸ ἡδὺ ἀγαθὸν ἐστίν, οὐδεὶς οὔτε εἰδὼς οὔτε οἰόμενος ἄλλα βελτίω εἶναι ἢ ἃ ποιεῖ, καὶ δυνατά, ἔπειτα ποιεῖ ταῦτα, ἐξὸν τὰ βελτίω· οὐδὲ c τὸ ἦττω εἶναι αὐτοῦ ἄλλο τι τοῦτ' ἐστὶν ἢ ἀμαθία, οὐδὲ κρείττω ἑαυτοῦ ἄλλο τι ἢ σοφία.—Συνεδόκει πᾶσιν.—Τί δὲ δὴ; ἀμαθίαν ἄρα τὸ τοιόνδε λέγετε, τὸ ψευδῆ ἔχειν δόξαν καὶ ἐψεῦσθαι περὶ τῶν πραγμάτων τῶν πολλοῦ ἀξίων;—Καὶ 5 τοῦτο πᾶσι συνεδόκει.—Ἄλλο τι οὖν, ἔφην ἐγώ, ἐπὶ γε τὰ κακὰ οὐδεὶς ἐκὼν ἔρχεται οὐδὲ ἐπὶ ἃ οἴεται κακὰ εἶναι, οὐδ' ἔστι τοῦτο, ὡς ἔοικεν, ἐν ἀνθρώπου φύσει, ἐπὶ ἃ οἴεται κακὰ d εἶναι ἐθέλειν ἰέναι ἀντὶ τῶν ἀγαθῶν· ὅταν τε ἀναγκασθῆ δυοῖν κακοῖν τὸ ἕτερον αἰρεῖσθαι, οὐδεὶς τὸ μείζον αἰρήσεται ἐξὸν τὸ ἔλαττον;—Ἄπαντα ταῦτα συνεδόκει ἅπασιν ἡμῖν.— Τί οὖν; ἔφην ἐγώ, καλεῖτέ (τι) δέος καὶ φόβον; καὶ ἄρα 5 ὅπερ ἐγώ; (πρὸς σὲ λέγω, ᾧ Πρόδικε). προσδοκίαν τινὰ λέγω κακοῦ τοῦτο, εἴτε φόβον εἴτε δέος καλεῖτε.—Ἐδόκει Πρωταγόρα μὲν καὶ Ἰππία δέος τε καὶ φόβος εἶναι τοῦτο, Προδίκω δὲ δέος, φόβος δ' οὔ.—Ἄλλ' οὐδέν, ἔφην ἐγώ, e

a 4 ἀληθῆ] ὡς ἀληθῆ Cobet a 7 εἴτε γὰρ B T: εἶπε γὰρ W
a 8 καὶ B T: om. W b 4 τούτου] τούτῳ ci. Heindorf b 5 καὶ
ὠφέλιμοι secl. Schleiermacher c 1 ποιεῖ Heindorf: ἐποιεῖ B T W
δυνατά Schleiermacher: δυναται B T W d 4 συνεδόκει W:
συνδοκεῖ B T d 5 τι add. Heindorf d 8 τοῦτο] ταυτό Cobet
e 1 δὲ T: om. B δέος (μὲν) Cobet

Πρόδικε, διαφέρει· ἀλλὰ τόδε. εἰ ἀληθὴ τὰ ἔμπροσθέν ἐστιν, ἀρά τις ἀνθρώπων ἐθελήσει ἐπὶ ταῦτα ἰέναι ἢ δέδοικεν, ἔξδν ἐπὶ ἢ μή; ἢ ἀδύνατον ἐκ τῶν ὠμολογημένων; ἢ γὰρ δέ-
 5 δοικεν, ὠμολόγηται ἠγέισθαι κακὰ εἶναι· ἢ δὲ ἠγέται κακά, οὐδένα οὔτε ἰέναι ἐπὶ ταῦτα οὔτε λαμβάνειν ἐκόντα.—Ἐδόκει
 359 καὶ ταῦτα πᾶσιν.

Οὕτω δὴ τούτων ὑποκειμένων, ἦν δ' ἐγώ, Πρόδικέ τε καὶ Ἰππία, ἀπολογείσθω ἡμῖν Πρωταγόρας ὅδε ἢ τὸ πρῶτον ἀπεκρίνατο πῶς ὀρθῶς ἔχει—μὴ ἢ τὸ πρῶτον παντάπασιν
 5 τότε μὲν γὰρ δὴ πέντε ὄντων μορίων τῆς ἀρετῆς οὐδὲν ἔφη εἶναι τὸ ἕτερον οἶον τὸ ἕτερον, ἰδίαν δὲ αὐτοῦ ἕκαστον ἔχει δύναμιν· ἀλλ' οὐ ταῦτα λέγω, ἀλλ' ἢ τὸ ὕστερον εἶπεν. τὸ γὰρ ὕστερον ἔφη τὰ μὲν τέτταρα ἐπιεικῶς παραπλήσια ἀλλήλοις
 b εἶναι, τὸ δὲ ἐν πάνν πολὺ διαφέρειν τῶν ἄλλων, τὴν ἀνδρείαν, γνώσεσθαι δέ μ' ἔφη τεκμηρίῳ τῷδε· “Εὐρήσεις γάρ, ὦ Σώκρατες, ἀνθρώπους ἀνοσιωτάτους μὲν ὄντας καὶ ἀδικωτάτους καὶ ἀκολαστοτάτους καὶ ἀμαθεστάτους, ἀνδρειοτάτους δέ· ὧ
 5 γνώσῃ ὅτι πολὺ διαφέρει ἢ ἀνδρεία τῶν ἄλλων μορίων τῆς ἀρετῆς.” καὶ ἐγὼ εὐθύς τότε πάνν ἐθαύμασα τὴν ἀπόκρισιν, καὶ ἔτι μᾶλλον ἐπειδὴ ταῦτα μεθ' ὑμῶν διεξῆλθον. ἠρόμην δ' οὖν τοῦτον εἰ τοὺς ἀνδρείους λέγοι θαρραλέους· ὁ δέ, “Καὶ
 c ἴτας γ’,” ἔφη. μέμνησαι, ἦν δ' ἐγώ, ὧ Πρωταγόρα, ταῦτα ἀποκρινόμενος;—Ὡμολόγει.—Ἰθι δὴ, ἔφην ἐγώ, εἰπέ ἡμῖν, ἐπὶ τί λέγεις ἴτας εἶναι τοὺς ἀνδρείους; ἢ ἐφ' ἅπερ οἱ δειλοί;—Οὐκ ἔφη.—Οὐκοῦν ἐφ' ἕτερα.—Ναί, ἦ δ' ὅς.—
 5 Πότερον οἱ μὲν δειλοὶ ἐπὶ τὰ θαρραλέα ἔρχονται, οἱ δὲ ἀνδρεῖοι ἐπὶ τὰ δεινά;—Λέγεται δὴ, ὧ Σώκρατες, οὕτως ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων.—Ἀληθῆ, ἔφην ἐγώ, λέγεις· ἀλλ' οὐ τοῦτο
 d ἐρωτῶ, ἀλλὰ σὺ ἐπὶ τί φῆς ἴτας εἶναι τοὺς ἀνδρείους; ἀρ'

θ 2 (δ) Πρόδικε Bekker

189 a 7 & B: δ T W

b 2 γνώσεσθαι W: γνώσεσθε B T

ἦ T

(sed η supra è W)

a 2 δ ante Πρόδικε add. corr. Ven.

b 1 πάνν πολὺ B W: πάνν T

c 3 τί B T W: τίνα B² ἦ B:

δὴ B T: δὲ W

1811: δειλά B T W

ἐπὶ τὰ δεινά, ἡγουμένους δεινὰ εἶναι, ἢ ἐπὶ τὰ μή;—'Ἀλλὰ
 τοῦτό γ', ἔφη, ἐν οἷς σὺ ἔλεγες τοῖς λόγοις ἀπεδείχθη ἄρτι
 ὅτι ἀδύνατον.—Καὶ τοῦτο, ἔφη ἐγώ, ἀληθὲς λέγεις· ὥστ' εἰ
 τοῦτο ὀρθῶς ἀπεδείχθη, ἐπὶ μὲν ἃ δεινὰ ἡγεῖται εἶναι οὐδεὶς 5
 ἔρχεται, ἐπειδὴ τὸ ἦττω εἶναι ἑαυτοῦ ἠρέθη ἀμαθία οὖσα.
 —'Ὡμολόγει.—'Ἀλλὰ μὴν ἐπὶ ἃ γε θαρροῦσι πάντες αὖ
 ἔρχονται, καὶ δειλοὶ καὶ ἀνδρεῖοι, καὶ ταύτῃ γε ἐπὶ τὰ αὐτὰ
 ἔρχονται οἱ δειλοὶ τε καὶ οἱ ἀνδρεῖοι.—'Ἀλλὰ μέντοι, ἔφη, e
 ὦ Σώκρατες, πᾶν γε τούναντίον ἐστὶν ἐπὶ ἃ οἱ τε δειλοὶ
 ἔρχονται καὶ οἱ ἀνδρεῖοι. αὐτίκα εἰς τὸν πόλεμον οἱ μὲν
 ἐθέλουσιν ἰέναι, οἱ δὲ οὐκ ἐθέλουσιν.—Πότερον, ἔφη ἐγώ,
 καλὸν ὄν ἰέναι ἢ αἰσχροῦν;—Καλόν, ἔφη.—Οὐκοῦν εἵπερ 5
 καλόν, καὶ ἀγαθὸν ὠμολογήσαμεν ἐν τοῖς ἔμπροσθεν· τὰς
 γὰρ καλὰς πράξεις ἀπάσας ἀγαθὰς ὠμολογήσαμεν.—'Ἀληθὴ
 λέγεις, καὶ αἰεὶ ἔμοιγε δοκεῖ οὕτως.—'Ὀρθῶς γε, ἔφη ἐγώ.
 ἀλλὰ ποτέρους φῆς εἰς τὸν πόλεμον οὐκ ἐθέλειν ἰέναι, καλόν 360
 ὄν καὶ ἀγαθόν;—Τοὺς δειλοὺς, ἢ δ' ὄς.—Οὐκοῦν, ἦν δ' ἐγώ,
 εἵπερ καλὸν καὶ ἀγαθόν, καὶ ἡδύ;—'Ὡμολόγηται γοῦν, ἔφη.—
 'Ἄρ' οὖν γινώσκουτες οἱ δειλοὶ οὐκ ἐθέλουσιν ἰέναι ἐπὶ τὸ
 κάλλιον τε καὶ ἄμεινον καὶ ἡδιον;—'Ἀλλὰ καὶ τοῦτο ἐὰν 5
 ὀμολογῶμεν, ἔφη, διαφθεροῦμεν τὰς ἔμπροσθεν ὀμολογίας.
 —Τί δ' ὁ ἀνδρεῖος; οὐκ ἐπὶ τὸ κάλλιον τε καὶ ἄμεινον καὶ
 ἡδιον ἔρχεται;—'Ἀνάγκη, ἔφη, ὀμολογεῖν.—Οὐκοῦν ὅλως οἱ
 ἀνδρεῖοι οὐκ αἰσχροὺς φόβους φοβοῦνται, ὅταν φοβῶνται, b
 οὐδὲ αἰσχρὰ θάρρη θαρροῦσιν;—'Ἀληθῆ, ἔφη.—Εἰ δὲ μὴ
 αἰσχρὰ, ἄρ' οὐ καλά;—'Ὡμολόγει.—Εἰ δὲ καλά, καὶ ἀγαθὰ;
 —Ναί.—Οὐκοῦν καὶ οἱ δειλοὶ καὶ οἱ θρασεῖς καὶ οἱ μαινό-
 μενοι τούναντίον αἰσχροὺς τε φόβους φοβοῦνται καὶ αἰσχρὰ 5

d 6 εὔρεθη T: εὔρεθη ἢ B e 1 οἱ ἀνδρεῖοι B W: ἀνὰνδρεῖοι
 (ἀνδρεῖοι correctum fuisse videtur) T: ἀνανδροῖ vulg. e 8 αἰεὶ
 ἔμοιγε B T: ἔμοι αἰεὶ γε W a 1 ποτέρους T: ποτέρου B φῆς
 εἰς W: φήσεις B T a 5 κάλλιον Stephanus: καλόν B T W τε
 B T: γε W a 6 διαφθεροῦμεν T: διαφεροῦμεν B b 4 καὶ οἱ
 θρασεῖς secl. Dobree: καὶ οἱ θρασεῖς καὶ οἱ μαινόμενοι om. Král θρασεῖς
 T: θρασεῖς B

θάρρη θαρροῦσιν;—Ὁμολόγει.—Θαρροῦσιν δὲ τὰ αἰσχροῦ
καὶ κακὰ δι' ἄλλο τι ἢ δι' ἄγνοιαν καὶ ἀμαθίαν;—Οὕτως
c ἔχει, ἔφη.—Τί οὖν; τοῦτο δι' ὃ δειλοὶ εἰσιν οἱ δειλοὶ,
δειλίαν ἢ ἀνδρείαν καλεῖς;—Δειλίαν ἔγωγ', ἔφη.—Δειλοὶ
δὲ οὐ διὰ τὴν τῶν δειῶν ἀμαθίαν ἐφάνησαν οὐτε;—Πάνυ
γ', ἔφη.—Διὰ ταύτην ἄρα τὴν ἀμαθίαν δειλοὶ εἰσιν;—
5 Ὁμολόγει.—Δι' ὃ δὲ δειλοὶ εἰσιν, δειλία ὁμολογεῖται παρὰ
σοῦ;—Συνέφη.—Οὐκοῦν ἢ τῶν δειῶν καὶ μὴ δειῶν ἀμαθία
δειλία ἂν εἴη;—Ἐπένευσε.—Ἄλλὰ μήν, ἦν δ' ἐγώ, ἐναντίον
d ἀνδρεία δειλία.—Ἐφη.—Οὐκοῦν ἢ τῶν δειῶν καὶ μὴ δειῶν
σοφία ἐναντία τῇ τούτων ἀμαθία ἐστίν;—Καὶ ἐνταῦθα ἔτι
ἐπένευσε.—Ἡ δὲ τούτων ἀμαθία δειλία;—Πάνυ μόγις
ἐνταῦθα ἐπένευσε.—Ἡ σοφία ἄρα τῶν δειῶν καὶ μὴ
5 δειῶν ἀνδρεία ἐστίν, ἐναντία οὔσα τῇ τούτων ἀμαθία;—
Οὐκέτι ἐνταῦθα οὔτ' ἐπινεῦσαι ἠθέλησεν ἐσίγα τε.—Καὶ ἐγὼ
εἶπον· Τί δή, ὦ Πρωταγόρα, οὔτε σὺ φῆς ἂ ἐρωτῶ οὔτε
ἀπόφης;—Αὐτός, ἔφη, πέρανον.—Ἐν γ', ἔφην ἐγώ, μόνου
e ἐρόμενος ἔτι σέ, εἴ σοι ὥσπερ τὸ πρῶτον ἔτι δοκοῦσιν
εἶναι τινες ἄνθρωποι ἀμαθέστατοι μὲν, ἀνδρεϊότατοι δέ.—
Φιλονικεῖν μοι, ἔφη, δοκεῖς, ὦ Σώκρατες, τὸ ἐμέ εἶναι τὸν
ἀποκρινόμενον· χαριῶμαι οὖν σοι, καὶ λέγω ὅτι ἐκ τῶν
5 ὠμολογημένων ἀδύνατόν μοι δοκεῖ εἶναι.

Οὔτοι, ἦν δ' ἐγώ, ἄλλου ἔνεκα ἐρωτῶ πάντα ταῦτα ἢ
σκεψασθαι βουλόμενος πῶς ποτ' ἔχει τὰ περὶ τῆς ἀρετῆς καὶ
τί ποτ' ἐστὶν αὐτό, ἢ ἀρετή. οἶδα γὰρ ὅτι τούτου φανεροῦ
361 γενομένου μάλιστ' ἂν κατάδηλον γένοιτο ἐκεῖνο περὶ οὗ ἐγώ
τε καὶ σὺ μακρὸν λόγον ἐκάτερος ἀπετεῖναμεν, ἐγὼ μὲν λέγων
ὡς οὐ διδακτὸν ἀρετή, σὺ δ' ὡς διδακτόν. καὶ μοι δοκεῖ ἡμῶν
ἢ ἄρτι ἐξοδος τῶν λόγων ὥσπερ ἄνθρωπος κατηγορεῖν τε καὶ

b 6 αἰσχροῦ καὶ κακὰ B T: κακὰ καὶ αἰσχροῦ W c 3 δειῶν corr.
Ven. 189: δειλῶν B T W c 6 δειῶν . . . δειῶν corr. Ven. 189:
δειλῶν . . . δειλῶν B T W d 4 δειῶν . . . δειῶν T: δειλῶν . . .
δειλῶν B W e 3 ἔφη B W: ἔτι T τὸ] πρὸς τὸ ci. Schanz
τὸν T: τὸ B

καταγελᾶν, καὶ εἰ φωνὴν λάβοι, εἰπεῖν ἂν ὅτι “Ἄτοποί γ’ 5
 ἔστέ, ὦ Σώκρατες τε καὶ Πρωταγόρα· σὺ μὲν λέγων ὅτι οὐ
 διδακτὸν ἔστιν ἀρετὴ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν, νῦν σεαυτῷ τὰναντία
 σπεύδεις, ἐπιχειρῶν ἀποδείξαι ὡς πάντα χρήματά ἐστιν ἐπι- b
 στήμη, καὶ ἡ δικαιοσύνη καὶ σωφροσύνη καὶ ἡ ἀνδρεία,
 ὧ τρόπῳ μάλιστα’ ἂν διδακτὸν φανείη ἡ ἀρετή. εἰ μὲν γὰρ
 ἄλλο τι ἦν ἢ ἐπιστήμη ἢ ἀρετή, ὥσπερ Πρωταγόρας ἐπεχειρεῖ
 λέγειν, σαφῶς οὐκ ἂν ἦν διδακτὸν· νῦν δὲ εἰ φανήσεται 5
 ἐπιστήμη ὅλον, ὡς σὺ σπεύδεις, ὦ Σώκρατες, θαυμάσιον
 ἔσται μὴ διδακτὸν ὄν. Πρωταγόρας δ’ αὖ διδακτὸν τότε
 ὑποθέμενος, νῦν τούναντίον ἕτοικεν σπεύδοντι ὀλίγου πάντα
 μᾶλλον φανῆναι αὐτὸ ἢ ἐπιστήμην· καὶ οὕτως ἂν ἦκιστα c
 εἶη διδακτὸν.” ἐγὼ οὖν, ὦ Πρωταγόρα, πάντα ταῦτα καθορῶν
 ἄνω κάτω ταραττόμενα δευῶς, πᾶσαν προθυμίαν ἔχω κατα-
 φανῆ αὐτὰ γενέσθαι, καὶ βουλοίμην ἂν ταῦτα διεξελθόντας
 ἡμᾶς ἐξελεθεῖν καὶ ἐπὶ τὴν ἀρετὴν ὅτι ἔστιν, καὶ πάλιν 5
 ἐπισκέψασθαι περὶ αὐτοῦ εἴτε διδακτὸν εἴτε μὴ διδακτὸν,
 μὴ πολλάκις ἡμᾶς ὁ Ἐπιμηθεὺς ἐκεῖνος καὶ ἐν τῇ σκέψει
 σφήλῃ ἐξαπατήσας, ὥσπερ καὶ ἐν τῇ διανομῇ ἡμέλησεν d
 ἡμῶν, ὡς φῆς σύ. ἤρρεσεν οὖν μοι καὶ ἐν τῷ μύθῳ ὁ
 Προμηθεὺς μᾶλλον τοῦ Ἐπιμηθέως· ὧ χρώμενος ἐγὼ καὶ
 προμηθεύμενος ὑπὲρ τοῦ βίου τοῦ ἑμαντοῦ παντὸς πάντα
 ταῦτα πραγματεύομαι, καὶ εἰ σὺ ἐθέλοις, ὅπερ καὶ κατ’ ἀρχὰς 5
 ἔλεγον, μετὰ σοῦ ἂν ἦδιστα ταῦτα συνδιασκοποίην.

Καὶ ὁ Πρωταγόρας, Ἐγὼ μὲν, ἔφη, ὦ Σώκρατες, ἐπαινώ
 σου τὴν προθυμίαν καὶ τὴν διέξοδον τῶν λόγων. καὶ γὰρ οὔτε
 τᾶλλα οἶμαι κακὸς εἶναι ἄνθρωπος, φθονερός τε ἦκιστ’ ἀνθρώ- e
 πων, ἐπεὶ καὶ περὶ σοῦ πρὸς πολλοὺς δὴ εἶρηκα ὅτι ὦν ἐντυ-
 χάνω πολὺ μάλιστα ἄγαμαι σέ, τῶν μὲν τηλικούτων καὶ πάνυ
 καὶ λέγω γε ὅτι οὐκ ἂν θαυμάζοιμι εἰ τῶν ἐλλογίμων γένοιο

a 7 ἀρετὴ B W t: ἡ ἀρετὴ T b 4 ἡ ἐπιστήμη ἢ Stephanus: ἡ
 ἐπιστήμη ἢ B T W b 6 ὅλον B T W: ὄν vulg. c 5 ἐξελεθεῖν
 B T: ἐλθεῖν t d 5 εἰ σὺ T: εἴσοι B d 6 συνδιασκοποίην B T:
 διασκοποίην W

5 ἀνδρῶν ἐπὶ σοφία. καὶ περὶ τούτων δὲ εἰς αὐθις, ὅταν βούλη,
διέξιμεν· νῦν δ' ὦρα ἤδη καὶ ἐπ' ἄλλο τι τρέπεσθαι.

362 Ἄλλ', ἦν δ' ἐγώ, οὕτω χρὴ ποιεῖν, εἴ σοι δοκεῖ. καὶ
γὰρ ἐμοὶ οἴπερ ἔφην ἰέναι πάλαι ὦρα, ἀλλὰ Καλλία τῷ
καλῷ χαριζόμενος παρέμεινα.

Ταῦτ' εἰπόντες καὶ ἀκούσαντες ἀπῆμεν.

ε6 διέξιμεν B²t: διέξιμεν BT